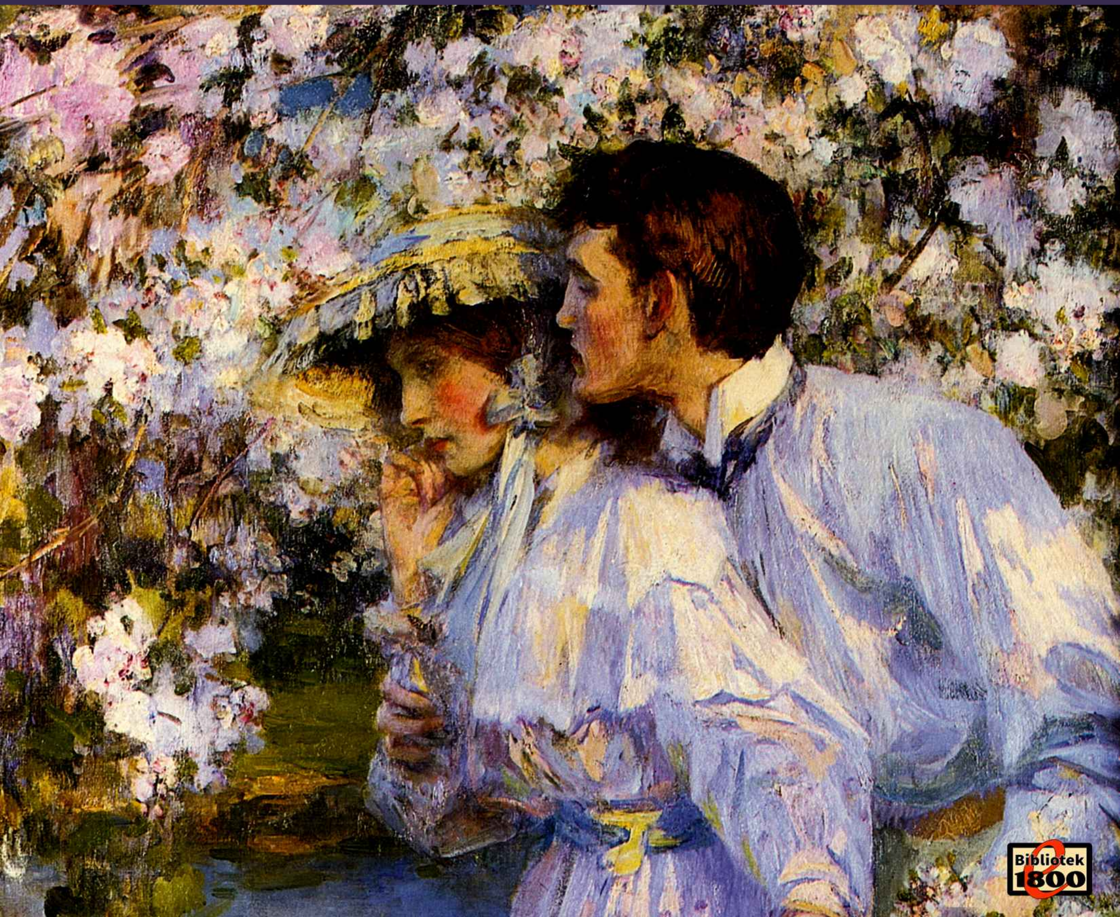
Emile Zola

Madeleine Férat

Émile Zola

Madeleine Férat

eBibliotek 1800

2024

Ophavsret og brugsbetingelser

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

1

Toget standsede i Fontenay. Det var mandag, og der var derfor kun få passagerer med. Nogle landboere steg ud af en kupé og forlod med raske skridt stationen uden at se tilbage. Guillaume og Madeleine steg ligeledes ud i Fontenay. Han bød den unge pige armen som inde i Paris, og de spadserede langsomt op ad den smukke allé, der fører til Sceaux. Da toget rullede forbi i lavningen, nede for deres fødder, sagde Guillaume i en ligegyldig tone til sin ledsagerske:

"Ja, jeg er som sagt fremmed her på egnen. Hvor skal vi gå hen?"

"Denne vej," svarede Madeleine; "så kommer vi ikke til Sceaux."

De fulgte vejen til Champs-Girard. Fra dette sted har man en herlig udsigt over landskabet, henover hvilket solen hen på eftersommeren kaster et eget skær. De to unge mennesker standsede uvilkårligt, betagne af billedets trylleri.

Lidt efter spadserede de videre, stadig arm i arm. De følte sig begge trykkede af den usikkerhed, der altid følger med en for hurtig opstået fortrolighed. Når de tænkte på, at de kun havde kendt hinanden i en uge, følte de et vist ubehag ved at spadsere så ganske alene herude på den åbne mark som et par forlovede, der havde kendt hinanden i årevis. De følte sig endnu så fremmede overfor hinanden; og skønt de var nødt til at behandle hinanden som kammerater, vovede de næppe at hæve

deres blikke fra jorden. De talte kun nølende og om ligegyldige ting med hinanden.

Guillaume havde aldrig tænkt sig, at hans første eventyr skulle hvile så tungt på ham; og han imødeså med en vis bekymring, hvorledes det videre ville udvikle sig.

De fortsatte deres vej, og idet de nu og da kastede et blik ud over landskabet, vedligeholdt de en stødvis samtale, hvori ingen af deres tanker kom til orde.

Madeleine var næsten tyve år gammel. Hun havde en tarvelig grå kjole med blå besætning på. En lille, rund stråhat skjulte en del af hendes pragtfulde, gyldne hår, der var bundet op i en knude på baghovedet. Hendes kraftigt byggede, fyldige skikkelse vidnede om fasthed og energi. Hendes ansigt var ganske ejendommeligt. Under den stramme pandehud trådte tindingerne, næsen og kindbenenes form skarpt frem og gav derved ansigtet marmorets kulde og fasthed. Midt i denne strenge maske sad et par store, grå, dystre øjne, der, når hun smilede, pludselig kunne fyldes med en dyb, inderlig glans. Underansigtet var i modsætning til det strenge overansigt overordentlig fint og sart. I de bløde, runde barnekinder tittede der henne ved mundkrogene skælmske smilehuller frem; og under den fine, nervøse hage dannede der sig som en lille blød pude, der gik over i halsen. Alle underansigtets former var bløde og runde, og den fløjlslignende hud var dækket med fine dun. De noget fyldige læber så næsten for røde ud i dette mælkehvide ansigt med dets bitre barneudtryk.

Ansigtsudtrykket var i det hele taget en mærkelig blanding af hårdhed og blidhed. Når underansigtet, om man så må sige, sov, – når læberne lukkede sig fast sammen i vrede eller dybe

tanker, så man kun den høje pande, den massive, nervøse næse, de dystre øjne, – hele den strenge, energiske maske. Så snart derimod et smil skilte læberne ad, blev alle trækkene bløde, og man så ikke andet end kindernes og hagens yndige linjer.

Et sådant smil kunne kaldes et barnesmil i en moden kvindes ansigt. Den stolte bitterhed, der i almindelighed fandt udtryk i Madeleines ansigt smeltede ofte bort i et blik, fuldt af en usigelig kærlighed. Barnet stak endnu i en eller anden krog af hendes væsen.

Guillaume var tre år ældre end Madeleine. Han var en høj, slank yngling med fornemt afdæmpede manerer. Hans ovale, magre ansigt måtte nærmest kaldes hæsligt, hvis det ikke havde været for teintens renhed og den fornemme, mægtige pande. Hans ydre karakteriserede ham som den begavede, men degenererede ætling af en én gang kraftig slægt. Undertiden rystedes han af en nervøs gysen, og han var undselig som et rent barn.

Han holdt sig noget foroverbøjet og talte langsomt og tøvende, idet han udspurgte Madeleine med øjnene, forinden han åbnede munden. Han var bestandig bange for at sige noget, som hun ikke skulle synes om. Hele tiden smigrede han hende og var næsten ydmyg overfor hende. Hvis han så så sig misforstået, gav en opbrusende stolthed ham den nødvendige holdning. Det var i det hele taget stolthed, der var den egentlige kilde til hans modenhed.

Når Guillaume fortabte sig i betragtningen af Madeleines smil, og når han med henrykte blikke nød hendes vidunderlige teint, kunne et koldt, spydigt blik fra den unge kvinde fremkalde et stolt, foragteligt smil om hans læber.

De unge mennesker befandt sig nu på en vej, der løber i trøstesløs ensformighed mellem to grå mure. De fremskyndede deres gang, og ad næsten udviskede markstier, forbi foden af højen med de kæmpemæssige kastanjetræer nåede de Aulnay.

Den raske gang havde sat deres blod i livligere cirkulation, og solen og den lune vind havde mildnet deres bitre sindelag og forvandlet den væbnede neutralitet, de viste overfor hinanden, da de forlod toget, til et godt kammeratskab.

Da de nåede Aulnay, hvilede de en stund i skyggen af de kæmpemæssige træer, der skænker dette sted en stedsevarende friskhed. De kom udefra solen, og de følte med henrykkelse, hvorledes løvets kølighed lagde sig om deres skuldre.

Da Guillaume atter havde fået vejret, udbrød han:

"Jeg kunne egentlig godt lide at vide, hvor vi befinder os! Mon man kan få noget at spise her på egnen?"

"Ja, det kan De stole på," svarede Madeleine muntert. "Om en halv time går vi til bords! Kom, denne vej!"

Hun trak ham rask med ind i en allé, der førte hen til en bakke. Pludselig slap hun hans arm og stormede afsted, jublende og glad som en hundehvalp. I træernes kølige skygge blev hun pludselig rigtig til et barn. Latteren lyste op i hendes ansigt og bragte hendes øjne til at funkle. Kinderne og hagens barnlige ynde dulgte pandens strenge linjer. Hun ilede glædestrålende frem og tilbage, idet hun med den ene hånd holdt sammen på skørterne, der knitrede og udbredte en svag duft af violer. Guillaume fulgte hende henrykt med øjnene. Han følte sig betaget af den inderligste kærlighed til dette store barn, der løb i forvejen for pludselig at vende tilbage og træt og ømt at læne sig til hans skulder. Vejen blev nu sandet og

begyndte brat at stige. Efter den tidligere del af vejens kølige skygge overrasker denne ende af dalen den vejfarende ved sin ensomhed og vildhed.

Pludselig rager nøgne klipper i vejret, den sparsomme plantevækst er forbrændt og afsvedet af solen, og op af klipperevnerne skyder kraftige brombærbuske.

Madeleine tog i tavshed Guillaumes arm. Hun var træt og betoges af en ejendommelig, uforklarlig følelse ved synet af denne øde, stenede vej, hvor der ikke var en eneste menneskelig bolig at øjne, og som syntes at føre hen til en eller anden skummel hule.

Madeleine trykkede sig ind til Guillaume. Han kunne mærke, hvorledes hendes arm undseligt trykkede hans.

I dette øjeblik følte han, at denne kvinde tilhørte ham, og at hun også higede efter kærlighed.

Hun slog øjnene op og betragtede ham med et blik fuldt af den ydmygste kærlighed. Hun var fortryllende, som hun gik der, mens hele hendes væsen åndede ømhed.

De gik langsomt opad banken. Hyppigt snublede den unge pige og støttede sig til sin ledsagers skulder. Denne berøring var som et kærtegn, det forstod de begge to. De talte ikke mere, men smilede blot til hinanden. Madeleines ansigt tittede frem under parasollen. Der hvilede over det en gennemsigtig bleghed med sølvgrå skygge; omkring munden spillede et rosenrødt lysskær. Guillaume følte en vanvittig lyst til at kysse smilehullet i kinden, der vendte imod ham. Han var alt for undselig, han nølede, og – så var de oppe på banken. Nu, da de så det vidtstrakte terræn foran dem, havde de unge mennesker

ikke længere fornemmelsen af at være ene. De rev sig uroligt løs fra hinanden, og de blev atter forlegne.

Vejen løb langs med kanten af højdedraget. Foran dem bredte sig en uendelighed, ligesom et hav af højdedrag og dale, lyse enge og mørke skove, så kom atter højdedrag med udviskede farver og linjer, indtil landskabets blålige skær langt ude i horisonten smeltede sammen med aftenhimlens matte guld.

Madeleine stod alvorlig og betaget ved synet af disse uhyre vidder.

Et tordenvejr steg langsomt op fra dalen. Nu og da kom der et varmt vindstød. Solen forsvandt bag en mørk skyvæg. Fra alle sider skød askegrå, kobberfarvede, bronzekantede skymasser i vejret.

Den unge piges ansigt havde atter antaget sit tidligere strenge og tillukkede udtryk. Hun lod ganske til at have glemt sin ledsager og betragtede landskabet som en gammel bekendt med opmærksom deltagelse. Derpå fæstede hendes blik sig på de dunkle skymasser, og mindet om en kvalfuld fortid syntes at dukke op hos hende.

Guillaume, der stod nogle skridt fra hende, betragtede hende med stigende misfornøjelse. Han kunne mærke, hvorledes kløften imellem dem udvidede sig for hvert øjeblik, der gik. – – Hvad var det vel for dystre tanker, der opfyldte hende? – Han led, fordi han kun var så lidt for denne kvinde. Med en følelse af hemmelig gru sagde han til sig selv, at hun havde levet tyve år uden ham. Disse tyve år forekom ham indhyllede i et uhyggeligt mørke. Det var givet, at hun kendte denne egn. Det kunne tænkes, at hun havde været her før med en elsker. Han brændte af lyst til at udspørge hende om det, men savnede mod til det.

Han var bange for at få et alt for åbenhjertigt svar, der kunne gøre hans kærlighed fortræd. Til sidst spurgte han dog i en nølende tone:

"Har De været her før, Madeleine?"

"Ja, flere gange!" svarede hun kort. "Lad os gå! Det begynder at regne."

De satte sig i bevægelse, gående hver for sig og hver fordybet i sine egne tanker.

Lidt efter kom de, henne i udkanten af skoven, til et værtshus, en tarvelig, firkantet rønne, der var sværtet og medtaget af regnskyl og tidens hærgende tand. Ud imod skoven lå en fattig have, der omsluttedes af et såkaldt levende hegn. I haven groede nogle forkrøblede træer, og nogle med humleranker overgroede lysthuse lænede sig opad hegnet. Borde og bænke var slået sammen af uhøvlede brædder og var befæstede i jorden. På bordpladerne sås røde rande af våde vinglas.

Den tykke, ordinært udseende værtinde hilste glædestrålende på Madeleine.

"Nej, men er De dér!" udbrød hun. "Jeg troede såmænd, De var både død og begravet. Det er jo næsten hele tre måneder, siden De har været her! Hvordan går det Dem?"

Da hun i det samme fik øje på Guillaume, standsede hun brat. Det var, som om synet af denne fremmede unge herre bragte hende en smule ud af fatning. Guillaume opdagede hendes forbavselse og tænkte ved sig selv: "Hun havde sikkert ventet en anden!"

"Nå, ja," vedblev værtinden imidlertid i en mere reserveret tone, "De vil vel have noget at spise. Nu skal jeg sørge for, at der

bliver dækket til Dem i et af lysthusene."

Madeleine besvarede værtindens venlige modtagelse meget køligt. Hun tog hat og overstykke af og bar dem ind i et værelse i stueetagen, hvor forsinkede parisergæster nu og da overnattede. Alle her på stedet lod til at kende hende. Guillaume blev ude i haven, hvor han spadserede frem og tilbage. Han følte sig nærmest noget tilovers. Der var ingen, der så til ham, hvorimod alle, ja, endogså lænkehunden, hilste på Madeleine.

Da denne atter kom ud fra huset, var smilet vendt tilbage på hendes ansigt. Hun dvælede et øjeblik på dørtærsklen. En sidste solstråle tændte glød i hendes hår og fik hendes hud til at skinne som marmor. Hendes fremtræden virkede på én gang mægtigt og yndefuldt. Den unge mand betragtede den herlige skabning med beundrende uro. Måske havde hin anden mand også set hende smile her på dette sted. Ja, det havde han sikkert! – Denne hæslige tanke opflammede hans lyst til at gribe Madeleine i sine arme og trykke hende til sit bryst for derved at få hende til at glemme dette hus, denne have og hin anden mand og at tvinge hende til kun at tænke på ham.

"Men så skynd Dem dog lidt! Vi vil have noget at spise!" udbrød den unge pige fornøjet. "Og hør, Marie, jeg må have en stor portion jordbær! Jeg er så sulten!"

Hun havde åbenbart helt glemt Guillaume. Hun kiggede ind i alle lysthusene og søgte efter det dækkede bord.

Da hun fik øje på borddugen udbrød hun:

"Nej, hør, den bænk vil jeg ikke sidde på igen! Den er helt fuld af søm! Jeg har fået én kjole revet i stykker på den. De må hellere dække herinde, Marie!"

Hun gjorde sig det mageligt foran den tomme borddug. Pigen havde endnu ikke sat fadene frem.

Pludselig kom hun i tanker om Guillaume og fik øje på ham noget borte.

"Skal De ikke have noget mad med!" råbte hun til ham. "Hvorfor står De dér så stiv som en pind?"

Hun brast i latter. Tordenvejret stimulerede hende åbenbart. Både hendes bevægelser og hendes tale var præget af en vis nervøsitet.

Guillaume følte sig derimod slap og mat. Han gav korte svar. Måltidet varede over en time, og de to unge mennesker var ganske alene i haven.

Madeleine snakkede hele tiden. Hun fortalte om sin barndom og om livet i kostskolen. Hun kunne endnu huske lærerindernes sippede manerer og børnenes gale streger. Dette emne lod til at være uudtømmeligt. Hun kom bestandig i tanker om en ny anekdote og lo selv på forhånd af dem. Guillaume søgte at lede samtalen hen på en mere nærliggende tid. Hun måtte hellere, sagde han, tale om sit liv som ung pige, som ung kvinde. Han prøvede forsigtigt på at få at vide, ved hvilken lejlighed og i hvilket selskab hun havde revet sin kjole i stykker her på dette sted.

Madeleine undveg imidlertid behændigt hans spørgsmål og vedblev at fortælle om sin barndom. Dette lod til at berolige hendes nerver og at gøre hende mere fortrolig med samværet med denne unge mand, som endnu var hende næsten helt fremmed. Så snart Guillaume så på hende med sit brændende blik, slog hun straks øjnene ned og begyndte hurtigt: "Jeg var kun fem år gammel – –"

Ved måltidets slutning begyndte de første regndråber at falde på dugen. Det blev pludselig næsten helt mørkt, tordenen brummede i det fjerne, og et bredt, violet lyn belyste et øjeblik scenen.

"Der har vi uvejret!" udbrød Madeleine. "Åh, hvor jeg elsker lynene!"

Hun sprang op og ilede ud i haven for bedre at kunne se himlen. Guillaume blev siddende. Han var ilde tilpas. Tordenvejr havde altid en ganske ejendommelig indflydelse på ham. Han var slet ikke bange for at blive dræbt; men tordenen rystede hele hans organisme, og de blændende lyn fremkaldte en følelse hos ham, som om man stak ham i brystet med en kniv. Han blev altid grebet af en angst, der forvirrede hans ånd. Det hele var ganske simpelt nervøsitet; men for andres øjne kunne det let se ud, som om han var bange, og det pinte ham, at Madeleine skulle anse ham for en kujon. Han havde holdt hånden for øjnene; men til sidst kunne han ikke holde det ud længere og råbte derfor med dirrende stemme til den unge pige, om det ikke var bedre at spise desserten inde i huset.

"Det regner jo ikke endnu," svarede hun. "Vi kan såmænd godt blive lidt endnu herude."

"Jeg vil hellere gå ind," sagde han nølende. "Lynenes blinken generer mig."

Hun betragtede ham forbavset og sagde så roligt:

"Nå, ja, så går vi ind."

Pigen rettede derpå an inde i gæstestuen, et stort tilrøget lokale, som kun var møbleret med borde og bænke. Guillaume satte sig med ryggen til vinduet. Foran ham stod en tallerken med jordbær; han rørte dem ikke. Madeleine havde snart spist

sine jordbær; så åbnede hun vinduet, lænede sig ud og betragtede den flammende himmel. Uvejret rasede med ubeskrivelig voldsomhed, lyn fulgte på lyn og indhyllede uafbrudt landskabet i et blåligt, uhyggeligt lysskær, mens mellem de enkelte tordenskrald herskede en kort, dyb tavshed.

Det pinte Guillaume, at vinduet stod åbent bagved ham. Han drejede nervøst hovedet. Da viste Madeleine sig for ham, ganske hvid i lynenes violette skær. Hendes udslagne røde hår bølgede som en flamme ned over hendes skuldre og blussede op for hvert lyn, der kom.

"Åh, det er vidunderlig skønt!" udbrød hun. "Kom herhen, Guillaume! Dér står et træ i flammer! Og se bare himlen! Det er storartet!"

Den unge mand bekæmpede kun med møje sin lyst til at lukke vinduesskodderne. Han rejste sig op.

"Åh, De må ikke stå derhenne," sagde han utålmodigt. "Lad os lukke vinduet. De kan let blive ramt."

Han gik helt hen til hende og rørte ved hendes arm. Hun drejede blot hovedet og spurgte:

"Er De bange'?"

Et lille, spydigt smil spillede om hendes mund. Guillaume bøjede hovedet og vidste ikke rigtig, om han skulle sætte sig hen ved bordet igen eller ej.

I samme nu brast en sky. Regnen styrtede ned, og blæsten sendte en syndflod ind i værelset. Madeleine lukkede vinduet og tog plads overfor Guillaume. Begge tav. Lidt efter begyndte hun at tale:

"Da jeg var en lille pige, tog fader mig op på armen, når det var tordenvejr, og gik hen ved vinduet med mig. De første

gange var jeg bange og gemte ansigtet ved hans skulder; men senere glædede jeg mig over lynene, – De er altså bange?"

"Nej, jeg er ikke bange for tordenen," svarede Guillaume, "jeg lider blot under den."

De tav atter, mens uvejret rasede videre. I tre lange timer bragede tordenen og krydsede lynene, og i hele denne tid lænede Guillaume sig bleg og forstyrret tilbage på sin stol. Da Madeleine så hans nervøse skælven, forstod hun, at han virkelig led. Hun så deltagende på ham, fuld af forbavselse over, at en mand virkelig kunne have svagere nerver end en kvinde. De tre timer forekom de to unge mennesker som en uendelig lang tid. De vekslede ikke ret mange ord, og deres kærlighedsmåltid fik således en ret ejendommelig afslutning. Endelig trak uvejret bort, regnen stilnede af, og Madeleine åbnede på ny vinduet.

"Nu er det forbi," sagde hun. "Kom bare herhen, Guillaume; nu lyner det ikke mere."

Den unge mand trak lettet vejret og stillede sig hen ved siden af hende. Således stod de en tidlang; så holdt hun hånden udenfor vinduet og sagde:

"Nu regner det næsten ikke mere. Kom, vi må skynde os, ellers kører toget fra os."

I det samme trådte værtinden ind.

"De bliver vel her i nat?" spurgte hun. "Jeg skal vel lave et værelse i stand til Dem?"

"Nej," svarede Madeleine ivrigt. "Vi bliver her ikke i nat. Vi skal absolut tilbage i aften; ikke sandt, Guillaume?"

"Jamen, det er jo umuligt," udbrød værtinden. "Vejene er helt opblødte. De når aldrig stationen."

Madeleine lod meget urolig, men svarede blot:

"Jeg går alligevel. Vi overnatter ikke her."

"For min skyld ingen alarm," sagde værtinden. "Det skulle blot ikke undre mig, om De kom til at tilbringe natten under åben himmel."

Guillaume sagde ikke noget, men så blot bedende på den unge pige, der undveg hans blik og vandrede op og ned ad gulvet. Endelig vendte hun ansigtet om imod sin ledsager og så ham stå der så ydmyg og underdanig, at hendes viljekraft slappedes. Endnu et blik, og hun var besejret.

"Nå, lad os så blive her i nat," sagde hun koldt til værtinden.

"Ja, ja," svarede denne, "så reder jeg op i det blå værelse."

"Nej, ikke der!" udbrød Madeleine ivrigt.

"Jamen, der er ikke noget andet ledigt."

"Så må vi hellere rejse," mumlede den unge pige.

Hun mødte atter Guillaumes bedende blikke, og – hun blev.

Mens værelset blev gjort i stand, gik de to unge mennesker ud i det frie. De satte sig på en omvæltet træstamme i skovbrynet og nød naturen, der var forfrisket af den voldsomme regn. Et køligt vindpust strøg forbi, mættet med duften af vådt løv og fed muldjord. Den ene himmelhalvdel var fejet ren og stjerneklar, den anden halvdel dækkedes endnu af mørke skymasser, der kun langsomt trak sig bort. De unge mennesker på træstammen sad inde i skyggen af de mægtige, gamle trækroner. Der var så mørkt, at de næppe kunne se hinanden. De sad nogen tid tavse og stirrede frem for sig.

"De elsker mig ikke, Madeleine," sagde Guillaume endelig halvhøjt.

"De tager fejl, kære ven," svarede den unge pige roligt. "Jeg tror nok, at jeg elsker Dem; men jeg har ikke haft tid til at

spørge mig selv om det. Jeg ville hellere have lov til at vente lidt endnu."

Ny tavshed. – Den unge mands stolthed oprørtes. Det var hans ønske, at den tilbedte af sig selv skulle falde i hans arme, i stedet for at blive drevet i hans favn af et tilfælde.

"Hvad der gør mig mest ondt, er, at jeg må takke tilfældet – vil De indrømme, Madeleine, at De var ikke blevet, hvis vi havde kunnet komme bort?"

"Åh, De kender mig dårligt," udbrød Madeleine. "Når jeg bliver, gør jeg det frivilligt. Jeg var hellere gået min vej midt under uvejret end blevet her mod min vilje."

Hun tav et øjeblik og vedblev så i en drømmende tone:

"Jeg ved, hvorledes det vil gå senere; men jeg tror dog nok, at jeg vil alligevel. Åh, hvor er det svært at leve sit liv!"

Guillaume havde en følelse, som om hun skænkede ham en almisse. En kærlighed, der blev budt ham i denne form, sårede hans stolthed.

"De har ret," sagde han, "vi må vente. Skal vi tage tilbage til Paris, synes De?"

"Hvorfor dog?" spurgte Madeleine træt. "Vi kommer jo dog igen før eller senere. Jeg har tilhørt Dem, siden det første øjeblik jeg så Dem. Det var min agt at gå i kloster. Jeg havde lovet mig selv ikke at synde én gang til; men nu ved jeg, at jeg er hjemfalden til skændselen."

Hun sagde disse ord i så vemodig en tone, at den unge mands stolthed smeltede; og han blev atter god og kærlig.

"De ved ikke, hvem jeg er," sagde han. "Hav tillid til mig! Jeg vil elske Dem, som var De min hustru. De skal blive lykkelig, det sværger jeg!"

Madeleine svarede intet på dette. Guillaume sad hensunken i dybe tanker. Det var første gang, at den unge pige havde talt til ham om sin fortid, denne fortid, der nu syntes at rejse sig imellem dem som et truende genfærd, de selv havde manet frem.

Madeleine gyste.

"Jeg fryser," sagde hun. "Lad os gå ind."

De vendte tilbage til huset i tavshed. Værtinden viste dem ind på deres værelse, stillede et lys på bordet og forlod Dem. Det var et lille, tarveligt møbleret værelse. De blå, storblomstrede tapeter var fulde af fugtpletter, og den iskolde luft gik dem begge til marv og ben.

Guillaume ville lukke vinduet, men anstrengte sig forgæves derfor; der måtte være noget i vejen med det.

"Der sidder vist en krog oppe foroven," sagde Madeleine halvt ubevidst.

Guillaume så uvilkårligt hen på hende. De blegnede begge, og han forstod, at den unge pige havde sovet i dette værelse før.

Næste morgen slog Guillaume armen om Madeleines liv og spurgte med dyb, dæmpet stemme:

"Holder du af mig, Madeleine?"

Den unge pige smilede til ham med sit gode, kærlige barnesmil. Hun så ikke mere det uhyggelige værelse. Rødmende af lykke kyssede hun den unge mand.

2

Madeleine var datter af en mekaniker, der stammede fra en lille landsby i Auvergnes bjerge, og som var kommet til Paris som dreng på bare ben og med et par tomme lommer for at gøre sin lykke.

Han kom i lære på en maskinfabrik, og dér hamrede og filede han af alle kræfter. Skilling for skilling fik han skrabet nogle tusinde francs sammen. Da han slog det første hammerslag, havde han lovet sig selv, at han ikke ville hvile, før han havde fået sparet penge nok sammen til at åbne en selvstændig virksomhed. Da han mente at have den nødvendige kapital, lejede han et skur og etablerede sig som kobbersmed. Det var hans første skridt hen imod rigdommen, mod de store fabrikslokaler, som det var hans agt en gang at komme til at eje. I dette skur tilbragte han nu ti år i stadigt arbejde uden at unde sig en eneste adspredelse eller en eneste hviledag. Efterhånden udvidede han værkstedet og beskæftigede et anseligt antal arbejdere. Til sidst købte han grunden, på hvilken det gamle skur stod og opførte en mægtig fabriksbygning. Virksomheden udvidede sig bestandig. Jernbanerne gav ham rigeligt at bestille. Fortjenesten øgedes, og det varede ikke længe, før han var en rig mand.

Han havde hidtil kun arbejdet utrætteligt på at tjene penge, men aldrig tænkt på at anvende dem til andre ting end til forretningen. Han brugte kun et par francs om dagen til at leve for. Vant som han var til det evindelige slid og uden sans for

livets glæder og behageligheder, var rigdommen ham ingen nytte til. Han havde engang lovet sig selv, at han ville være fabriksejer; og hele hans hidtidige liv havde været viet opnåelsen af dette. Nu havde han samlet sig den første million og vidste ikke, hvad han skulle med alle de penge. Han var ikke gerrig af naturen og følte ingen glæde ved selve besiddelsen af pengene.

Han byggede sig nu en villa ved siden af fabrikken og ofrede en del på indretningen og udstyrelsen af dette sit nye hjem. De tæppebelagte værelser faldt dog ikke i hans smag; han befandt sig bedre blandt sine arbejdere nede i den sodede smedje. Han havde måske til syvende og sidst lejet villaen ud og selv slået sig ned på et tagkammer ovenover fabrikken, hvis ikke en betydningsfuld begivenhed havde omformet såvel hans tilværelse som ham selv.

Férat havde en barsk stemme og klodsede manerer; men hans sind var blødt som et barns. Han gjorde ikke en flue fortræd. Det bløde i hans natur havde sovet i alle de strenge arbejdsår. Så mødte han en skøn dag et forældreløst barn, en stakkels pige, der levede hos en slægtning. Marguerite var så bleg og skrøbelig som en sekstenårs pige. Hun var en af disse blide, ydmyge skabninger, som mændene finder rørende. Dette barns frygtsomme smil og slaviske underdanighed gjorde et dybt indtryk på Férat. Han, der bestandig havde levet blandt plumpe arbejdere, følte sig tiltrukket af hendes yndefulde svaghed og forelskede sig i hendes små hænder og fine barneansigt. Han giftede sig over hals og hoved med hende og bar hende hjem på sine arme som et lille barn. Han tilbad den

unge, blege og sygelige hustru, og han vovede knapt at røre ved hende med sine klodsede fingre.

Han havde aldrig elsket før. Den eneste kærlighed, som før havde fyldt hans tanker, og som hans moder havde indpodet ham, var kærligheden til den hellige jomfru, der smilede så lønligt under sit slør i baggrunden af kapellet i hans hjemstavn. Han troede at genfinde denne himmelske jomfru i sin hustru.

Hos hende fandt han det samme tilbageholdende smil, den samme himmelske ro, den samme rørende godhed. Hans hustru var hans dronning. Hun herskede i huset, hun udbredte en atmosfære af velvære omkring sig, og hun forvandlede den gamle arbejders kolde og stive borgerhjem til en lun kærlighedsrede. I sit ægteskabs første år glemte Férat næsten helt fabrikken. Det var så nyt for ham at have sådant et skrøbeligt væsen at holde af; og Marguerites taknemlighed rørte ham ofte til tårer. I hvert af hendes blikke rummedes der en tak til ham for den lykke, som han skænkede hende. Hun så op til sin ægtefælle som sin herre, sin velgører. Hun kunne ikke vise sig kærlig nok for at afbetale sin taknemlighedsgæld til ham.

Hun havde giftet sig med Férat uden rigtig at vide, hvad kærlighed var. Hun havde knapt rigtig set på den fyrreårige mands, af arbejdet furede ansigt; hun havde blot følt, at han var en god mand.

– "Jeg elsker dig," kunne hun sige til ham, "fordi du er så stærk og dog ikke foragter mig svage! Jeg elsker dig, fordi du har taget mig ubetydelige væsen til hustru!"

Året efter fødte hun ham en datter og døde.

Férat led frygteligt.

Da den døde var begravet, lukkede han sig inde med sin fortvivlelse. Undertiden blev han grebet af vilde raserianfald. Han tilbragte nætterne nede i de sorte, tavse værksteder og vandrede rastløst frem og tilbage mellem de kæmpemæssige maskiner. Ved synet af disse redskaber, der frembragte og øgede hans rigdom, kunne han også gribes af et vildt raseri. Han havde formået at besejre fattigdommen; men døden havde besejret *ham*. I tyve år havde han med de bare næver knækket jernstænger som siv; og nu, nu havde han ikke haft kraft til at fravriste døden det kæreste, han ejede.

Således hengik der uger, uden at nogen vovede at forstyrre ham i hans sorg. Så en dag kom ammen og rakte ham barnet. Férat havde rent glemt, at han havde et barn. Da han så det stakkels lille væsen, kom han endelig til at græde. Han fældede bitre tårer, der lettede både hans hoved og hans hjerte. Han betragtede længe den lille Madeleine; endelig sagde han halvhøjt:

"Hun er svag og fin ligesom hendes moder, hun får såmænd heller ikke lov til at leve!"

Fra den dag af mildnedes hans smerte. Han bildte sig ind, at han ikke helt havde mistet Marguerite. Han havde elsket hende med en faders kærlighed; nu kom hendes datter og gjorde krav på denne kærlighed. Barnet var meget sart. Det så ud, som om hun fik det samme lille, blege ansigt som moderen. Det glædede Férat, at Madeleine ikke lignede ham, men moderen. På den måde kunne han forestille sig, at hans hustru var vendt tilbage til ham som barn for at elske ham med en ny kærlighed.

Indtil sit andet år forblev Madeleine svag og sygelig. Født, som hun var, af en døende moder havde hendes øjne et dunkelt,

alvorligt udtryk, der kun sjældent opklaredes af et smil. Hun svævede bestandig mellem liv og død; men hun døde ikke. Hun lignede en svag natlampe, der stadig ser ud, som om den var ved at slukkes. Hendes fader elskede hende blot endnu højere for hendes sygeligheds skyld. Da hun havde fyldt sit andet år, indtraf der en synlig bedring. Det dystre blik forsvandt fra hendes øjne, blodet steg op i hendes læber og kinder. Det var som en hel opstandelse. Hun havde hidtil lignet et lille lig, der hverken forstod at le eller at lege. Da hun endelig var kommet så vidt, at hun kunne løbe omkring, fyldte hun huset med sin lyse barnestemme. Férat kunne lege i timevis med barnet. Han bar hende rundt i værkstederne, midt under al den værste larm og støj. Han sagde, at hun skulle være kæk som en dreng. For at få hende til at le, lavede han narrestreger, som en moder aldrig ville have kunnet finde på. En mærkelig forvandling, der foregik med barnet, fordoblede den gode mands kærlighed til hende.

Efterhånden som Madeleine voksede til, kom hun til at ligne sin fader. Så længe hun lå syg og feberhed i sin vugge, havde hun moderens søde, bedrøvede ansigt. Nu derimod, da hun struttede af liv og var både stærk og modig, lignede hun snarere en dreng.

Hun havde faderens grå øjne og bestemte pande; ligesom han var hun heftig og egensindig. Fra sin fødsel havde hun beholdt en nervøs lidelse, der kunne komme over hende midt under de frygteligste vredesanfald; så faldt hun fuldstændig sammen, fældede bitre tårer og var ydmygheden selv.

Madeleine voksede til. Férat drømte allerede om prinsen, der skulle komme. Han var atter blevet den flittige og omsigtsfulde fabriksherre. Nu vidste han jo, hvem han tjente sine millioner

til. Han nøjedes ikke med det, han kunne tjene på fabrikken, men styrtede sig ind i hasarderede spekulationer og satte sin formue på spil for at fordoble den. Da indtrådte der pludselig en nedgang i jernpriserne, og Férat var ruineret.

Madeleine var dengang seks år gammel. Férat tog slaget uden at blinke. Han overvejede hurtigt, at der var tid nok endnu for ham til at samle en medgift til Madeleine. Dette kæmpearbejde ville han dog ikke begynde på i Frankrig. Han måtte over på en arbejdsmark, hvor rigdommen skød hurtigere i vejret. Han bestemte sig for Amerika. Madeleine skulle blive tilbage i en kostskole i Paris.

Alt, hvad han reddede ved sammenbruddet, var en lille kapital, som han anbragte på Madeleines navn, og som gav en årlig rente på et par tusind francs. Hvis det skulle gå ham skævt, kunne barnet på den måde aldrig komme til at mangle brød. Selv beholdt han kun et hundrede francs til rejsepenge.

Aftenen før han rejste, betroede han barnet til en landsmands varetægt. Lobrichon var i sin tid kommet til Paris sammen med Férat. Han havde startet en konfektionsforretning og senere tjent sig en formue på en klædehandel. Férat stolede fuldt ud på sin gamle kammerat.

Han sagde til Madeleine, at han kom hjem igen om aftenen. Han modtog hendes små hænders kærtegn og forlod hende vaklende som en fuld mand. Ude i entréen omfavnede han Lobrichon og sagde til ham: "Hvis jeg ikke skulle komme tilbage, så er du hendes fader."

Han nåede ikke Amerika. Skibet strandede allerede på Frankrigs kyst, og Férat fandt døden sammen med så mange

andre udvandrere. Madeleine fik først langt senere at vide, at han var død.

Morgenen efter, at Férat var rejst, anbragte Lobrichon barnet i en kostskole i Ternes, der var blevet ham anbefalet på det bedste. Barnets rentepenge var mere end tilstrækkelige til at betale for opholdet i skolen, og den gamle forretningsmand var glad over at blive af med den lille vildkat, hvis støjende lege bragte uro ind i hans vante fredelige liv.

Kostskolen, der lå midt i en stor have, var et meget behageligt opholdssted. Forstanderinden modtog kun et begrænset antal pensionærer. Hun havde sat prisen så højt for kun at få døtre af meget rige familier. Hun lagde vægt på at udvikle sine elevers gode manerer, selv om det også somme tider gik ud over deres viden i katekismus og ortografi.

De unge damer, der forlod hendes skole, var ganske vist fuldstændig uvidende; men man kunne indføre dem som fuldt udlærte koketter i en hvilken som helst balsal. –

Denne forstanderinde havde opfattet sin mission rigtigt, og derfor fik hendes skole også snart ry som noget udsøgt fint. Det var et held for de familier, som ikke selv forstod at gøre deres datter til en beundringsværdig, henrivende dukke, at denne skole eksisterede.

Madeleine befandt sig ikke godt i disse omgivelser. Hun manglede politur; hun var alt for støjende og usleben. I fritiden legede hun som en dreng og lagde en højrøstet glæde for dagen, der ikke passede i dette fornemme hus. Hvis hun var blevet opdraget hjemme hos sin fader, ville hun være vokset op til en stolt og kæk, ærlig og frimodig ung pige.

Efterhånden som tiden gik, fik hendes kammerater en dame ud af hende, I begyndelsen kunne disse små dukker, der allerede i tiårsalderen forstod at bevare deres kjoler for folder, ikke fordrage Madeleines bevægelser og hendes kraftige stemme. Disse børn legede meget lidt. De spadserede for det meste som voksne mennesker frem og tilbage i havens gange. Små damer, der ikke var højere end bordet, forstod allerede at hilse på afstand med deres behandskede fingerspidser.

Madeleine lærte en hel del, hun ikke kendte, af disse dukker. Inde i havens løvrige kroge overraskede hun grupper, der talte om herrer. Med den vågnende kvindes nysgerrighed kastede hun sig ind i disse samtaler og erhvervede sig således i en tidlig alder en vis viden om livet.

Det værste ved det hele var, at disse små tøse betragtede deres fantasier som virkelighed. De ønskede sig ligefrem tilbedere og betroede hinanden deres følelser for de unge herrer, som de havde set den foregående dag, da de havde udgangstilladelse. De læste lange kærestebreve højt for hinanden, som de havde affattet i den engelske time; og de levede i det stadige håb, at det ikke ville vare ret længe, førend de blev bortførte. Dette pjank frembød ikke nogen som helst fare for disse overfladiske, smidige skabninger; på hele Madeleines senere liv øvede det derimod en højst skæbnesvanger indflydelse.

Madeleine havde efter sin fader arvet arbejderens klare forstand, hurtige dømmekraft og nøgterne tankegang. Så snart barnet nu altså bildte sig ind at vide besked om livet, søgte hun at danne sig en bestemt forestilling om verden. Af sine legekammeraters pjanken sluttede hun, at det måtte være

rigtigt at elske en mand, og at man kunne elske enhver, som man traf på. Ordet ægteskab havde hun så godt som aldrig hørt de kloge små høns nævne. Madeleine bildte sig derfor ind, at man traf den elskede på gaden og ganske roligt kunne spadsere videre med ham under armen.

Denne tanke forstyrrede dog ikke hendes ro. Hun havde et køligt temperament og talte om kærlighed i samme tone, som hun talte om en ny kjole. Ved sig selv tænkte hun: "Hvis jeg kommer til at elske en mand, vil jeg bære mig ad ligesom Blanche. Jeg skriver lange breve til ham og tvinger ham derved til at bortføre mig." Tanken om denne kamp var det bærende element i hendes fremtidsdrømme, ja, var overhovedet den eneste nydelse, som hun ventede sig. Senere, da hun lærte livets barske alvor at kende, smilede hun vemodigt ved tanken om disse barnestreger. Ubevidst betragtede hun det dog som noget ganske naturligt og ærligt, at man, når man elskede en mand, tilstod ham sin kærlighed og fulgte ham.

Med sådanne anlæg havde der kunnet udvikle sig en meget stærk vilje hos hende. Dette skete imidlertid desværre ikke. Madeleine elskede ro, elskede alt, hvad der var mægtigt og rent. Man burde blot have væbnet hende mod hendes medfødte svagheder, så ville hun have kunnet besejre de anlæg til slavisk kærlighed, som hun havde taget i arv efter moderen. Den opdragelse, hun fik, øgede blot denne fejl.

Hun havde manerer som en barnlig, støjende dreng. I skolen gik man blot ud på at gøre hende til et lille, forløjet pigebarn; og når dette ikke lykkedes, var det, fordi Madeleines natur modsatte sig de lette, yndefulde hilsner, de smægtende nik og ansigtets og hjertets løgne. Fra omgangen med disse

ungdommelige koketter blev der dog bestandig et pust af den enerverende boudoirluft hængende ved hende. Der gik ikke en dag, uden at hun hørte ordene: "Kvinden skal ikke tænke, kvinden skal være fin og sart og se sådan ud, selv om hun ikke er det."

Hun blev noget mindre egensindig; men ingen af alle de lærdomme, hun her fik indpodet, kunne tjene hende som vejviser gennem livet. Kvindens pligter vidste hun ikke andet om, end at man burde forsøge på at slippe for dem. I deres sted satte hun kærligheden til frihed og uafhængighed. Hun havde mange fejl, men lyve kendte hun ikke til; og hun var moden nok til at straffe sig selv, når hun havde gjort noget galt. Det afsondrede liv, hun levede, fæstnede mere og mere hendes urigtige livsanskuelse.

Hendes formynder Lobrichon kom en gang imellem for at se til hende. Ved disse lejligheder klappede han hende på kinden og formanede hende til at være rigtig artig. På denne måde voksede hun op i ensomhed, hendes anskuelser fik lov til at gro fast, og hun modtog ethvert fremmed råd med mistro.

Hendes kammerater så i det mindste noget af den omgivende verden om søndagen eller i ferierne, når de var hjemme hos deres forældre. Madeleine derimod tilbragte ferierne fordybet i sine egne tanker. Hendes formynder, der var bange for, at hun skulle være for livlig, bad hende aldrig hjem til sig. Således hengik ni år. Madeleine var blevet en voksen pige og stod endnu bestandig under indflydelse af drømmene, hun var opvokset med.

Hun havde lært dans og musik, hun kunne male akvareller og sy alle mulige slags broderi; men sømme et lommetørklæde

eller rede sin egen seng var hun ikke i stand til. Hendes boglige lærdom bestod af en smule grammatik, et overfladisk kendskab til den ædle regnekunst og mange, mange helgenhistorier. Hendes lærerinde havde anstrengt sig for at bibringe hende en sirlig håndskrift; men hun skrev stadig lige klodset og utydeligt. Dette var omfanget af hendes færdigheder. Der sagdes om hende, at hun nejede for stift, og at det fjendtlige blik i hendes øjne ødelagde hendes smil.

Da hun var femten år gammel, spurgte Lobrichon, der nu besøgte hende næsten hver dag, hende, om hun ikke havde lyst til at komme ud af skolen. Hun sporede just ikke nogen særlig længsel efter det nye og ubekendte; men på den anden side var både hendes lærerinders honningsøde stemmer og hendes skolekammeraters tillærte fine væsen hende grundigt forhadt. Hun indvilgede derfor i at følge med Lobrichon; og allerede den næste dag var hun installeret i et lille hus, som hendes formynder havde købt ude i Passy.

Den gamle Lobrichon havde trukket sig tilbage fra forretningen, da han var tres år gammel. I tredive år havde han ført en jammerlig tilværelse.

Som pebersvend havde han hverken undt sig ordentlig mad eller nogen som helst adspredelser, men kun sparet og atter sparet for at blive rig. Han lignede Férat deri, at han var en dygtig arbejder; men han arbejdede kun for en gang i fremtiden at nyde frugterne af sin rigdom. Han ræsonnerede som så: "Når jeg bliver rig, kan jeg jo altid nyde livet." Nu, da han var rig, lejede han sig en kokkepige, købte en lille villa med have til og bestemte, at han ville gifte sig med sin gamle vens datter.

Madeleine var ganske vist ikke rig; men hun tegnede til at blive høj og statelig, og det var netop efter Lobrichons smag. Han opstillede følgende beregning: Madeleine var ikke andet end et barn endnu, som han kunne opdrage ganske, som han ønskede det. Han kunne gøre hende til en slags slavinde, og i den ventetid, der måtte gå, kunne han beruse sig i hendes blomstrende, yppige skønhed.

Madeleine havde henlevet fire år i den lille villa i Passy. Der var egentlig ikke sket andet, end at hun var overflyttet fra et fængsel til et andet. Hun beklagede sig dog aldrig over sin formynders næsten sygelige påpasselighed. Hun følte ingen lyst til at gå ud. Hendes dage gik hen med at brodere, og hun mærkede intet til den uro, som andre unge piger i hendes alder føler.

Lobrichon viste sig yderst omsorgsfuld overfor det kære barn. Han greb ofte hendes fine hænder og trykkede sine brændende læber mod hendes hvide pande. Hun tog imod den gamle mands kærtegn med et roligt smil og lagde ikke mærke til hans underlige blikke. Hun var nitten år gammel, da Lobrichon en aften glemte sig selv og kyssede hende på munden. Rent mekanisk stødte hun ham tilbage og stirrede på ham uden endnu rigtig at forstå, hvad meningen var. Den gamle nar sank på knæ for hende og fremstammede en bunke usammenhængende ord. Han faldt fuldstændig ud af rollen. Det er ikke udelukket, at Madeleine ville have giftet sig med ham, hvis han havde forstået at beherske sig. Nu trak hun sig ganske roligt tilbage og erklærede, at hun forlod hans hjem den næste dag.

Da Lobrichon var blevet alene, indså han, at hans dumhed ikke lod sig gøre god igen. Lidenskaben berøvede ham fuldstændig besindelsen. Det var jo muligt, at han med magt kunne opnå sin hensigt med hende. Hen imod midnat begav han sig op på sin myndlings værelse, hvortil han besad en ekstra nøgle.

Madeleine vågnede pludselig med følelsen af, at der befandt sig en fremmed i hendes nærhed. Ved natlampens matte skær fik hun i det samme nu øje på den gamle mands af lidenskab fortrukne ansigt og mærkede hans rystende hænder på sine skuldre. Med lynets hast rejste hun sig op i sengen og greb uslingen med begge hænder i struben, så at han gispede efter vejret og rallede. En følelse af modbydelighed bemægtigede sig hende. Skulle hun kvæle dette gamle udyr? – Nej, hun stødte hans hoved mod væggen med så voldsom kraft, at han sank afmægtig om på gulvet, hvorpå hun hurtigt iførte sig de nødvendige klædningsstykker og forlod huset. Hun løb ned til floden; og da hun gik langs med kajerne, hørte hun et kirkeur i nærheden slå ét. Madeleine gik roligt videre; det var hendes hensigt at spadsere omkring i gaderne, indtil det blev daggry, og så at leje sig et værelse.

Lidt efter lidt beroligedes hendes ophidsede nerver. Hun følte ikke andet end en dyb sørgmodighed. Hendes hjerne rummede kun en eneste tanke, nemlig, at lidenskaben var noget skammeligt noget. Nej, hun ville aldrig elske!

Da hun nåede Pont-Neuf, smuttede hun om ad Rue Dauphine for at undgå en flok studenter. Hun gik bestandig lige ud uden at bekymre sig om, hvor hun kom hen. Lidt efter opdagede hun, at der var en mand, der fulgte efter hende. Hun

forsøgte at smutte fra ham; men han indhentede hende hurtigt. Så gjorde hun kort omkring og fortalte den fremmede i få ord, åbent og ærligt, hvad hun havde gennemgået.

Den fremmede, der var en høj, ung mand med et åbent, velfornøjet ansigt, bød hende høfligt armen og bad hende gå med ham hjem. Hun mønstrede ham i tavshed og tog så roligt og tillidsfuldt hans arm.

Den unge mand boede på et lille hotel i Rue Soufflot. Han opfordrede Madeleine til at tage hans seng, mens han selv gjorde sig det mageligt på sofaen. Madeleine betænkte sig. Hun kastede et blik omkring i værelset, hvor piber og kårder lå og flød på stole og borde. Henne på skrivebordet fik hun øje på et par damehandsker.

Den unge mand beroligede hende leende. Der kom såmænd ingen dame og forstyrrede dem; og desuden, hvis han havde været gift, ville han ikke være løbet efter hende. Madeleine rødmede.

Næste morgen vågnede hun i den unge mands arme. I en øjeblikkelig opbrusning havde hun selv hengivet sig til ham. Hun følte ingen anger, hun var nærmest kun forbavset over sig selv.

Da det gik op for hendes elsker, at historien med den gamle mand ikke var nogen krønike, lod han meget forbavset. Han havde anset den unge pige for en slange, der løj for at gøre sig mere interessant. Hele den lille scene, som udspilledes, før de gik til ro, betragtede han som tilrettelagt i forvejen, ellers ville han overhovedet ikke have indladt sig på eventyret. Han ville have overvejet de alvorlige følger, som en sådan forbindelse kunne have. Han var nemlig en brav fyr, der nok holdt af at

more sig, men som gik af vejen for mere alvorlige kærlighedshistorier. Han havde blot villet give Madeleine husly, og han tænkte sig, at hun ville gå sin vej den næste morgen. Han var meget ked af det, da han opdagede sin fejltagelse.

"Mit stakkels barn," sagde han med bevæget stemme til den unge pige. "Vi har gjort en dumhed begge to. Tilgiv mig og glem mig! Jeg forlader Frankrig om nogle uger, og jeg ved ikke, om jeg nogensinde kommer tilbage igen."

Den unge pige hørte meget roligt på hans forklaring. Den unge mand interesserede hende i virkeligheden slet ikke.

For ham var deres forbindelse et eventyr og ikke andet, for hende derimod et uheld, som skyldtes hendes uvidenhed. Tanken om den unge mands nær forestående rejse rørte hende ikke særligt, hvorimod tanken om en øjeblikkelig adskillelse forårsagede hende en fremmed, næsten legemlig smertefornemmelse. Hun havde en svævende forestilling om, at den unge mand egentlig var hendes ægtefælle, og at hun ikke burde forlade ham. Hun gik en stund rundt i værelset som i drømme og sagte så langsomt:

"Jeg tror nok, at det er bedst, De beholder mig her, til De rejser. Det vil vist være det mest passende."

Denne sidste, naive bemærkning rørte den unge mand dybt. Han forstod hele omfanget af ulykken, som han havde bragt ind over dette store barns liv. Han tog hende i sine arme og erklærede højlydt, at hun skulle blive hos ham.

I løbet af dagen tog Madeleine ud til Passy og hentede sine ejendele. Hun havde en længere samtale med sin formynder, der var helt imponeret af hendes bestemthed og viljekraft. Den gamle, der endnu ikke var faldet til ro efter nattens

begivenheder, lovede skælvende, at han aldrig ville opsøge hende, og overrakte hende derpå kuponerne på hendes rentepenge.

Disse penge gjorde Madeleine uafhængig. Hun kunne nu blive boende hos sin elsker uden at sælge sig.

Samme aften sad hun og broderede ganske roligt i værelset i Rue Soufflot, ligesom hun tidligere havde siddet hos sin formynder. Hendes liv havde ikke undergået nogen særlig stor forandring. Det faldt hende ikke et eneste øjeblik ind, at hun burde skamme sig. Hendes friheds- og uafhængighedsfølelse var ikke blevet såret. Hun havde hengivet sig ganske frivilligt. De skrækkelige følger, denne handling kunne have, havde hun ingen anelse om.

Hendes elsker satte ligesom alle andre mænd, der kun har omgang med faldne kvinder, ikke kvinden synderlig højt; og hans samvittighedsnag dyssedes snart i søvn. Han begyndte at elske Madeleine på sin måde. Han fandt hende smuk og præsenterede hende med en vis stolthed for sine venner. Om søndagen tog de på landet, og om hverdagene spiste de til aften sammen med vennerne og deres pigebørn. Det varede ikke længe, før den unge pige overalt kun blev kaldt Madeleine.

Det er muligt, at hun var kommet med ophævelser, hvis hendes elsker ikke havde været så elskværdig, som han var. Han var imidlertid en svært fornøjelig fyr, der fik hende til at le som et barn, selv når talen var om ting, som sårede hende. Efterhånden vænnede hun sig til denne levevis.

Kort før Madeleine traf sammen med sin unge student, var denne blevet udnævnt til militærlæge, og han ventede nu blot på ordren til at afgå til sit regiment. Ordren kom imidlertid ikke,

og i hele måneder sagde Madeleine hver aften til sig selv: "I morgen er jeg enke!"

Månederne gik, og et år svandt hen. I begyndelsen følte hun kun venskab for denne mand, som hun boede sammen med; men den stadige angst for skilsmissen knyttede hende dog fastere til ham. Hun elskede ham ikke lidenskabeligt; men hun følte dog til sidst, at hun tilhørte ham med liv og sjæl.

En dag foretog hun en lille rejse sammen med en af sine nye veninder, der hed Louise og var kæreste med en ung sagfører. Louise skulle besøge sit barn, som var anbragt i pleje udenfor Paris. Dårligt vejr nødte dem til at vende tilbage, dagen før de havde bestemt. Madeleine sad henne i kupéhjørnet og tænkte med en ubestemt følelse af sorg og smerte på den scene, hun just havde overværet. Moderens kærtegn og barnets pludren havde vakt hidtil ukendte impulser til live hos hende. En pludselig følelse af angst overvældede hende.

Hvorledes skulle det gå, hvis hun også en gang blev moder?

Nu stod den nære skilsmisse pludselig for hendes sjæl som en stor ulykke. Hun forstod på én gang sit fald, sin falske stilling, hele sin ulykke.

Åh, hun måtte skynde sig hjem til sin elskede og bønfalde ham med foldede hænder om at gifte sig med hende og ikke at forlade hende.

Som i en døs nåede hun hjem. Hun glemte det uholdbare, det skrøbelige i forholdet, som hun havde indladt sig på. Da hun lukkede døren op, blev hun stående som rodfæstet på tærsklen. Hendes kæreste stod henne ved vinduet i færd med at lukke en kuffert. Ved siden af den stod en anden kuffert og en vadsæk. Madeleines egne klæder og de ting, der tilhørte hende, lå dels

på bordet, dels henne på sengen. Den unge mand havde fået rejsebefalingen samme dag, og det havde været hans agt at forsvinde før Madeleines hjemkomst for at mildne smerten over afskeden. Et efterladt brev, som skulle fortælle hende det hele, lå allerede færdigt.

Da han nu vendte sig om og så den unge pige stå på dørtærsklen, kunne han ikke tilbageholde et udbrud af mindre behagelig overraskelse. Han tog sig dog hurtigt sammen og ilede hen imod hende med et forlegent smil.

"Mit stakkels barn," sagde han, "skilsmissens time er kommet. Det var min mening at være rejst uden at gense dig. Det ville have sparet os begge nogle pinlige øjeblikke. Kan du se, der ligger dine sager."

Madeleine følte sig svag og træt. Hun sank om på en stol uden at tænke på, at hun sad med hat på. Hendes tørre, brændende øjne vandrede fra kufferterne til hendes tøj og tilbage til kufferterne igen. Den koldblodige sondring mellem hans og hendes ejendele klargjorde hende skilsmissen på en måde, der smertede hende dybt. De havde haft deres linned liggende i samme kommodeskuffe; nu var alt hans borte.

Han lukkede den sidste af kufferterne.

"De sender mig helt pokker i vold," sagde han og lo tvungent. "Jeg skal til Cochinkina."

"Ja, ja," svarede Madeleine, "jeg følger dig på banegården."

Hun indså, at hun ingen ret havde til at gøre denne mand nogen som helst bebrejdelser. Han havde jo sagt til hende, at dette måtte komme en gang; og det var hende selv, der havde villet blive. I hendes indre rasede der imidlertid et frygteligt oprør. Hun følte en vanvittig lyst til at kaste sig om hans hals og

tigge ham om at blive hos hende. Hendes stolthed holdt hende imidlertid tilbage. Hun ville ikke vise denne mand, der roligt gik omkring i værelset og fløjtede, at skilsmissen fra ham var ved at knuse hendes hjerte.

Hen imod aften kom vennerne, og hele selskabet begav sig derpå hen til banegården. Madeleine smilede, og hendes kæreste spøgte og lo. Han følte sig synligt lettet ved at se hendes smil. Han havde aldrig følt andet end venskab for hende og var glad over, at hun tog det hele så roligt.

Just som de kom ind i ventesalen, var han – uden at ville det – grusom imod hende. Han sagde nemlig:

"Hør, min pige, du skal ikke vente på mig. Find dig bare en anden ven og glem mig!"

Så rejste han.

Madeleine forlod mekanisk banegården. Det sære smil spillede bestandig om hendes læber, og hun havde en fornemmelse, som om hendes fødder ikke berørte jorden. Hun mærkede slet ikke, at en af vennerne tog hendes arm og førte hende med sig. Således vandrede hun af sted, sløv overfor alt og alle, uden at høre eller se noget, indtil endelig lyden af en stemme fik hendes tomme hjerne til at vibrere og lidt efter lidt nåede hendes øre. Det var hendes ledsager, der foreslog, at hun, da hun jo nu havde fået sin frihed, skulle flytte sammen med ham.

Da det endelig var gået op for hende, hvad han mente, så hun forbavset på ham. Derpå slap hun hans arm med en bevægelse af modbydelighed, løb sin vej og lukkede sig inde på sit værelse i Rue Soufflot. Da hun endelig var blevet alene, brast hun i gråd.

Hun græd af skam og fortvivlelse. Hun var enke, og en mand havde vovet at håne hendes smerte over skilsmissen ved en uforskammet tilnærmelse. Nu gik det først op for hende, hvor uendelig sørgelig og forladt hendes stilling var. Man undte hende ikke engang fred til at græde ud. Man syntes at tro, at hun allerede havde glemt den elskedes kys. Åh, hun kunne godt mærke hans kys endnu; de ville brænde i hendes indre, så længe hun levede! Mens tårerne trillede ned ad hendes kinder, svor hun at ville forblive enke. Det forekom hende, at enhver ny kærlighed måtte fornedre hende, og at erindringen om hendes første kærlighed aldrig ville lade hende have ro.

Hun forlod Rue Soufflot og flyttede hen i en anden lejlighed, hvor hun henlevede to måneder i menneskesky ensomhed. Hun tænkte på at gå i kloster, men følte sig ikke troende nok dertil. I skolen havde lærerinden beskrevet Gud for hende som en smuk mand; og denne gud troede hun ikke på.

Det var på dette tidspunkt, at hun lærte Guillaume at kende.

3

Véteuil er en lille by på 10.000 indbyggere, beliggende ved Normandiets grænse. Dens gader er rene, men øde og mennesketomme. Hvis man fra Véteuil vil tage med jernbanen, må man først køre fem mil med postvogn for at nå den nærmeste jernbanestation. Byen ligger på en frugtbar slette med fede græsgange, der gennemskæres af poppelalléer og en flod, som falder ud i Seinen.

Guillaume var født i denne afsidesliggende, lille by. Hans fader, grev de Viargue, var en af de sidste repræsentanter for landets gamle adelsslægter. Han var født i Tyskland og vendte senere tilbage til Frankrig som til et fremmed, fjendtligt land, da bourbonerne på ny kom til magten. Hans moder var død i landflygtigheden og hvilede på en kirkegård i Berlin. Hans fader havde måttet lade sit liv på skafottet. Han kunne ikke tilgive fædrelandets jord, at den havde drukket det af guillotinen udøste blod og ikke ville udlevere ham hans stakkels faders lig. Ved restaurationen fik han sit familiegods, sin rang og sine titler tilbage; men hans had til dette forbandede Frankrig, som han ikke mere regnede for sit fædreland, forblev usvækket. Han afslog alle de embeder, som Louis den Attende tilbød ham, og slog sig ned i Véteuil. Han ville ikke beklæde noget embede blandt et folk, der havde myrdet hans forældre. Han erklærede hyppigt, at han ikke var franskmand; og han regnede tyskerne som sine landsmænd og betragtede sig selv som forvist til dette skrækkelige land.

Han var endnu ung, da han kom til Frankrig. Stor og kraftig, som han var, begyndte han hurtigt at kede sig i den uvirksomhed, som han selv havde valgt sig. Han ville leve fjernt fra alle offentlige begivenheder; men han var dog for godt begavet og af alt for livlig en ånd til, at han i længden kunne føle tilfredsstillelse ved jagtens noget ensformige glæder. Han trængte til anden virksomhed. Mærkværdigvis elskede han videnskaben, den nye, metodiske ånd, det friske vindpust, der havde vendt op og ned på den gamle verden, som han begræd. Han, der drømte om adelens storhed under Louis den Fjortende, blev kemiker. Han var en sær, ensom lærd. På sit slot Noiraude ved Véteuil havde han ladet en sal indrette til laboratorium, og her kunne han tilbringe hele dage optaget af sine retorter og ovne. Han var ikke medlem af noget videnskabeligt selskab, og han smækkede døren i for næsen af enhver, der ville tale med ham om hans virksomhed. Han ville være adelsmand og ikke noget som helst andet. Selv tjenestefolkene var det under trussel om øjeblikkelig afskedigelse forbudt at komme med hentydninger til hans virksomhed. Han betragtede selv sin forkærlighed for kemien som en slags passion, der ikke vedkom nogen.

I løbet af fyrre lange år tilbragte han hver dag i sit laboratorium, hvorved hans foragt for og had til menneskene øgedes yderligere. Som regel glemte han rigtignok, uden selv at vide af det, både sit had og sin kærlighed på bunden af retorterne. Når han vejede et stof i sine kraftige hænder, glemte han både Frankrig, sin halshuggede fader og sin i det fremmede land døde moder. Adelsmanden endte med at blive

en kold, overlegen videnskabsmand, hos hvem videnskaben havde dræbt mennesket.

Der var ingen, der formåede at trænge til bunds i denne ejendommelige natur. De, der stod ham nærmest, havde intet begreb om, hvor tomt og forhærdet hans hjerte var. Han levede bestandig fjernt fra verden som en forvist, fordi han foragtede både store og små, og fordi han ikke regnede sig selv højere end en orm. Udadtil viste han sig dog uforandret, værdig, alvorlig og isnende kold. Stolthedens maske forlod aldrig hans ansigt.

En eneste gang brødes denne rolige tilværelse. Notaren i Véteuil var gift med en ung kone, der forlod sin mand og blev grevens elskerinde. Greven var dengang fyrre år gammel, og han behandlede sine naboer som sine undergivne. Han betragtede den unge kone som sin kæreste, viste sig med hende overalt og havde sluttelig den dristighed at tage hende hjem til sig på slottet. Det var en ganske uhørt skandale for den lille by. Grevens hensynsløse optræden havde allerede tidligere fået beboerne til at pege fingre ad ham; og da han nu tilmed ganske åbenlyst levede sammen med notarens kone, steg lysten til at stene ham. Notaren var en sølle stymper, der blot gik og rystede for, at han skulle miste sin stilling. Han forholdt sig derfor ganske rolig og syntes at gå ud fra, at hans kone udelukkende dvælede på slottet for at rekreere sig. Til sidst fødte hun en søn på slottet. Nogle måneder efter forlod hun sin elsker, der atter tilbragte dagene i sit laboratorium, og en skøn morgenstund vendte hun tilbage til sin mand, men glemte meget fornuftigt barnet oppe på slottet. Greven skulle nok vogte sig for at løbe efter hende. Notaren tog imod hende, som om hun kom hjem fra en rejse. Den næste dag spadserede han med hende på

byens gader, og fra det øjeblik af blev hun en mønsterhustru. Endnu tyve år efter talte folk i Véteuil om skandalen.

Guillaume, der var frugten af dette sære kærlighedsforhold, blev opdraget på Noiraude. Hans fader, der aldrig havde næret andet end en forbigående, med foragt isprængt tilbøjelighed for sin elskerinde, modtog barnet med fuldkommen ligegyldighed. Han tålte det i sin nærhed, for at man ikke skulle kunne bebrejde ham, at han prøvede på at dølge dette levende vidnesbyrd om hans tåbelighed; men han beskæftigede sig aldrig med drengen, og mindet om notarens hustru var ham højst ubehageligt. Den sølle dreng voksede således op i næsten fuldstændig ensomhed. Hans moder, der uden at bekymre sig om det forbigangne levede sammen med sin ægtefælle i Véteuil, prøvede ikke engang på at få sit barn at se. Efterhånden som hun blev ældre, begyndte hun at skamme sig over sin ungdomsbrøde.

Guillaumes sande moder var en gammel tjenestepige, Geneviève, der havde tjent familien i mange år, og som havde set den nuværende grev de Viargue komme til verden. Geneviève havde fulgt grevens moder i landflygtighed og var ved sin herres tilbagekomst blevet optaget på slottet. Hun var en bondepige af den reformerte trosbekendelse, og i hendes hoved gærede hele de første calvinisters fanatisme. Hun var høj og mager, og med sine dybtliggende øjne og den lange næse lignede hun en af disse gamle hekse, som i ældre tider måtte vandre på bålet. Hun førte med sig overalt en kæmpemæssig bibel, hvis svære bind holdtes sammen af store jernbeslag.

Hver morgen og aften læste hun med høj og gennemtrængende stemme nogle vers af den hellige skrift. Da

greven kendte hendes brave og redelige karakter, bar han over med hendes særheder. Geneviève var en arv efter hans moder, og hun fik derfor lov til at gøre, som hun selv ville; og det var da hende, der var den egentlige herskerinde i huset.

Grevens forkærlighed for videnskaben var hendes livs største sorg. Når hun så ham lukke sig inde hele dage i en stue, der var fyldt af sære apparater, troede hun fuldt og fast, at han var blevet troldmand. Når hun gik forbi døren, der førte ind til dette værelse, og hørte lyden af hans blæsebælg, slog hun hænderne sammen af rædsel. En dag tog hun mod til sig, gik ind til greven og besvor ham højtideligt, i hans moders navn, at frelse sin sjæl og lade dette forbandede arbejde fare. Hr. de Viargue puffede hende smilende ud af døren og lovede at forsone sig med Gud, når døden nærmede sig. Fra den stund af bad hun for ham morgen og aften. Grebet af en slags profetisk eksaltation gentog hun hyppigt, at hun hørte Djævelen liste omkring om nætterne, og at store ulykker truede Noiraude.

Geneviève betragtede forholdet mellem greven og notarens kone som et første varsel om Guds vrede. Den dag, da denne sidste flyttede ind på slottet, blev den gamle pige grebet af en hellig vrede og meddelte sin herre, at hun kunne ikke leve i hus sammen med en sådan skabning. Hun flyttede derefter ned i et lille hus, som lå i udkanten af parken; og i hele to år satte hun ikke sine ben på Noiraude.

Så snart Geneviève fik at vide, at den brødefulde kvinde havde forladt slottet, vendte hun tilbage og indtog atter sin tidligere plads som uindskrænket herskerinde. På slottet fandt hun barnet, den lille Guillaume. Mens hun boede alene i det ensomme hus, havde tanken om dette barn fyldt hende med en

hellig rædsel. Det var jo et syndens barn, der kun bragte ulykke med sig. Det var også muligt, at den hævnende Gud havde ladet ham komme til verden for at straffe den ugudelige fader. Men da hun så den sølle skabning ligge i sin lille vugge, blev hun grebet af en ganske ukendt blidhed. Denne kvinde, hvis hjerte var tørret hen i en brændende, fanatisk jomfruelighed, følte ægtefællen og moderen, som bor på bunden af enhver jomfru, vågne i sig. Hun troede sig først fristet af Djævelen og ville modsætte sig de blidere følelser, som bemægtigede sig hendes væsen; men så gav hun efter. Hun kyssede Guillaume, alt idet hun befalede sin sjæl Gud i vold, for at han kunne beskytte hende mod dette syndens barn, som Himlen sikkert havde forbandet.

Lidt efter lidt blev hun en moder for ham, en lidt underlig moder ganske vist, under hvis kærtegn der lurede en ubestemt angst. Hun kunne aldrig komme bort fra, at han tilhørte Satan en lille bitte smule; men hendes kærlighed til ham øgedes blot derved.

Så snart han var vænnet fra, fik ammen sin afsked. Geneviève var den eneste, der beskæftigede sig med ham. Greven havde ganske overladt drengen til hende og med sit spydige smil givet hende tilladelse til at opdrage ham i den religion, hun selv fandt bedst. Håbet om, ved at gøre ham til en ivrig protestant, at redde drengen fra den evige ild, fordoblede Genevièves hengivenhed; og lige indtil Guillaume var otte år gammel, beholdt hun ham hos sig på værelset, hun selv beboede i slottets anden etage.

Da Guillaume var syv år gammel, lærte Geneviève ham bogstaverne i den store bibel med jernbeslagene. Han forstod

naturligvis ikke meningen af de ord, som han bogstaverede; men deres dystre klang sendte en kold gysen ned ad ryggen på ham. Når han var alene, ville han ikke under nogen omstændigheder have åbnet bibelen. Den gamle pige talte ustandseligt til ham om Djævelen, om skærsilden og om Himlens vrede; og den arme dreng var til sidst så forskræmt, at han ikke vidste, hvor han turde gå eller stå.

Slottet var en grim, firkantet bygning, der i sit udseende nærmest lignede et tugthus. Greven, der ikke brød sig om at vedligeholde det, beboede kun nogle værelser på første sal og tårnkammeret, som han benyttede til laboratorium. I stueetagen var spisesal og dagligstue; resten af de store værelser lå ubenyttede hen.

Når Guillaume vandrede gennem slottets lange, skumle gange, følte han stedse en hemmelig angst. Han skyndte sig forbi de aflåsede døre, bag hvilke han troede at høre stønnen og sukken. Undertiden mødte han sin fader og veg sky til side for ham. Indtil drengen havde fyldt sit tredje år, havde greven aldeles ikke taget notits af ham, men simpelthen glemt hans eksistens. Han havde ikke engang truffet de nødvendige foranstaltninger for senere hen at kunne adoptere barnet, og den lille Guillaume var kort og godt indført i kirkebogen som et hittebarn.

Nu og da kom greven til at tænke på, at han jo, eftersom han ingen arvinger havde, lige så godt kunne gøre Guillaume til sin arving; men han skød det bestandig til side, det hastede ikke. Han gik ganske op i sine forsøg og var endnu mere spydig og overlegen end før.

En dag mødte han Geneviève nede i parken, hvor hun spadserede med drengen ved hånden. Guillaume, der endnu ikke var fyldt fem år, var stor af sin alder. Greven løftede ham i vejret og studerede opmærksomt hans ansigtstræk. Ved et eller andet mærkeligt tilfælde var drengen kommet til at ligne grevens afdøde moder.

Denne opdagelse på én gang forfærdede og rørte ham, og han trykkede et kys på det skælvende barns pande. Siden den dag kyssede han altid sin søn, når han traf på ham. Han elskede ham så højt, som han var i stand til at elske. Guillaume søgte at undgå disse møder og faderens kys; han følte mere frygt end kærlighed for denne barske mand, der vandrede rundt på slottet som en skummel skygge.

Da Guillaume var otte år gammel, anbragte greven ham på en opdragelsesanstalt i Véteuil, for at han skulle komme bort fra Genevièves enerverende indflydelse. De år, Guillaume tilbragte på denne anstalt, var én lang tortur, denne tortur, der knuger de ensomme og forladte børn, og som anretter ubodelig skade.

Véteuils beboere nærede et dybt indgroet had til greven. De kunne hverken tilgive ham hans rigdom eller hans sære levevis. De hævnede sig for faderens foragtelige ligegyldighed på det svage, hjælpeløse barn. Alle byens børn i alderen mellem tolv og seksten år kendte Guillaumes historie. De havde jo hørt den fortælle utallige gange rundt omkring i familierne. Dette skændselens barn omtaltes dér med en sådan foragt, at de andre børn anså det for deres pligt at pine den arme dreng.

Straks i det allerførste frikvarter forstod Guillaume, at han befandt sig iblandt fjender. To store drenge spurgte ham om

hans navn; og da han undseligt svarede: "Guillaume!", så lo de alle sammen hånligt.

"Du er en bastard!" råbte en af drengene, der lavede sjofle vittigheder som voksne mænd.

Barnet forstod ikke betydningen af dette skældsord, men begyndte at græde. Han fik nogle puf og stød, bad om forladelse, fordi han græd, og blev atter regaleret med nogle mere eller mindre velrettede næveslag.

Lærerne holdt i al hemmelighed med hans kammerater. De fandt det fordelagtigere at stå sig godt med de gode borgere, og de straffede derfor ofte barnet med urette og undså sig ikke for at pine og plage det uskyldige væsen.

Guillaume, hvis væsen afstumpedes af de stadige prygl, skældsordene og de uretfærdige straffe, blev naturligvis en dårlig elev. Hans barnlige retsfølelse lod ham søge årsagen til pinslerne i forseelser, han selv havde begået; men han kunne ikke finde nogen.

Hans fortvivlelse voksede, efterhånden som han blev ældre. Han forstod nu bedre, hvori hans forbrydelse bestod. Gennem kammeraternes rå skældsord lærte han lasten at kende. Man straffede ham for hans forældres synd, idet man foreholdt ham pletten på hans fødsel. Undertiden blev han grebet af et vildt raseri, han styrtede løs på den første den bedste af sine plageånder og rev og bed ham som et vildt dyr; men som regel hørte han tavs på deres forhånelser og græd blot i stilhed.

En gang, da han var omtrent femten år gammel, skete der noget, som han aldrig kunne glemme. En dag, da alle skolens elever var ude på fodtur, hørte han pludselig de andre drenge fnise og hviske halvhøjt: "Se, bastard, dér er din mo'er!"

Han drejede hovedet og så en dame med et intetsigende, ganske kønt ansigt, der fulgtes med en herre. Hun betragtede nysgerrigt Guillaume, og hendes kjole næsten rørte ved ham i forbifarten.

Guillaume tabte næsten besindelsen. Han hørte ikke, hvad kammeraterne, der var lige ved at briste af latter, sagde. Han var tavs og åndsfraværende, og han følte sig endnu mere ulykkelig og ensom end ellers. Når han senere hen i livet tænkte på sin moder, så han altid denne dame for sig, der kom spadserende med den skinhellige mine ved sin bedragne ægtefælles arm.

I disse slemme år var det hans største sorg, at han ingen havde, der holdt af ham. Genevièves vilde kærlighed gjorde ham bange, og faderens tavse ømhed vakte ingen genklang hos ham.

Hvis stoltheden ikke havde holdt ham oppe, var han måske blevet fej. Heldigvis havde han fra faderen arvet en god portion stolthed; og når svagheden var ved at overmande ham, brusede hans faders adelige blod i hans årer. Han følte sig bedre, fornemmere end sine plageånder. Om han end ikke kunne afværge deres råheder, så bar han dem med en rolig, smilende foragt, der ofte bragte hans plageånder ud af fatning.

Endelig fandt Guillaume da en ven. Da han kom op i anden klasse, blev der indmeldt en ny dreng i skolen. Han hed Jacques Berthier, var en stor og kraftig knøs og hele tre år ældre end Guillaume. Hans forældre var døde, og han havde ingen anden familie end en onkel i Véteuil. Denne onkel, der var sagfører, lod nevøen afslutte sin skolegang i Véteuil, fordi den tidligt modne knægt allerede var begyndt at løbe efter pigebørnene inde i den

glade hovedstad. Uden at besidde særlig store evner var han, hvad man kalder en brav fyr.

Hans indmeldelse i skolen var en hel begivenhed.

Jacques fandt sig uden at knurre i forvisningen. Han kom jo fra Paris, og han talte om livet som en svend, der allerede har smagt den forbudne frugt. Hans vindende væsen, hans større modenhed og hans formue gjorde ham straks til enehersker over alle kammeraterne. Den første dag, han gav møde i skolen, lagde han mærke til en lang knægt, der knubsede Guillaume. Han ilede straks til, ruskede fyren ordentligt og lovede at snakke nærmere med ham, hvis han ikke opførte sig bedre i fremtiden. Derpå tog den ny dreng Guillaume under armen og spadserede rundt i gården med ham, indtil frikvarteret var forbi, til stor ærgrelse for de andre drenge, der ikke kunne forstå pariserens forkærlighed for Guillaume.

Denne sidste var dybt rørt over den hjælp, Jacques havde ydet ham. Jacques var blevet grebet af en pludselig deltagelse for den andens lidende ansigt; og da han havde udspurgt ham nærmere, forstod han, at her krævedes en ganske anderledes virksom beskyttelse. Dette afgjorde sagen.

"Skal vi to være venner?" spurgte han, idet han rakte Guillaume sin hånd.

"Ja, jeg vil holde af dig!" svarede den stakkels dreng nølende, mens hans øjne fyldtes med tårer. Det var første gang, at nogen havde rakt ham en vennehånd.

I det påfølgende frikvarter samledes en del drenge omkring pariseren og fortalte ham Guillaumes historie. De ventede bestemt, at han ikke ville have mere med Guillaume at gøre, når han havde hørt dennes sørgelige historie.

Jacques trak imidlertid blot på skuldrene og sagde i en bestemt tone: "I er dog nogle frygtelige æsler! Hvis jeg hører jer fortælle det dumme sludder én gang til, så vanker der øretæver!"

Derpå gik han til Guillaume og tog ham under armen, idet han sagde: "Det er dog nogle slemme æsler, de drenge! De er lige så dumme, som de er ondskabsfulde."

Fra den dag af havde bastarden fred. Der var en af drengene, der tillod sig at råbe dette ord efter ham. Han fik sig imidlertid en sådan omgang, at de andre tabte lysten til at fortsætte.

Guillaumes følelse for Jacques var en blanding af beundring, ydmyghed og kærlighed. Jacques tog godmodigt imod den andens tilbedelse; og i de to år, de tilbragte sammen i skolen, var de uadskillelige.

Da de havde gennemgået øverste klasse, måtte Jacques til Paris for at studere medicin. Da vennen rejste, var Guillaume i lang tid ganske utrøstelig. Han sank hen i sløv uvirksomhed, og Noiraude forekom ham som en ørken. Han var dengang atten år gammel. En dag lod greven ham kalde ind til sig i laboratoriet.

Det var første gang, at Guillaume betrådte dette sted. Han fandt greven stående midt i det store værelse med et langt, blåt forklæde om livet. Han var kommet til at se en del gammel ud. Håret var blevet tyndt ved tindingerne, og de dybtliggende øjne funklede med en sælsom glød i det udmagrede ansigt. Guillaume havde altid set op til sin fader med stor respekt; nu var han nærmest bange for ham.

"Jeg har ladet Dem kalde, min herre," begyndte greven, "for at tale med Dem om Deres fremtid. Er der noget fag eller nogen

beskæftigelse, De føler særlig forkærlighed for?"

Da Guillaume blot rystede nølende på hovedet, vedblev greven:

"Det er godt. De vil da have så meget lettere ved at følge mine befalinger. Det er mit ønske, min herre, at De ikke giver Dem til at studere, hverken medicin, jura eller noget som helst andet."

Og da den unge mand så forbavset på ham, fortsatte han i en tone fuld af undertrykt bitterhed:

"De bliver meget rig. De kan efter behag blive enten en nar eller et lykkeligt menneske; det kommer blot an på, om De forstår at tage livet på rette måde. Jeg er allerede ked af, at jeg har sagt så meget. Jag, spis og sov! Har De interesse for landvæsen, så kan De for min skyld rode i jorden så galt, De vil."

Greven tav et øjeblik og sagde så i en bydende tone:

"Frem for alt må de sværge mig til, at De aldrig vil give Dem af med videnskaben. Når jeg er død, skal denne dør aflåses, og den må aldrig åbnes mere. Det er tilstrækkeligt, at én af slægten Viargue har spildt sit liv her mellem disse fire vægge. Jeg stoler på, min herre, at De vil opfylde dette mit ønske, og at De vil prøve på at blive lykkelig!"

Denne scene gjorde et dybt indtryk på Guillaume. Han forstod, at hans fader havde lidt meget i stilhed; og siden denne dag udviste han den kærligste og hensynsfuldeste ærbødighed overfor ham. Han rettede sig nøje efter grevens ønsker og tilbragte tre år på slottet med at jage, strejfe om på egnen og leve et sundt og drømmende naturliv.

Han drømte på ny sin drøm fra barneårene. Han håbede bestandig på at finde et væsen, som han kunne tage i sine arme og kærtegne som et barn.

For øvrigt var der ingen, der fortrædigede ham mere. Kom han ind til Véteuil, hilste hans gamle skolekammerater på ham med samme iver, som de tidligere havde knubset ham. Alle vidste jo, at han skulle arve greven.

Hans eneste frygt – en frygt, der var blandet med et vist længselsfuldt håb – var, at han skulle møde sin moder. Det forekom ham frygteligt, at hun så fuldstændig kunne glemme ham; og han spurgte derfor Geneviève, om han ikke måtte forsøge på at få moderen i tale.

"Åh, De er en nar," svarede den gamle pige afvisende. "Deres moder er død, så hende kan De ikke komme til at tale med!"

Jacques havde to gange tilbragt sin ferie i Véteuil til stor glæde for Guillaume. De to venner jagede og fiskede sammen; bagefter slog de sig ned på et ensomt og skyggefuldt sted og havde lange samtaler om Paris og kvinderne. Jacques talte om disse som en mand, der ikke agter dem synderlig højt, men som af høflighed behandler dem pænt, og som ikke siger alt, hvad han tænker om dem. Guillaume bebrejdede ham tit hans koldsindighed. Selv stillede han kvinden som en gudinde op på en piedestal og holdt lange foredrag om kærlighed og troskab.

"Vent du bare!" udbrød Jacques. "Dig bliver pigebarnet minsandten snart ked af, når du sådan altid ligger på knæ for hende. Nå, men du taler, som du har forstand til. Den tid kommer, da du gør ligesom vi andre. Du bedrager, og du bliver bedraget, sådan er nu livets gang!"

"Nej!" råbte Guillaume ivrigt. "Jeg vil kun elske en eneste, og intet, intet skal kunne nedsætte vor kærlighed!"

"Ja, ja, lad os nu se!" lo Jacques.

Efter hver adskillelse blev venskabet imellem dem varmere og de skrev lange breve til hinanden. Lidt efter lidt blev brevene fra Jacques sjældnere og sjældnere, og til sidst hørte ethvert livstegn fra ham op.

En dag erfarede Guillaume gennem Jacques' onkel, at vennen skulle rejse bort fra Frankrig. Han ville meget gerne se ham, forinden han drog bort. Han begyndte at kede sig; og til sidst mærkede hans fader, at han savnede noget. En dag sagde han til sønnen: "Jeg kender Deres hemmelige ønske. De skal have lov til at leve et år i Paris. Jeg stoler på, at De nok vil lave nogle dumheder derinde. Penge får De så mange af, som De vil bruge. De kan rejse i morgen."

Da Guillaume kom til Paris, erfarede han, at Jacques allerede var rejst. I et afskedsbrev til vennen fortalte han, at han drog med en militær ekspedition til Bagindien, og at der sandsynligvis ville gå lang tid, inden han vendte tilbage til Frankrig. Guillaume vendte øjeblikkelig tilbage til Noiraude og begravede sig i den dybeste ensomhed. To måneder efter sendte hans fader ham atter til Paris med streng befaling til at blive dér et år.

I Paris lejede Guillaume sig ind i det samme pensionat i Rue de l'Est, hvor også Madeleine boede.

4

Da Guillaume lærte Madeleine at kende, var denne sidste i begreb med at søge sig en lille lejlighed, hvori hun selv kunne indrette sig et hjem. I pensionatet, der beboedes af studenter og allehånde fruentimmer, følte hun sig i længden ikke rigtig hjemme. Hun var også her udsat for alle mulige skændige tilbud, der bestandig mindede hende om, hvor ensom og forladt hun stod i verden. Når flytningen var overstået, ville hun begynde at brodere. For tiden slog de to tusind francs, hun havde i rentepenge, godt nok til. Den uvisse fremtid foruroligede hende imidlertid; hun følte, at ensomheden rummede mange farer for hende. Skønt hun havde lovet sig selv, at hun ville være stærk, fyldtes hendes sind mange gange af syndige tanker og lyster.

Guillaume mødte Madeleine på trappen og hilste på hende med en ærbødighed, der både forvirrede og forbavsede hende. Den unge mand fik værelset lige ved siden af hendes; og når hun gik til ro om aftenen, kunne hun høre ham vandre op og ned ad gulvet.

Den næste morgen smilede de to unge mennesker til hinanden; og deres fortrolighed voksede hurtigt. Madeleine betragtede slet ikke dette stille unge menneske som farligt; hun regnede ham nærmest for et barn og mente, at hvis han begyndte at tale om kærlighed til hende, skulle hun uden vanskelighed affærdige ham og bringe ham til fornuft.

Det varede ikke længe, før de spadserede ud sammen; og når de kom hjem, gik hun med ind på den unge mands værelse, eller han kom ind på hendes værelse. Der vekslededes ikke et eneste ømt ord imellem dem. De behandlede hinanden som venner, dog med en vis skyhed, der også var ganske pirrende.

Guillaume havde gerne ført Madeleine langt, langt bort, ud på landet; ikke for hurtigere at kunne tage hende i sine arme, men blot fordi han elskede træerne, og fordi han ville spadsere med hende i deres skygge.

Grebet af en slags forudanelse vægrede hun sig ved at opfylde hans ønske. Endelig gik hun ind på at spise til middag sammen med ham på en restauration udenfor byen; og så blev hun da hans derude i den lille kro i Verrières.

Da de to unge mennesker næste morgen kom tilbage til Paris, var de endnu så forvirrede og betagne af deres eventyr, at de flere gange glemte at sige du til hinanden. De følte overfor hinanden en vis undseelse, et slags ubehag, som de ikke havde mærket noget til, mens de endnu kun var kammerater.

Da de ikke syntes om at blive boende i pensionatet, købte Guillaume en lille villa i Rue de Boulogne, som han udstyrede på det prægtigste. Da alt var i orden, tog han en aften begge Madeleines hænder og spurgte hende, om hun ville være hans hustru. Hans spørgsmål rørte den unge pige, og hendes svar bestod i, at hun kastede sig til hans bryst.

Så flyttede de ind i villaen som et par nygifte, og i seks måneder levede de afsondret fra verden, nydende deres unge lykke. De tænkte ikke på fremtiden, de havde nok i nu'et.

En dag læste Madeleine i avisen, at Lobrichon var død. Hun sagde blot:

"Han var en slet person!"

Guillaume skænkede ikke dødsfaldet nogen opmærksomhed. Han plejede, når han fik breve hjemmefra, at lægge dem ned i en skuffe, så snart han havde læst dem. Da det halve år var gået, var de derfor lige så fremmede for hinanden, som da de mødtes første gang. De elskede hinanden og brød sig ikke om at lære hinanden nærmere at kende.

Af denne drøm vaktes de meget brat.

En dag, da Guillaume var henne i banken, sad Madeleine og bladede i et album, som Guillaume for nylig havde fundet på bunden af en kuffert og lagt frem på et af møblerne.

Albummet indeholdt kun tre billeder, nemlig et af faderen, et af Geneviève og et af Jacques. Da den unge kone så det sidste billede, udstødte hun et kvalt skrig. Med hænderne pressede mod albummets blade og med stive øjne betragtede hun forfærdet det smilende ansigt, som om det var et spøgelse, der pludselig havde vist sig for hende.

Hun havde helt glemt denne mand, hun var jo Guillaumes trofaste hustru. Hvorfor rejste Jacques sig da nu imod hende? Hvorledes gik det til, at han kom her og forstyrrede hendes ro? Disse tåbelige spørgsmål fo'r igennem hendes forvirrede hjerne ... Hele den sump, hun havde været ude i, steg hende op til hjertet og var lige ved at kvæle hende.

Fotografiet forestillede Jacques ridende overskrævs på en stol, uden trøje og vest, med bar hals og bare arme og med en kridtpibe i munden. Madeleine huskede pludselig, at han havde et modermærke på den venstre arm, og at hun tit og mange gange havde kysset dette mærke. En brændende skamrødme farvede hendes kinder ved erindringen om dette. Hun sank

tilbage i lænestolen og så sig om i den lille, lune dagligstue. Over sofaen hang et stort billede af Guillaume, der smilede ømt til hende. Hun blegnede og følte, hvorledes Jacques atter tog hende i besiddelse.

Jacques havde, før han rejste, også givet hende et sådant portræt; men om morgenen på sin bryllupsdag havde hun brændt det, det skulle ikke følge med ind i Guillaumes hjem. Og nu forfulgte det hende dog alligevel, nu trængte Jacques dog ind i hendes skjul. Hun tog billedet ud af albummet og læste på dets bagside:

"Til min gamle kammerat, min broder Guillaume!"

Madeleine blev bleg som et lig. Hun havde hengivet sig til to mænd, der elskede hinanden. Dette stod for hende som en forbrydelse. Hun følte, at Jacques' genfærd ville eje hende, hver gang hun hengav sig til Guillaume. Denne frygtelige udsigt indgav hende tanken om at flygte og at forsvinde for stedse.

Hendes svaghed overmandede hende imidlertid atter. Hvor havde hun dog været lykkelig endnu til morgen i dette yndige hjem, som Guillaumes kærlighed havde beredt hende! Kunne hun da ikke glemme hine gamle skader igen? Eller var det måske bedre, at tilstå det hele for Guillaume og bede ham om tilgivelse? Nej, hun formåede ikke at skrifte for Guillaume, at hun havde været hans vens elskerinde! Han ville aldrig finde sig i at afstå hende, at dele hende med den anden! Hun fantaserede, som om Jacques virkelig var hos hende. – nej, nej, hun ville ikke sige noget, hun ville skjule skammen.

Hendes ærlige natur rejste sig imidlertid ved tanken om denne evige løgn.

Nej, det var bedre at tilstå straks eller – endnu bedre – at flygte! Alle disse tanker hvirvlede rundt i hendes stakkels hjerne; og det var hende umuligt at træffe en afgørelse. Da hørte hun gadedøren blive åbnet, der kom nogen opad trappen, og et øjeblik efter trådte Guillaume ind.

Han så bleg og forstyrret ud. Uden at sige et ord kastede han sig ned i sofaen og brast i gråd. Madeleines første tanke var, at han vidste alt; og en gysen rystede hendes legeme.

Den unge mand græd som en fortvivlet. Til sidst strakte han armene ud imod den elskede og råbte med grådkvalt stemme:

"Åh, hvor jeg lider! Kan du dog ikke trøste mig!"

Madeleine satte sig hen ved siden af ham. Overfor den overvældende smerte glemte hun helt sine egne sorger.

"Men så sig mig da, hvad der er i vejen?" udbrød hun, idet hun greb hans hænder.

"Åh, min Gud, min Gud!" mumlede han halvhøjt. "Jeg får ham aldrig mere at se!"

"Har du mistet din fader?" spurgte Madeleine, idet hun trak ham ind til sig, kyssede ham på panden og tørrede tårerne af hans kinder.

Han rystede på hovedet og stønnede fortvivlet, idet han vred sine hænder:

"Min stakkels, stakkels Jacques! Aldrig mere skal jeg mærke din varme kærlighed! Jeg havde helt glemt dig. Jeg tænkte ikke engang på dig, da du døde!"

Ved at høre navnet Jacques, rettede Madeleine sig i vejret og gyste. Så Jacques var død! Efterretningen ramte hende som et tungt slag. Hun blev ganske forvirret og havde en fornemmelse,

som om det var hende, der havde dræbt den unge mand, for at han ikke skulle plage hende mere.

"Du kender ham ikke," vedblev Guillaume. "Jeg tror ikke, at jeg har fortalt dig om ham før. Jeg har været utaknemmelig. I min store lykke glemte jeg ham. Han havde et hjerte af guld; og jeg har aldrig ejet nogen anden ven her på jorden. Før jeg traf dig, havde jeg aldrig kendt til anden kærlighed end den, han viste mig. Du og han er de eneste væsener, der har skænket mig jeres hjerter; og nu har jeg mistet ham!"

Madeleine led. Guillaumes sorg og klager fremkaldte en ejendommelig oprørslyst hos hende. Hun kunne næppe sidde her og høre Guillaumes lidenskabelige lovtaler over Jacques uden at føle sig fristet til at råbe til ham: "Men så ti dog stille! Denne mand har jo på forhånd røvet din lykke! Du skylder ham intet, absolut intet!"

Hun sad stum og kold; hun følte blot vrede. Jacques' død forvirrede hende; han var ikke død for hendes skyld, og med hvilken ret kom da nu denne døde og forstyrrede hendes fred?

For dog at sige noget, spurgte hun endelig: "Hvad er han egentlig død af?"

Så fortalte Guillaume, at han i et blad, som han havde kigget i henne i banken, havde fundet meddelelsen om, at skibet "Profeten", med hvilket Jacques havde indskibet sig til Bagindien, var gået under med mand og mus. På den måde havde Jacques ikke engang en grav, hvor man kunne bede.

Om natten vågnede Madeleine og følte sig grebet af en mægtig længsel. Hun stod ganske forsigtigt op af sengen og listede sig ind i dagligstuen, hvor hun fandt albummet frem, åbnede det og satte sig med Jaques' billede foran sig på et bord.

Hendes lange, røde hår lagde sig i svære bølger ned over hendes skuldre. Hun betragtede længe billedet ved natlampens flakkende skær. Et udtryk af rørende venskab lyste ud af den dødes ansigt, og han smilede lige så godmodigt og rart som i de gode, gamle dage.

Billedet syntes at sige: "Hør, mit barn, gør du bare dit bedste for at blive lykkelig! Jeg eksisterer jo ikke mere, og jeg skal såmænd ikke komme dig til ulejlighed. Din mand er et stort barn, som jeg har hjulpet tidligere. Tænk engang imellem på mig, når du har dine kronede dage."

Madeleine besluttede at tie. Hun ville ikke være grusommere end skæbnen, der havde til hensigt at dølge navnet på hendes første elsker for Guillaume. For ham lyste mindet om Jacques ædelt og rent; hvis hun nu kom med sin tilståelse, ville det blot være at tilsmudse dette minde, og det ville være meget lavt handlet. Da den unge kone havde lovet sig selv at tie, var det, som om billedet takkede hende.

Hun kyssede det.

Dagen brød frem. Hun listede sig ganske sagte ind i sengen og begyndte at fatte nyt håb. Det var jo dog muligt, at hun kunne glemme denne frygtelige dag og genvinde sin tabte sjælefred.

I de første dage, efter at skibbruddets genfærd havde holdt sit indtog i villaen, hvilede der en knugende kummer over ægteparret. De glemte at kysse hinanden, og de kunne sidde side om side hele formiddage, hensunkne i deres egne sørgelige tanker. Jaques' død var trængt som et iskoldt pust ind i deres varme hjerter. De frøs. Det var, som om væggene, der hidtil så troligt havde beskyttet dem, havde slået revner, som vinden

susede igennem. Selv når de var sammen, følte de sig alene. En dag lod Guillaume en grusom bemærkning falde:

"Luften her i villaen er fuldstændig som i en grav!" udbrød han. "Man kvæles herinde!"

Lidt efter greb han Madeleines hånd og sagde:

"Tilgiv mig! Jeg skal prøve på at glemme og atter komme tilbage til dig."

Han mente virkelig, hvad han sagde. Han vidste endnu ikke, at man næsten aldrig drømmer den samme drøm to gange. Da den første, den tungeste sorgs tåger begyndte at svinde bort, var også de første dages blinde sorgløshed forsvundet. Det var nemlig Madeleine, der var helt forandret. Fortiden var vågnet til live hos hende. Hun kunne ikke mere kaste sig sorgløst i Guillaumes arme. Hendes stolthed led, og hun betragtede Guillaume næsten som en fjende, der berøvede hende hendes selvagtelse. Der var tider, da hun løb ind i et afsides liggende værelse og fældede bitre tårer af modbydelighed over sig selv.

Guillaume elskede at komme med foræringer til hende. Før havde hun modtaget hans gaver med et barns henrykkelse. Deres værdi skænkede hun ikke en tanke; hun glædede sig over, at han altid tænkte på hende. Efter at slaget var faldet, der rev hende ud af hendes drøm, sårede det hende at skulle gå med kostbare kjoler og smykker, som hun ikke selv var i stand til at betale. Hun led ved synet af sine dyre kniplinger, sin smukke seng og de pragtfulde møbler. Nu stod det alt sammen for hende som betalingen for hendes skændsel.

"Jeg har solgt mig," tænkte hun undertiden, og hendes hjerte krympede sig i vild smerte.

En dag kom Guillaume hjem med et armbånd til hende. Hun blegnede, da hun så de kostbare stene, det indeholdt. Den unge mand forbavsedes over, at hun ikke som ellers fløj ham om halsen, og spurgte sagte:

"Synes du ikke om det?"

Hun betragtede det længe i tavshed og sagde så med bævende stemme:

"Åh, Guillaume, du ødsler alt for mange penge bort på mig. Det er jo slet ikke nødvendigt. Jeg elsker dig lige så højt, selv om du ikke giver mig noget."

Hun bekæmpede med møje sin trang til at briste i gråd. Guillaume drog hende ind til sig; han var på én gang forbavset og ærgerlig, han forstod hende slet ikke.

"Hvad er det dog for noget snak?" sagde han. "Er du måske ikke min kone?"

Hun svarede ikke, men så blot på ham; og hendes blik syntes tydeligere end ord at sige: "Nej, jeg er ikke din kone."

Nogle dage efter, da Guillaume kom hjem med en kostbar kjole til hende, sagde hun med et tvungent smil:

"Mange, mange tak! Men hør, for fremtiden skal du lade mig selv besørge den slags ting. Du har jo ingen forstand på kjoler, så de trækker dig bare op."

Fra den dag af købte hun selv sine dragter, og når Guillaume ville betale hende de penge, hun havde lagt ud til dem, vægrede hun sig standhaftigt ved at modtage dem. Hun var stedse på sin post og leverede hele kampe for at redde sin stolthed, som blot en ubetydelighed kunne såre. Sandheden var, at hun begyndte at finde det uudholdeligt at leve i Rue de Boulogne. Hun elskede stadig Guillaume; men under den kamptilstand, de nu levede,

forekom det hende mange gange, at hun slet ikke elskede ham mere. Og dog var hun forfærdelig bange for, at han skulle forlade hende, som Jacques i sin tid havde gjort. Så kunne hun græde timevis og spørge sig selv, hvilken ny skændsel der vel da måtte vente hende.

Guillaume lagde tit mærke til, at hun havde grædt. Han gættede også til dels hendes kummer; men da han for at trøste hende ville vise sig endnu kærligere imod hende, blev resultatet blot, at han for hver dag, der gik, blev mere og mere urolig og febrilsk.

Hvorfor græd hun? Følte hun sig da ulykkelig hos ham? Tanken gjorde også ham ulykkelig, således at han mistede de første dages faste tro og blinde lykkefølelse. Han begyndte at tænke på Madeleines fortid, som han ikke kendte. Den nagende tvivl, som var dukket op hos ham ude i Verrières, begyndte atter at pine ham. Tit og mange gange, når han sad ved hendes side, hørte hun slet ikke, hvad han sagde, men sad med stirrende øjne, fordybet i sine egne tanker.

Guillaume kunne ikke fordrage disse drømmerier. Han syntes, at han elskede hende højt nok, til at hun kunne føle sig tilfreds ved denne kærlighed. Han troede sig miskendt, og hans krænkede stolthed begyndte ganske langsomt at afkøle hans kærlighed.

"Mit hjerte har taget fejl –," tænkte han ved sig selv. "Denne kvinde er mig ikke værd. Hun har levet en hel del med, og derfor forstår hun ikke at vurdere min kærlighed."

Undertiden faldt der bitre ord imellem dem.

"Du har røde øjne," kunne Guillaume sige. "Hvorfor græder du altid, når du er alene?"

"Jeg har ikke grædt," svarede den unge kone og forsøgte at smile.

"Åh, jeg tager ikke fejl," vedblev han. "Jeg har hørt det så mange gange om natten. Du føler dig ulykkelig hos mig."

Hun rystede på hovedet og blev siddende med det tvungne smil på læberne. Så greb han hendes hænder og søgte at varme dem i sine; og når hendes hænder forblev kolde og livløse, lod han dem synke og udbrød i en bitter tone:

"Jeg er en ynkelig elsker, synes du ikke? Jeg forstår ikke at elske, vel? Nej, så er der andre, der har forstået det bedre, ikke sandt?"

"Du er grusom," svarede hun så. "Jeg har ikke glemt, hvem og hvad jeg er; og det er derfor, at jeg græder. Men du, Guillaume, hvilke tanker gør du dig egentlig?"

Han bøjede hovedet, og hun vedblev i en mere energisk tone:

"Det var måske bedre, at du kendte min fortid; så vidste du jo, hvad du havde at holde dig til … Skal jeg fortælle dig det hele?"

Han rystede afværgende på hovedet, drog hende ind til sig og tiggede hende om tilgivelse.

Andre gange faldt Madeleine Guillaume om halsen og græd ganske åbenlyst. Det irriterede ham endnu mere, og han søgte da at trøste hende med en vis utålmodighed, som ganske vist fik hende til at holde op at græde, men samtidig gav hende en stiv, utilnærmelig holdning.

Guillaume havde ladet Jacques' billede indramme i en kostbar ramme og stillet det op inde i dagligstuen. Dette billede irriterede stedse Madeleine, der havde en fornemmelse, som om den døde virkelig befandt sig i værelset. Hun undgik at vise

sig halvt påklædt for billedet. De dage, da hun havde grædt eller været oppe at skændes med Guillaume, betragtede hun altid billedet med varmere blikke.

Pludselig indtraf der en begivenhed, der ruskede Guillaume og Madeleine ud af deres triste tilværelse. Hvis der var gået en måned til, havde de sikkert været helt fremmede for hinanden og måske forbandet den dag, da de mødtes. Skæbnen ville det imidlertid anderledes.

En dag fik Guillaume besked om at komme hjem så hurtigt som muligt. Hans fader lå for døden.

Madeleine, der følte sig rørt over hans smerte, viste ham den inderligste deltagelse; og for øjeblikket var alt det vrange, der var kommet dem imellem, glemt. Halvt sanseløs forlod Guillaume Paris og lovede Madeleine, at han snart skulle skrive til hende, og at hun imidlertid skulle vente på ham.

5

Greven var død. Hans omgivelser havde skjult sandheden for Guillaume for at svække det hårde slag. De omstændigheder, der ledsagede dette dødsfald, havde for øvrigt gjort et dybt indtryk på tjenerskabet.

Den gamle greve havde som sædvanlig lukket sig inde i sit laboratorium og lod sig ikke se den hele aften. Geneviève var nok en smule forbavset derover; men da han så tit arbejdede sent i laboratoriet, faldt det ikke den gamle pige ind at gå op til ham.

Næste morgen lyttede hun ved døren. Der var intet, der rørte sig. Hun kaldte; men ingen svarede. Så opdagede hun, at døren ikke var låset af. Hun gik ind i værelset og fandt greven liggende på gulvet med krampagtigt forvredne lemmer og ansigt og hals dækket med gule pletter.

Hendes bange anelser var altså gået i opfyldelse. Satan, som den døde greve så ofte havde påkaldt, havde naturligvis kvalt ham for at få fat i hans sjæl. Efter at hun med bævende læber havde fremstammet en bøn, kaldte hun på de øvrige tjenestefolk; og disse bar nu grevens lig ned og lagde det på hans seng. De var ganske af samme mening som Geneviève, og snart fortaltes det blandt bønderne i flere miles omkreds, at greven var en troldmand, og at Fanden havde taget ham sidste nat.

Lægen konstaterede, at dødsårsagen var et slagtilfælde, mens pletterne i ansigtet tydede på, at der også havde fundet en

forgiftning sted. Om denne holdt den brave læge imidlertid viseligt sin mund, for det første fordi han ikke kendte den anvendte gift, og for det andet fordi man altid bør skåne de rige og mægtiges eftermæle.

Guillaume kom en time før begravelsen. Hans sorg var dyb og voldsom. Den gamle greve havde behandlet ham med stor kulde, og hans død havde ikke sønderrevet noget bånd imellem dem, eftersom der intet sådant havde eksisteret; men den stakkels fyr var alligevel så stærkt bevæget, at han udgød strømme af tårer.

Da begravelsen var overstået, tog Geneviève ham med ind på sit værelse og sagde til ham med fanatikerens glødende iver, at hun egentlig havde gjort sig skyldig i en vanhelligelse ved at tillade, at hans fader blev begravet i indviet jord. Derpå fortalte hun ham, hvorledes hans fader efter hendes mening var død, og tryglede og bad den unge mand om at aflægge ed på, at han aldrig ville slutte pagt med Djævelen.

Guillaume gjorde, om hun ønskede. Han lyttede ganske forvirret til hendes ord og kunne ikke forstå, hvorledes hun var kommet på denne kamp med Djævelen. Endelig fortalte hun om pletterne på ligets ansigt og hals, der efter hendes mening stammede fra den Ondes fingre. Guillaume blev meget bleg, og han vovede ikke at tænke den tanke til ende, der dukkede op hos ham.

Lidt efter lod lægen sig melde hos ham. Denne fortalte så skånsomt som muligt den unge mand hele den sørgelige sandhed. Han sluttede med at sige, at om han end havde dulgt den for verden, følte han sig dog forpligtet til at åbenbare sønnen alt.

Guillaume hørte på lægen som i en døs og takkede ham for hans diskretion. Han græd ikke mere, men stirrede mørkt og dystert frem for sig. Det var ham, som åbnede der sig en afgrund for hans fødder. Han stod allerede i begreb med at forlade værelset, da lægen holdt ham tilbage og sagde til ham:

"Undskyld, at jeg i dette øjeblik forstyrrer Dem med den slags ting; men i morgen er det måske for sent. De pletter, som jeg iagttog på hr. grevens lig, var af en så særegen karakter, at jeg slet ikke aner, hvilken gift der har fremkaldt dem. Vil De tillade mig at undersøge det værelse, i hvilket man fandt liget, så vil jeg senere kunne give Dem nøjagtig oplysning om det."

Guillaume gik så med ham op i laboratoriet. Hvis den anden havde ønsket det, var han lige så gerne gået med ham over i hestestalden eller ned i kælderen. Han vidste ganske simpelt ikke, hvad han gjorde.

Da han trådte ind i laboratoriet, veg han forbavset tilbage. Han kendte næppe det mægtige rum igen. Da han for tre år siden sidste gang havde befundet sig i dette værelse – det var den gang, da hans fader havde forbudt ham at studere og at arbejde – herskede der den pinligste orden og renlighed derinde. Kaminens fliser skinnede, og de gamle kobberkar funklede som det røde guld. Langs med væggene strakte sig mægtige reoler, der var fyldte med glaskugler, flakoner og glas af alle mulige størrelser og skikkelser.

På bordet, der stod midt i det mægtige rum, lå opslåede bøger og dynger af håndskrevne papirer. Han mindedes den blanding af forundring og ærefrygt, som den gang havde grebet ham ved synet af dette enestående studereværelse. Således stod rummet for hans erindring, og nu! Nu så han, ikke andet end

en ruin! En voldsom orkan syntes at have hvirvlet alt imellem hinanden. Kaminen, der var sværtet af røg og sod, lod ikke til at have været i brug de sidste måneder. Asken bredte sig ud over gulvet. Kobberkarrene var bulede, og glassene lå knuste i stumper og stykker henne i en krog. Reolerne var væltede, og bøgerne og manuskripterne var sønderrevne og halvt forbrændte. De lå i en stor dynge i en anden krog.

Og hele denne ødelæggelse stammede ikke fra de allersidste dage. Den måtte være gået ganske langsomt for sig. Der hang nemlig store, sorte edderkoppespind ned fra loftet, og alt i værelset var dækket af et tykt lag støv.

Guillaume forstod det hele. Allerede år tilbage havde hans fader talt med bitter ironi og dyster skinsyge om videnskaben. Den var for ham en herlig, men grusom elskerinde, som han knuste i et sidste favntag. Opfyldt af kærlighed og menneskeforagt undte han ikke noget andet menneske at få hende.

Den unge mand tænkte med gru på den dag, da raseriet havde overvældet den gamle lærde, og han var begyndt at ødelægge sit laboratorium. – Han følte sig som lammet af rædsel ved tanken om de måneder, som den gamle mand havde tilbragt i uvirksomhed her i denne grav, midt iblandt ruinerne af sit liv.

Intet var skånet! Guillaume vandrede omkring i værelset. Da opdagede han pludselig en lille ting, som var forblevet urørt. Det var et smalt glasskab, der sad på væggen, og i hvilket der stod en del små glasflasker, som var fyldte med forskelligtfarvede væsker.

På hver af flaskerne stod skrevet med grevens klodsede håndskrift det ene ord: *Gift*.

Den unge mand følte sig såret af sin afdøde faders grusomme ironi. Det eneste, som han havde efterladt af et helt livs arbejde og af sin store, omfattende viden, der dog måske kunne have gavnet menneskeheden, var nogle småflasker med nye giftsorter.

Drevet af skræk og modbydelighed gik Guillaume hen til døren.

Lægen, der allerede på dørtærsklen var blevet grebet af et anfald af retfærdig vrede, udbrød nu med en af sorg og harme dirrende stemme:

"Åh, hvilket menneske! Hvilket menneske! At gå hen og ødelægge det alt sammen! Åh, havde jeg dog bare kunnet hindre det! ... Deres hr. fader var en stor lærd," vedblev han henvendt til Guillaume. "Han ville have været en pryd for ethvert universitet. Havde jeg blot et eneste af hans manuskripter, ville jeg offentliggøre det og høste ære og berømmelse både til ham og til mig selv."

Han begyndte derpå at søge i papirdyngen uden at bryde sig om støvet, idet han vedblev at jamre højt. Han støvede også omkring mellem skårene og udstødte nye klager. Så opdagede han glasskabet med de små flasker og jublede højt.

"Åh, min herre," sagde han i en indtrængende tone til Guillaume, "vil De ikke nok lade mig undersøge indholdet af disse flasker. Jeg beder Dem i videnskabens hellige navn, jeg besværger Dem ved hr. de Viargues minde."

Guillaume rystede på hovedet og pegede ned på skårene, der lå og flød på gulvet.

"De ser jo nok," sagde han, "at min fader har ønsket at tilintetgøre ethvert spor af sine arbejder. Flaskerne bliver her!"

Og da lægen vedblev at trænge ind på ham. Sagde han endelig med barsk stemme:

"Kom nu og lad os gå! Kan De ikke se, at jeg er ved at kvæles! Vi vil ikke længere forstyrre den dødes fred!"

Med disse ord skød han lægen ud på gangen og låsede døren, fast bestemt på at holde den ed, som han havde aflagt sin afdøde fader, og aldrig mere at betræde dette værelse.

Da han kom ned i dagligstuen, sad fredsdommeren og ventede på ham. Denne brave mand forklarede meget omstændeligt, at han var kommet for at forsegle den afdødes papirer, såfremt der ikke skulle forefindes noget testamente. Da Guillaume nu viste ham grevens testamente, strømmede manden over af undskyldninger og kaldte ham dybt bukkende hr. de Viargue, mens han nogle øjeblikke i forvejen kort og godt havde kaldt ham hr. Guillaume.

I de påfølgende dage var Guillaume så optaget af forretninger, at han slet ikke havde lejlighed til at gruble over sin nye stilling. Man overhængte ham fra alle sider med kondolencevisitter, bønskrifter og henvendelser fra forretningsfolk. Til sidst lukkede han sig inde på sit værelse og overlod Geneviève at affærdige de besøgende, et hverv, som hun udførte til hans fulde tilfredshed. Greven havde efterladt den gamle pige en livrente, således at hun kunne henleve sine sidste dage i fred, uden bekymringer for udkommet.

Hun blev højlig fornærmet, da Guillaume fortalte hende om dette legat, og vægrede sig ved at modtage pengene. Hun sagde, at hun ville dø på sin post og ikke forlade sit arbejde.

Den unge mand var i grunden ganske glad over at have en, som kunne befri ham for alle forretningsbryderierne. Hans noget tunge og sløve ånd hadede al virksomhed. Selv de aller ubetydeligste fortrædeligheder vakte vrede og uvilje hos ham. Da han endelig kunne trække sig tilbage til sin ensomhed, blev han grebet af den dybeste sørgmodighed.

I de forløbne, bevægede dage havde han ikke haft tid til at tænke på faderens selvmord. Nu derimod grublede han længe over det. Det forekom ham, at dette drama sluttede sig skæbnesvangert til den kæde af lidelser, der allerede længe havde pint ham. Han mindedes sin fødsel, sin triste barndom, sin kvalfulde ungdom og hele sit af sorger og smerter prægede liv.

Guillaume var ved at kvæles i den ulykkesvangre luft, som han havde indåndet lige fra vuggen af. Han trak sig mere og mere ind i sig selv; og han følte sig endnu mere ængstelig og svag, jo stærkere begivenhederne strømmede ind på ham.

At han var blevet ejer af et stort gods, og at han skulle til at optræde som mand, øgede hans ængstelse indtil frygt. Han ville ikke have noget med verden at gøre; den ville, mente han, kun tilføje ham nye sår. Han havde en ubestemt fornemmelse af, at hans aller egentligste Jeg og de omstændigheder, under hvilke han var opvokset, ville slå benene fra ham, så snart han prøvede på at gå alene.

Han følte sig højst ulykkelig, og denne følelse fordoblede hans kærlighed til Madeleine. Han begyndte atter at tænke på hende med en slags religiøs ærefrygt. Hvis han havde prøvet sig selv samvittighedsfuldt, ville han sikkert inderst inde have fundet en hemmelig frygt for denne forbindelse med en kvinde,

hvis fortid var ham fremmed. Måske ville også hans egen moders historie have advaret ham.

Men han tørstede jo i den grad efter kærlighed, at han i blinde kastede sig ud i kærligheden til det eneste væsen, som – i det mindste i nogle måneder – havde skænket ham lykke og fred.

Han skrev hver dag lange breve til Madeleine, fulde af beklagelser over sin ensomhed; og han svor på, at deres adskillelse snart måtte have ende. Det ene øjeblik bestemte han sig til selv at rejse til Paris til hende, og det næste øjeblik bad han hende indtrængende om at komme til Véteuil.

Da Madeleine modtog dette brev, blev hun lykkelig. Ensomheden i villaen ængstede hende; og hun følte en virkelig glæde, da hun forlod huset og låsede gadedøren efter sig. Det var hende, som om hun havde ladet Jacques' genfærd blive tilbage derinde.

Guillaume modtog Madeleine i Mantes, den sidste station før Véteuil. Han førte hende nogle skridt bort fra stationen og forklarede hende så, hvorledes han havde tænkt sig deres nye liv. For verden skulle det have udseende af, at hun var taget ud for at tilbringe sommeren på landet, og at han havde lejet hende det lille hus ved udkanten af parken. Her kunne han mødes med hende så ofte, som han ville.

Madeleine rystede på hovedet. Hun skammede sig over at blive boende længere hos sin elsker og søgte at imødegå hans forslag med fornuftgrunde. Hun sagde til ham, at hvis de kom til at bo så nær ved hinanden, ville sladderen straks tage fart. Det var bedre, at hun lejede sig et lille hus i omegnen af Noiraude.

Den unge mand opfattede det kloge i hendes forslag. Han huskede godt, hvilken forargelse hans faders forhold i sin tid havde vakt der på egnen. Så blev da resultatet, at han tog alene hjem, mens Madeleine kørte med diligencen til Véteuil.

Så snart hun havde fundet sig en bolig, skulle hun lade Guillaume det vide.

Heldigvis fandt Madeleine straks, hvad hun søgte. Værten i hotellet, hvor hun tog ind, ejede et mejeri en fjerdingvej fra byen. Derude havde han bygget og indrettet sig en lille sommervilla, som han imidlertid så godt som aldrig benyttede. Da den fremmede dame nu forhørte sig hos ham om en sommerbolig i nærheden af Véteuil, tilbød han hende straks sin villa og var henrykt over på den måde at kunne redde en del af sine udlagte penge.

Næste morgen kørte de ud for at bese ejendommen. Det var et net lille hus, der lå godt gemt inde mellem træerne i en rigtig pæn have, så meget som et bøsseskud borte fra mejeriet. Madeleine var henrykt; hun kunne flytte ind med det samme. Hun skulle betale fem hundrede francs i leje for sommeren, og hun regnede ud, at hun dog fik penge nok til alle de daglige udgifter. Samme aften flyttede hun ind. Hun nynnede fornøjet ved sig selv, mens hun pakkede sine kufferter ud; og hun følte en uimodståelig lyst til at le og danse omkring.

Hen ad nitiden kom Guillaume, til hvem hun havde skrevet om morgenen. Hun modtog ham med et strålende smil og viste ham straks rundt i hele huset. Skønt det var mørk nat, fik hun ham med ud i haven. Hun fortalte ham med en vis stolthed, at der voksede jordbær og violer i den. Hun troede også nok, at der fandtes radiser. Guillaume kunne naturligvis ikke se det

mindste. Han holdt Madeleine under armen og kyssede hende ømt gang på gang. Da de var nået til enden af haven, sagde Madeleine i en alvorlig tone:

"Her er et hul i hækken, min herre. Det hul må De krybe igennem, når De vil besøge mig, for ikke at kompromittere mig."

Med disse ord nødte hun den unge mand til at prøve, om han kunne komme igennem hullet. Det var længe siden, at de to unge mennesker havde tilbragt nogle så glade timer sammen.

Madeleine førte selv hus, beregnede, hvad de forskellige retter kostede, og ærgrede sig over, at prisen på smør og æg steg.

Guillaume kunne ikke gøre hende nogen større glæde, end ved at modtage hendes indbydelse til at spise til middag i det lille hus. Hun var henrykt over ikke mere at modtage, men at give. Når Guillaume trådte ind, kastede hun sig om hans hals; og hendes smil, hendes kærlighed sagde: "Jeg giver dig mig selv af min egen fri vilje, jeg sælger mig ikke!"

Guillaume var både forbavset og henrykt over pludselig at finde en kvinde, som han slet ikke kendte. Det var noget nyt for ham ikke længere at være herre i hendes hus. Han måtte på en vis måde sige tak til for hendes kærtegn. Derved kom der en finere tone ind i deres forhold, som svarede bedre til hans fornemme natur.

Således hengik dagene i lykkelig fred og ro. For Madeleine, der før yderst sjældent havde været udenfor Paris, var det en fryd at leve sådan ude i Guds fri natur i flere måneder.

Hun var flyttet ind i huset i begyndelsen af april måned. Hun så træer og buske iklæde sig det første, spæde grønne og de

første fine græsstrå pippe frem af jorden. Hun så træerne blomstre, løvet blive yppigt og mørkt, og frugten danne sig og få farve. Hun så naturen iklæde sig hele sommerens glødende pragt. Hun inddrak i fulde drag den herlige, friske luft. Hun glemte alle sygelige drømmerier og spekulationer. Hun spadserede milelange ture uden at føle træthed.

På disse ture traf hun sammen med Guillaume. De gik med hinanden snart i den kølige skygge, snart i den glødende sol; de jagede hinanden som to børn, og de hvilede timevis på afsides, kølige steder dybt inde i skoven, hvor de spiste deres medbragte frokost og lå i græsset og drømte. Guillaume fulgte Madeleines udvikling, og han glædede sig over hendes pragtfulde skønhed.

Når han holdt hende i sine arme, blev han grebet af en følelse af stolthed og lykke over at kunne kalde denne vidunderlige skabning sin; men nogen sanselig kærlighed var der ikke mere tale om. Nej, begges følelse var blevet rolig og afklaret. Undertiden kørte de langt ud i landet og satte køretøjet ind i en eller anden forpagtergård, hvorpå de spadserede videre til fods. Madeleine sværmede for små børn; og når hun så sådanne nogle små, halvnøgne unger lege ved grøftekanten, kunne hun tage den ene efter den anden af dem op i sine arme og kysse deres små, alt andet end rene ansigter.

Efteråret nærmede sig. En iskold blæst jog sorte skyer henover den blege himmel. Naturen begyndte at berede sig til sin vintersøvn.

Guillaume havde bestemt sig til, at han ville gifte sig med Madeleine. Han havde fået denne idé umiddelbart efter et besøg i en bondegård, hvor han atter havde set Madeleine kæle for nogle småbørn. Han kom pludselig til at tænke på, at hvis

Madeleine havde født ham en søn, så ville han have haft en bastard. Ved tanken om dette ord dukkede alle de sørgelige minder om hans triste barndom frem hos ham. Det var sikkert skæbnen, der drev ham til dette ægteskab. Han kunne, som han en gang havde sagt til Jacques, kun elske en eneste kvinde, den første, som han fik kær. Han måtte elske hende af hele sin sjæl, og han måtte holde fast ved denne kærlighed. Han havde nu en gang vænnet sig til Madeleines kærlighed og befandt sig så uendelig vel ved den. Ægteskabet betød derfor for ham ikke andet end den officielle anerkendelse af en forbindelse, som han lige fra den første begyndelse havde betragtet som evig. Tanken om, at han kunne blive fader til en søn, fik ham til at fremskynde afgørelsen. Det ansporede ham også, at han så kunne vise hele verden sin kærlighed til Madeleine og lade hende indtage en stilling, som hun sikkert måtte sætte pris på. Han var meget urolig; men hans hjerte overvandt alle betænkeligheder og drev ham fremad.

De havde været ude på en lang spadseretur, og på hjemvejen fortalte Guillaume Madeleine om den beslutning, han havde fattet. Hun hørte forbavset, ja, næsten forskrækket på, hvad han havde at sige.

"Hvorfor kan det ikke blive mellem os, som det er?" sagde hun endelig. "Jeg beklager mig jo ikke, jeg er lykkelig. Selv om vi bliver gift, kan vi jo dog ikke elske hinanden højere, end vi gør. Det kunne jo også tænkes, at ægteskabet ødelagde vor lykke."

Og da han åbnede munden for at tale videre, afbrød hun ham kort og sagde:

"Nej, nej, du gør mig helt bange!"

Hun begyndte at le som for at mildne det hårde og besynderlige i hendes ord, hvis bitre klang forbavsede hende selv. Sandheden var den, at Guillaumes forslag indgød hende en særegen uro. Det forekom hende, at han fordrede noget umuligt, og at hun ikke var fri, men tilhørte en anden.

Guillaume blev dybt krænket og havde sikkert taget sit forslag tilbage, hvis han ikke havde følt sig forpligtet til at føre deres kærligheds sag. Han blev varmere og varmere; han udmalede i blide, veltalende ord, hvilket herligt, roligt liv de skulle føre, når først de var blevet gift.

Madeleine hørte på ham med stigende ubehag og utålmodighed, som hun næppe formåede at betvinge. Da han endelig tav, fordi rørelsen snørede hans strube sammen, betragtede hun ham en stund i tavshed. Endelig sagde hun:

"Du kan ikke gifte dig med en kvinde, hvis fortid du ikke kender. Jeg må først fortælle dig, hvem jeg er, hvorfra jeg stammer, og hvorledes jeg har levet, før jeg lærte dig at kende."

"Ti stille!" udbrød Guillaume ivrigt, idet han lagde sin hånd på hendes mund. "Jeg elsker dig, og jeg vil intet vide! Jeg kender tilstrækkeligt til dig. Du er vistnok langt bedre end jeg. Du har et sikrere blik og en kraftigere vilje end jeg. Du har sikkert ikke gjort noget forkert. Fortiden er død, jeg taler om fremtiden."

"Hør, du er et stort barn, og jeg kommer til at tænke for dig," svarede Madeleine, rørt over hans kærlighed og tillid. "Du er rig, du er ung. Der vil komme en dag, da du vil bebrejde mig, at jeg var alt for rask til at modtage dit tilbud. Jeg – jeg ejer intet! Jeg er en sølle, fattig stakkel; men min stolthed vil jeg bevare. Jeg vil ikke have, at du senere skal kunne bebrejde mig, at jeg har været lumsk overfor dig. Jeg kan sagtens være god nok til

din elskerinde; men blev jeg først din hustru, varede det sikkert ikke længe, før du ville tænke, at du hellere måtte have giftet dig med en pige, som kunne bringe dig en medgift, og som var dig mere værdig."

Hvis Madeleine havde haft til hensigt at anspore den unge mand, kunne hun ikke have fundet noget bedre middel. Han følte sig grebet af en naiv vrede, og han svor ved sig selv, at hun trods alle indvendinger skulle blive hans. Han vedblev derfor at trænge ind på hende, og blandt andet sagde han:

"Du kender jo dog mig og min natur! Hvor kan du mene, at jeg skulle tænke som andre mænd! Du siger, at jeg er et barn. Nuvel, så meget desto bedre. Du kan da ikke være bange for et barn!"

Hun blev rørt over denne bævende stemme, der så ydmygt bød hende tilgivelse og verdens agtelse; og da han sluttelig sagde: "Du er jo fri! Hvorfor nægter du mig da min lykke?" – udbrød hun ivrigt: "Fri! Ja, jeg er fri – –"

"Nuvel," afbrød han hende, "lad os så ikke tale mere om fortiden. Hvis du har elsket én gang før i dit liv, så er denne kærlighed jo død; og jeg gifter mig altså med en enke."

Ordet enke ramte den unge pige som et kølleslag. Hendes høje pande og hendes grå øjne fik et smerteligt udtryk.

"Lad os gå hjem, det begynder at mørkne," sagde hun. "Jeg skal give dig mit svar i morgen."

Da Guillaume tog afsked med Madeleine, kastede hun sig til hans bryst uden at sige et eneste ord,

Madeleine tilbragte en søvnløs nat. Hun spekulerede meget over sin elskers forslag. Tanken om et ægteskab på én gang smigrede hende og forårsagede hende en slags frygtsom

forbavselse. Denne tanke var aldrig faldet hende ind. Hun havde aldrig vovet at drømme en sådan drøm. Når hun tænkte på det rolige og værdige liv, som Guillaume bød hende, forbavsedes hun over sin ophidselse; og ved erindringen om den unge mands kærlige ord skammede hun sig over sin hårdhed. Hun spurgte sig selv, hvad det vel var, der havde drevet hende til at afslå en forbindelse, som hun burde have samtykket i med ydmyghed og taknemlighed.

Sandheden var den, at da Guillaume talte til hende om ægteskab, dukkede mindet om Jacques op hos hende og forvirrede hende.

Men Jacques var jo død; hun skyldte ham ikke noget, ikke engang sorg. Selv om han havde levet, ville han ikke have haft nogen som helst ret over hende.

Det var genfærdet af hendes første kærlighed, der havde vist sig for hende; men hun ville besejre det. Det var ene og alene Jacques, der havde bragt hende til at være hård imod Guillaume. Det var meningsløst, ganske uforklarligt.

Da hun var blevet klar over dette, traf hun sin afgørelse med hele sin naturs voldsomhed: hun ville bringe den døde til tavshed ved at gifte sig med den levende.

Hen ad morgenstunden faldt hun endelig i søvn og drømte, at havet havde givet den skibbrudne tilbage, og at han kom for at rive hende ud af hendes ægtefælles arme.

Da Guillaume indfandt sig den næste morgen, urolig i sind, kastede Madeleine sig til hans bryst og hviskede: "Jeg er din!"

Om eftermiddagen var Guillaume optaget af forberedelserne til det tilstundende bryllup. Da han fortalte Geneviève, at han stod i begreb med at gifte sig med en ung kvinde fra omegnen,

sendte hun ham et ondt blik og sagde: "Det er vist også det bedste!" Hun vidste altså besked om hans forhold til Madeleine.

Dette fik ham til at fremskynde brylluppet endnu mere. Da der var gået nogle uger, blev de viet i al stilhed; kun nogle få nysgerrige så dem køre fra rådhuset i Véteuil til kirken. Efter at de var vendte tilbage til Noiraude og havde takket deres vidner, trak de sig tilbage til deres egne værelser. Nu var de jo i havn, de var forenede for stedse.

6

Fire lykkelige år var henrundne for ægteparret på Noiraude.

Det første år havde de ivrigt drøftet forskellige rejseplaner. De ville nyde deres kærlighedslykke i Italien og ved Rhinens bredder. Når afrejsens stund oprandt, syntes de imidlertid bestandig, at det var unødvendigt at søge så langt bort efter en lykke, der blomstrede i så rigt mål for dem derhjemme. De tog ikke engang ind til Paris. De var bange for minderne, som de havde spærret inde i villaen i Rue de Boulogne. Guillaume svømmede i lyksalighed. Endelig fik han da lov til at leve et liv i fred og kærlighed, uden oprivende begivenheder. Siden Madeleine havde fæstet bo på Noiraude, drømte han om fremtiden uden uro og ængstelse, drømte om en fremtid, der ligesom nutiden skulle være en lang kærlighedsdøs. Han hvilede ud, og han stolede på, at denne hvile aldrig skulle blive forstyrret.

Madeleine hvilede også ud. Åh, det var dejligt at hvile ud ovenpå hendes tidligere livs forskellige brydninger. Der var intet, der sårede hende mere. Nu gjaldt det blot for hende om at glemme fortidens skændsel. Nu delte hun uden skrupler sin mands rigdom og herskede som retmæssig hustru. Hun kunne godt lide ensomheden på Noiraude. Hun ville på ingen måde tillade, at Guillaume lod den gamle bygning modernisere. De nøjedes med nogle værelser i stuen og på første sal, de øvrige værelser låsede de af. I de fire år, der var forløbet, havde ægtefolkene ikke en eneste gang været oppe på kvisten. Den

unge kone elskede disse højloftede, dybe gemakker, fra hvis lofter sænkede sig en stilhed, som beroligede hende. Om aftenen, når der brændte en enlig lampe inde i dagligstuen, var det hende en inderlig tilfredsstillelse at føle sig så lille i dette mægtige rum. Ikke en lyd udefra nåede ind til dem. Der herskede en stilhed og ro på Noiraude som i et kloster. Så kunne Madeleine pludselig komme til at tænke på de lumre aftener hos Jacques i Rue Soufflot. Hun hørte tydeligt de forbirullende vognes øredøvende støj, hun så gasblussenes skarpe, flakkende skær, hun så et kort øjeblik det lille værelse, hvor luften var kvalm af tobaksrøg. Hun hørte en raslen af glas, lyden af latter og af – kys.

Det kom som et lyn, et pust af varm, trykkende luft.

Hun så sig forfærdet omkring og trak vejret lettet ved atter at befinde sig i de vante omgivelser. Hun takkede loftet, de stærke mure, fordi de omsluttede hende, og hun strakte hænderne ud imod Guillaume, der havde reddet hende og gengivet hende hendes tabte værdighed.

Ægtefællerne henlevede vinteren i fuldstændig ensomhed. De forlod så godt som aldrig den store dagligstue, i hvis mægtige kamin der altid blussede et vældigt bål.

Når foråret indfandt sig, åbnede de havedørene og gik ned i parken. Guillaume holdt næsten mest af vinteren og den rolige, behagelige plads ved arnen. Madeleine elskede solen, den varme sol, der brunede hendes nakke og fik blodet til at banke roligt og kraftigt i hendes årer. Ofte trak hun sin mand med ud på lange spadsereture. Så opsøgte de deres gamle skjulesteder i skoven, eller de gennemstrejfede de omkringliggende landsbyer. Det bedste, de kendte, var dog om eftermiddagen at

besøge det lille hus, hvor Madeleine havde boet. Guillaume havde købt det. Ingen af dem kunne finde sig i, at det ikke tilhørte dem. De følte det som en nødvendighed, at de måtte derind, hver gang de kom forbi det.

Nu og da tilbragte de også en enkelt nat eller nogle dage i huset. Her havde de det endnu ensommere end på slottet. De havde givet streng ordre til, at ingen måtte forstyrre dem dér. Guillaume sagde en gang: "Jeg tror, at hvis en ulykke skulle ramme os, ville vi kunne glemme den her!"

I deres ægteskabs første år havde Madeleine bragt en datter til verden. Guillaume modtog dette barn med en dyb taknemmelighed mod skæbnen. Det kunne jo være blevet født ham af hans elskerinde, og nu var det derimod hans retmæssige hustru, der skænkede ham det. Han betragtede barnets sene komme som en Himlens tilskikkelse.

Trods sin kraft og sundhed formåede Madeleine ikke selv at amme sit barn. De overgav det derfor til en kone der havde tjent hos Madeleine, før denne blev gift, og hvis mand arbejdede på mejeriet. Forældrene gik hver dag hen for at se til deres barn. Senere, da den lille Lucie var vokset til, lod de hende hyppigt tilbringe nogle dage ovre på forpagtergården, hvor hun legede og tumlede i den fri luft fra morgen til aften.

Når Guillaume vuggede barnet på sit knæ, og hun lo til ham med sine røde læber og blå øjne, sagde han til sin kone:

"Se, der har vi vor fremtid!"

Madeleine smilede roligt til dem begge. Moderværdigheden havde udglattet de ru sider ved hendes temperament. Hendes holdning og gang, hele hendes væsen var nu præget af en

harmonisk blidhed og ro, der vidnede om en fuldkommen indre tilfredshed.

Madeleines smilende styrke udøvede en stærkt beroligende indflydelse på Guillaume. Når hun trykkede ham ind til sit bryst, skænkede hun ham af sin styrke. Han elskede at lægge sit hoved i hendes skød og at lytte til hendes hjertes banken. Denne banken regulerede hans liv. En heftig, nervøs kone ville have rystet ham både på legeme og sjæl. Madeleines rolige og bestemte væsen styrkede ham derimod. Han blev en mand; men det var på en vis måde den unge kone, der holdt ham oppe. Han påvirkedes bestandig af hende. Var hun sorgfuld i sind, sørgede han også; hendes glæde var hans fryd; han fulgte enhver svingning i hendes temperament. Han gik op i hende; han følte sig ikke mere som et selvstændigt væsen; det var en fuldstændig forbindelse både på legeme og sjæl.

De så som allerede sagt kun sjældent gæster. De havde svært ved at slutte sig til andre, og de holdt ikke af at se fremmede ansigter omkring sig.

De kom mest sammen med deres nærmeste nabo, en godsejer de Rieu og hans hustru, der tilbragte vinteren i Paris og sommeren på deres landejendom ved Véteuil.

Hr. de Rieu havde været en fortrolig ven af den afdøde greve. Han var nu en statelig olding med fornemme manerer. Der spillede bestandig et ironisk smil om hans blege, tynde læber. Næsten fuldstændig døv, som han var, havde han øvet sit syn til så vidt muligt at erstatte ham den manglende sans. Han lagde mærke til alt, selv den mindste ubetydelighed; ja, man sagde endogså, at han kunne se, hvad der foregik bag hans ryg. Han lod imidlertid, som om han ikke så noget. Næppe så meget som

en dirren af hans læber røbede, at han så, hvad han ikke kunne høre. Han bevarede altid sin værdighed og kunne sidde timevis i sin lænestol med halvt lukkede øjne. Det så ud, som om han sov; men i virkeligheden fulgte han de andres samtale og studerede deres skiftende minespil. Dette morede ham øjensynligt. Han fandt en aparte glæde i at notere sig de smudsige eller onde tanker, som han troede at læse i ansigterne på folk, der – uden at tage hensyn til ham – betroede hinanden deres dybeste hemmeligheder.

Hans hovmodige, som i sten skårne ansigt syntes på en vis måde at protestere imod de øvrige ansigters bevægelighed, og hans latter havde en klang som et menneskes hån, der morer sig over usselheden og ikke anser det for ulejligheden værd at tage det omgivende kryb alvorligt.

Han nærede et vist venskab for det unge ægtepar. Ingen af dem talte ret meget og deres ansigter bevarede altid en tilbageholdende ro. De forekom ham derfor at være nogle af de fornuftigste skabninger, han nogensinde var stødt på. Han betragtede dog Guillaume med en vis overbærende medlidenhed, idet han ikke kunne begribe, hvorledes en mand kunne vedblive at tilbede sin kone. Genstanden for hans stadige iagttagelse og et offer for hans bitreste spot var hans egen kone.

Helene de Rieu, der ofte ledsagede sin mand til Noiraude, var en dame i begyndelsen af fyrrerne, lille af vækst, blond og med en ansats til fedme, der gjorde hende fortvivlet. Hun var en forfængelig, halvgammel, naiv pyntedukke, som var hjemmevant i alle koketteriets kunster. Hun spillede på sit ansigt som på et instrument og troede derved at bedåre hele verden. Hun betragtede sin mand som en rar træmand, som

hun havde giftet sig med for at komme til at indtage en stilling i det gode selskab.

Hun sagde tit til sine fortrolige venner: "Ja, det nytter såmænd stort af tale om kærlighed til en mand, der ikke kan høre!" Og idet hun sagde disse ord, satte hun et ansigt op som en ulykkelig kone, hvem ingen forstår. Sandt at sige trøstede hun sig mere end rigeligt. Da hun ikke ville glemme de forelskede fraser, som hun ikke kunne få anvendelse for hos hr. de Rieu, brugte hun dem til folk, som ikke manglede noget på hørelsen. Hun valgte altid sine tilbedere blandt de unge mennesker i atten- eller tyveårsalderen, og hun var som regel omgivet af en garde af en 5-6 sådanne unge knøse. Hun var aldrig helt alene; hun kunne altid finde nogle enfoldige tosser, der syntes, at det var storartet at have en ældre, gift kone til elskerinde.

Hr. de Rieu betragtede Helene som en lille, særegen maskine. Han havde giftet sig med hende af kedsomhed, og han havde sikkert snart jaget hende bort igen, hvis han ikke havde anset det for under sin værdighed at blive vred på hende.

Det morede ham at følge denne gamle kokettes minespil. Han skænkede ikke hendes opførsel mere opmærksomhed end en kats mjaven på gaden. Han lod nærmest til at more sig over den procession af elskere, der ustandseligt søgte hen til hans kones værelser. Han behandlede disse dumme knægte med nedladende venlighed, spurgte, hvorledes det gik med studierne, og forhørte sig om deres udsigter osv. osv. Hans evige, spydige grin syntes at sige: "Verden er en modbydelig sump; nu er jeg engang faldet ned i den, og så må jeg også holde ud."

Mellem denne ironiske og åndfulde natur og den afdøde greve bestod der en vis lighed, der forklarede de to gamle mænds vedholdende venskab. De var begge nået til det samme punkt af menneskeforagt og fornægtelse af alt. Den lærde bildte sig allerede ind, at han rørte ved det store intet med en finger; og den døve troede at se et urent dyrs gab under den menneskelige maske. Hr. de Rieu var den eneste, der vovede sig ind i grevens laboratorium. Han kunne tilbringe hele dage derinde. Grevens selvmord syntes ikke at komme hans gamle ven overraskende. Næste sommer viste han sig atter på Noiraude, og han tillod sig endogså at indføre sin kone og hendes garde på slottet.

Helene medførte blandt andre også sin nyeste erobring, et ungt menneske fra Véteuil ved navn Tiburce Bouillard. Den unge mand var ikke særlig henrykt over sit efternavn, men derimod så meget desto mere stolt af sit fornavn. Tiburce, der var søn af en velhavende vinhandler, som utvivlsomt engang ville efterlade ham en pæn formue, sad inde med en grænseløs ærgerrighed. Han håbede på, at det skulle lykkes ham at bryde sig en bane i Paris.

Da fru de Rieu tog ham under sin vinge, troede hun, at det som sædvanlig var et barn, hun havde at gøre med. Her fandt hun imidlertid sin mester. Tiburce havde regnet ud, at som en sådan dames elsker ville han, når han spillede sine kort fint, kunne få adgang overalt i Paris. Han betragtede damen som et middel til at fremme sin lykke; og da hun indførte ham på Noiraude, betragtede han det som den første tjeneste, hun viste ham.

Han havde gået i skole sammen med Guillaume i Véteuil og havde hørt til hans ubarmhjertigste plageånder. Nu angrede han denne ungdommelige fejl og havde dannet sig den grundsætning, at man kun må slå løs på folk, som, så vidt man kan skønne, aldrig vil kunne gavne én senere i livet.

Da hans elskerinde indførte ham på Noiraude, faldt han så godt som på knæ for sit fordums offer. Han kaldte Guillaume *de Viargue* og lagde eftertryk på ordet ligesom i gamle dage på ordet "bastard" han prøvede endogså på at gøre kur til den unge frue, idet han ræsonnerede som så, at to fine damer kunne gøre mere nytte end en.

Madeleine afviste hans tilnærmelser med kold foragt. Det unge par så med en vis uvilje på, at Tiburce gjorde forsøg på at bore sig ind på Noiraude. Guillaume følte tit den største lyst til at sætte ham på døren. Han havde sikkert også gjort det, hvis han ikke havde været bange for at krænke hr. de Rieu ved en sådan skandale. Madeleine bar fyrens påtrængenhed med største tålmodighed. Hun var lykkelig i sit hjem og glemte gæsterne, så snart gangdøren havde lukket sig efter dem.

Hr. de Rieu gennemskuede Tiburce. Han indså, at denne sidste ville komme til at hævne Helenes synder, og at hans kone ville finde sin mester i dette såkaldte barn. Den gamle mand behandlede vinhandlerens søn med stor fortrolighed, som man klapper en hund, man vil afrette til at sønderrive mennesker.

Madeleine vidste ligesom alle andre mennesker besked med fru de Rieus kærestehistorier, og hun betragtede denne halvgamle dame med en vis forbavselse. Hvor kunne denne kvinde dog leve så fredeligt og roligt midt i al sin fornedrelse! Madeleine var en sund natur, der kun kunne opfatte klare

situationer. Når hun i sin tid var blevet draget ned i smudset, så skyldtes det et ulyksaligt tilfælde; og hun havde sørget meget over sit fald. Hun kunne ikke have udholdt en ægteskabsbryderskes skændige liv. Hun måtte have ren luft, måtte leve i en atmosfære, i hvilken man kunne bære sit hoved højt. Et sådant liv i fornedrelse og løgn var hende ufatteligt. Hun tænkte altid: "Hvis jeg nogensinde skulle forsynde mig imod Guillaume, ville jeg dræbe mig selv."

Fire somre igennem kom de tre mennesker hver søndag til Noiraude; og Tiburces forhold til en gammel kvinde, som han nærmest afskyede, havde allerede bestået i fire år. Hans fader ville ikke give ham lov til at drage til Paris, og selv kunne han ikke komme på det rene med, om han skulle bryde med sin elskerinde eller ej. Da fik den gamle Bouillard pludselig den gode idé at lægge sig til at dø. Fjorten dage efter var Tiburce på vejen til Paris, i samme kupé som ægteparret de Rieu. Tiburce var ømmere og ærbødigere end nogensinde før overfor Helene; og hr. de Rieu iagttog bestandig parret gennem sine halvt lukkede øjne.

Når familien de Rieu var borte, navnlig i de lange vintermåneder, var Guillaume og Madeleine alene sammen med Geneviève. Hun boede i samme etage som de, og hun spiste ved samme bord. Geneviève var fyldt halvfems. Hun holdt sig bestandig lige rank, men var blevet noget mere mager og kantet; og hendes skæve ansigt mindede om en maske.

Når hendes dagværk var til ende, kom hun ind i dagligstuen med sin store, jernbeslåede bibel og satte sig hos de unge folk. Hun åbnede bogen og læste med dæmpet stemme. Hun kunne læse i timevis, og hendes monotone mumlen lød som en

vandstrøms rislen. Mange aftener, når Madeleine forstod brudstykker af hendes mumlen, følte den unge kone sig grebet af hemmelig gru. Den gamle pige holdt mest af de uhyggeligste steder i det gamle testamente med skildringer af blod og skrækkelige scener, der ophidsede hende og gav hendes stemme et præg af dystert raseri. Hun talte med harmfyldt glæde om profeternes skrækkelige gud, den eneste gud, som hun kendte. Hun lod ham sønderknuse Jorden med alt, hvad der fandtes på den, med sine stærke arme. Hendes skånselsløse fanatisme slyngede med vellystig glæde synderne i afgrunden.

Denne skumle tale forvirrede ofte Madeleine, der i sådanne tilfælde blev bleg som et lig. Der var jo også et år af hendes liv, som hun trængte til tilgivelse for! Tilgivelsen havde hun fundet, og i sin mands kærlighed og agtelse havde hun vundet genoprejsning for sit fald; og dog hørte hun midt i freden, der omgav hende, Geneviève tale straffens ubønhørlige ord. Glemte Gud da aldrig en begået synd? Skulle hun lide til sin død for en begået ungdomssynd? Ville der måske komme en dag, da hun måtte bøde for sin brøde? Disse tanker fyldte hende ofte med en stum uro for fremtiden.

Når hun så blev alene med Guillaume i soveværelset, talte hun om den frygt, som den gamle kvinde indgød hende, og spurgte, om hun ikke kunne sidde et andet sted og læse i sin bibel.

"Åh, det ville bare ærgre hende," svarede Guillaume smilende. "Hun bilder sig nu engang ind, at hun forbereder os til saligheden, når hun lader os høre på bibellæsningen. Jeg skal sige til hende i morgen om at læse lidt sagtere. Jeg ville ligefrem

savne det, hvis jeg ikke havde hendes ensformige mumlen til at dysse mig i søvn om aftenen."

Midt i januar måned måtte Guillaume tage til Mantes. En vigtig sag, som han ikke turde betro nogen anden, optog tiden, så at han ikke ventede at være hjemme igen før ved sengetid.

Madeleine sad oppe og ventede sammen med Geneviève. Da de havde spist til aften, og der var taget af bordet, hentede den gamle som sædvanlig sin bibel og læste, hvor hun tilfældigt slog op. Hen på aftenen læste hun den rørende historie om Jesus og synderinden.

Den gamle valgte ellers sjældent stykker af det nye testamente; men i aften – hvad enten det nu var et tilfælde, eller hun virkelig ubevidst følte sig rørt – læste hun historien om Maria Magdalene med rolig, næsten blid stemme. Midt i den dybe stilhed, der herskede den store stue, hørte man hende mumle: – – "Og der var en kvinde, som var en stor synderinde. Da hun hørte, at Jesus sad til bords inde i farisæerens hus, tog hun en krukke med kostelig salve. Og hun kastede sig for Jesu fødder, vædede dem med sine tårer og aftørrede dem med sit lange hår. Derpå kyssede hun hans fødder og salvede dem med olien ..." Således vedblev hun at læse, idet hun snart hævede, snart sænkede stemmen.

Indtil Geneviève var nået hertil, havde Madeleine gjort sit bedste for ikke at høre efter. At tilbringe en aften alene sammen med den gamle var hende en tortur. Hun sad henne i kaminkrogen fordybet i en bog og ventede længselsfuldt på Guillaume. Først vakte nogle steder, som hun forstod af Genevièves mumlen, hendes antipati. Da den gamle imidlertid

begyndte på historien om synderinden, der angrede og fik tilgivelse, lyttede hun med stigende interesse.

Vers fulgte på vers, og det forekom Madeleine, at den store bibel talte til hende om hendes skændsel og hendes tårer. Lå hun ikke også for Guillaumes fødder, og havde han ikke tilgivet hende? – – En usigelig salig følelse gennemtrængte hende lidt efter lidt. Hun fulgte med anspændt opmærksomhed historiens gang, begærlig efter at høre, hvad Jesus ville sige.

Endelig lød ordene: "Hun har elsket meget, derfor skal hende også meget tilgives. Gak hen og synd ikke mere!"

Hun tænkte på fortiden, på sit kærlighedsforhold til Jacques. Erindringen om ham, som endnu ofte sved hende i hjertet, vakte ikke mere nogen anger hos hende. Denne kærligheds aske var blevet kold, og barmhjertighedens pust havde adspredt den. I dag fik hun den endelige syndsforladelse. Ved ordene: "Dine synder er dig forladte!" opklarede en himmelsk glæde hendes ansigt, og hun følte taknemmelighedens tårer stige op i sine øjne. Hun sagde til Geneviève:

"Det var en smuk historie. Den må du læse en gang til for mig."

Den fanatiske gamle betragtede den unge kone med et dystert blik.

"Den historie synes jeg langt bedre om end alle de andre grufulde historier, som du ellers læser," vedblev Madeleine. "Er det ikke dejligt at skænke og at modtage tilgivelse?"

Geneviève havde rejst sig op. Hendes øjne funklede, og idet hun slog den svære bog i med et brag, råbte hun med sin barske stemme:

"Gudfader havde ikke tilgivet hende!"

Disse skrækkelige ord, der forkastede al Guds godhed, lammede Madeleine. Det var hende, som om der lagde sig en tung vægt på hendes skuldre. Geneviève styrtede hende ubarmhjertigt ned i den afgrund, som hun med så stor møje havde arbejdet sig op af. Himlen skænkede altså ikke tilgivelse! Det var dårskab at holde sig til Jesu milde ord!

Hun var lige ved at fortvivle; men så tog hun sig sammen. "Åh," tænkte hun ved sig selv, "denne gamle kvinde er jo ikke helt klar i hovedet, hende kan det ikke nytte at høre på."

Geneviève var gået hen til vinduet.

"Der kommer Guillaume," sagde hun, idet hun vendte tilbage til sin plads ved bordet.

Man hørte nu også lyden af en vogn, der kørte op foran slottet og standsede.

Madeleine, der før havde ventet på sin mand med en sådan utålmodighed, blev siddende som forstenet og så hen til døren med en ejendommelig følelse af angst. Hendes hjerte bankede voldsomt, uden at hun vidste hvorfor.

Guillaume trådte rask ind i stuen. Han så glad og fornøjet ud. Sin hat kastede han på en stol, og idet han tørrede sin pande, der trods kulden var dækket med sved, begyndte han at gå op og ned ad gulvet.

Endelig standsede han foran Madeleine og sagde:

"Kan du gætte, hvem jeg har truffet?"

Den unge kone svarede ikke. Det glimt af lykke, der lyste i mandens øjne, overraskede og forskrækkede hende næsten.

"Nå! Gæt!" udbrød han.

"Hvor skulle jeg vide det fra?" svarede hun endelig. "Vi har jo ingen venner, som du kunne blive så glad over at møde."

"Du tager fejl!" råbte han. "Jeg har truffet en ven, den eneste, den bedste ven, jeg har!"

"En ven?" gentog hun forskrækket.

Guillaume kunne ikke holde sig længere. Han greb begge sin hustrus hænder og sagde med bevæget stemme:

"Jeg har genfundet Jacques!"

Madeleine skreg ikke og rørte sig heller ikke; hun blev blot meget bleg.

"Det er ikke sandt," mumlede hun. "Jacques er død!"

"Nej, nej, han er ikke død! Det er en lang historie, som jeg nok skal fortælle dig en anden gang. Da jeg fik øje på ham inde på stationen i Mantes, blev jeg helt forskrækket. Jeg troede først, at det var et spøgelse, jeg så."

Han begyndte at le, en lys, lykkelig barnelatter. Han havde sluppet Madeleines hænder, der var gledet ned i den unge kones skød. Hun var målløs og som lammet af det slag, der havde ramt hende. Hun var gerne flygtet, hvis hun blot havde kunnet røre et lem.

Guillaume, som glæden gjorde blind, gik imidlertid hen til Geneviève og sagde:

"Du må lade det blå værelse gøre i stand."

"Kommer Jacques i morgen?" spurgte den gamle, der stadig betragtede lægen som en lille dreng.

Da Madeleine hørte dette, fik hun endelig rejst sig op; og støttet til stoleryggen sagde hun hurtigt med bævende stemme:

"Hvorledes skulle han dog komme i morgen? Han kommer såmænd ikke. – Han har truffet Guillaume i Mantes og hilst på ham der. Det er alt, hvad han ville, og så er han rejst tilbage til

Paris, ikke sandt? Han har jo sikkert forretninger ... Der er folk, han skal besøge ..."

Guillaume brast i en fornøjet latter.

"Jamen, Jacques er jo med!" udbrød han. "Han kommer straks. Du kan da nok tænke, at jeg ikke lod ham slippe. Han hjælper kusken med at spænde hesten fra, den er kommet til skade med det ene bagben. Vejene er aldeles gyselige, og det er bælgmørkt."

Derpå åbnede han vinduet og råbte ud:

"Men så skynd dig dog, Jacques!"

"Ja, nu kommer jeg straks," svarede en kraftig røst ude fra mørket.

Denne stemme gav Madeleine som et stik i brystet. Hun sank på ny tilbage i lænestolen og udstødte et kvalt suk, der lød som en smertelig rallen.

Åh, bare hun dog kunne dø! Hvad skulle hun sige, når Jacques trådte ind? Hvorledes skulle hun forholde sig overfor de to venner? Hun var ved at gå fra sans og samling ved tanken om denne scene. Hun ville græde af raseri og smerte, hun ville skjule sit ansigt i hænderne, og de to mænd ville vende sig foragteligt bort fra hende.

Guillaume gik bestandig op og ned ad gulvet. Endelig opdagede han, hvor bleg Madeleine var, og spurgte deltagende:

"Men hvad er der dog i vejen?"

"Jeg ved det ikke," stammede hun. "Jeg har været utilpas hele aftenen."

Derpå samlede hun hele sin energi og sagde med en noget fastere stemme:

"Nu trækker jeg mig tilbage. Jeg har en dundrende hovedpine og trænger til søvn. Du kan præsentere mig for din ven i morgen."

Madeleines dårlighed kom Guillaume meget på tværs. Lige fra Mantes havde han pisket som en gal på hesten for at komme hjem og præsentere sin bedste ven for den kvinde, som han elskede så højt. Han havde udmalet sig, hvorledes han ville lægge Madeleines og Jacques' hænder i hinanden og sige: "Se, det er din broder, og det er din søster! Elsk hinanden! Vi vil leve sammen alle tre indtil vort sidste åndedrag!" Hans noget nervøse ømhed fandt tilfredsstillelse i denne drøm.

Han ville holde sin kone tilbage. Hun så imidlertid så lidende ud, at han lod hende gå. Hun åbnede døren, der førte ud i forhallen; men da hun i det samme troede at høre skridt, trak hun sig skyndsomst tilbage og forlod dagligstuen gennem en anden dør. Denne sidste havde næppe lukket sig efter hende, før Jacques trådte ind.

"Din hest er blevet slemt medtaget," sagde han til Guillaume. "Jeg forstår mig ganske vist ikke stort på dyrlægekunsten; men jeg tror ikke, at den står til at redde."

Mens han sagde dette, så han sig nysgerrigt om i det store værelse. Han, der ikke tog kærligheden særlig alvorligt, længtes efter at få at vide, hvad det var for en kvinde, der havde indladt sig på at ægte hans ven, dette fine og svage hjerte, hvis kærlighedssværmeri så tit havde fået ham til at le.

Guillaume lagde mærke til hans søgende blik og sagde:

"Min hustru er ikke rigtig rask. Du får hende først at se i morgen."

Derpå vedblev han henvendt til Geneviève, der endnu ikke havde forladt værelset:

"Sørg for, at det blå værelse bliver gjort i stand med det samme! Jacques må være lige ved at segne af træthed."

Da Jacques fik øje på Geneviève, gik han straks hen til hende og tog begge hendes benede hænder i sine. Han undskyldte sig ivrigt, fordi han ikke straks havde set hende, og fortalte hende, at hun var kommet til at se yngre ud.

Da hun havde forladt stuen, satte de to venner sig ved den halvt udgåede kaminild. Der lyste endnu et rødligt skær fra den glødende aske. En døsig stilhed havde atter sænket sig over det store rum.

"Du sover nok allerede halvt," sagde Guillaume leende. "Vær bare rolig, dit værelse er straks i orden. Åh, hvor er det dog dejligt at have dig igen. Skal vi passiare lidt? Passiare ligesom i gamle dage, da vi sad og varmede fingrene her ved kaminen, når vi kom hjem fra vore berømmelige fisketure."

De passiarede om gamle dage, om nutiden, om fremtiden og om deres ønsker og forhåbninger.

Guillaume havde allerede på køreturen fra Mantes bestormet vennen med spørgsmål og så temmelig fået alt at vide; men nu måtte Jacques fortælle det hele én gang til, for at Guillaume kunne få lejlighed til at forbavses på ny.

Den omtalte notits i avisen havde ikke været helt rigtig. Der var to mennesker, der havde reddet livet ved skibbruddet, nemlig lægen og en matros. De havde klamret sig til en båd og var blevet ført bort af stormen. De ville være døde af sult, hvis ikke stormen havde slynget dem op på strandbredden. Matrosen blev knust mod klipperne, mens Jacques slap med

nogle brækkede ribben. Nogle indfødte fandt ham på strandbredden og bar ham hen i et nærliggende hus, hvor han i nogen tid svævede mellem liv og død. Da han endelig var kommet sig, fortsatte han rejsen til Bagindien, hvor han tiltrådte sin tjeneste. Han havde skrevet én gang til onklen og lagt brev til Guillaume indeni. Onklen var imidlertid død og havde efterladt ham en årlig indtægt af 10.000 francs. Brevet var sandsynligvis gået tabt.

Da Jacques som så mange andre hadede at skrive breve, tænkte han: "Hvorfor skal jeg skrive hjem; det er jo tidsnok, når jeg selv en skøn dag kommer." – Foreløbig tænkte han dog ikke på at vende hjem til Frankrig. Han var nemlig forelsket i en indfødt skønhed, der fuldstændig havde magten over ham. Først da denne skønhed forlod ham, bestemte han sig til at vende hjem. Da han kom til Brest, fik han at vide, at en af hans venner, der engang havde gjort ham en meget stor tjeneste, lå alvorlig syg i Toulon. Han ville derfor kun blive én dag i Véteuil og så rejse ned og besøge den syge ven.

Guillaume troede at høre et eventyr. Det var ham umuligt at begribe, at der kunne ske så meget på så kort en tid.

"Hvad for noget?" udbrød han, da Jacques havde endt sin beretning. "Bliver du her kun én dag? Du kommer og går med det samme! Skænk mig da i det mindste en uge!"

"Det er ganske umuligt," svarede Jacques. "Det ville jo være en forbrydelse imod min syge ven."

"Jamen, du kommer da igen?"

"Selvfølgelig, om en månedstid; måske allerede om fjorten dage."

"Og så rejser du ikke mere bort!"

"Nej, hvis du vil have mig, bliver jeg gerne hos dig i sommer. I morgen aften tager jeg videre med banen, men det er der jo en hel dag til; og i den kan du gøre med mig, som du har lyst."

Guillaume betragtede ham længe med tavs ømhed. Han lod til at være hensunken i en skøn drøm.

"Hør!" sagde han endelig. "Kom og slå dig ned hos os! Her er plads nok i dette store hus. Du kan få en hel etage, hvis du har lyst; og du skal få lov til at leve, som du selv vil. Jeg forlanger intet andet af dig end din nærværelse her, din glade latter og dit djærve håndtryk. Vi vil skænke dig af vor rolige lyksalighed, af vor stille fred. Jeg vil være din broder, og min hustru skal være din søster."

Jacques lyttede smilende til vennens veltalende ord. Da Guillaume var færdig, udbrød han:

"Se engang rigtig på mig!"

Med disse ord løftede han lampen i vejret, så at lyset faldt på hans person. Hans ansigt var blevet kraftigere og hårdere. Sol og vind havde brunet hans kinder. Med sine høje skuldre, det brede bryst og de kraftige lemmer lignede han nærmest en bryder. Han blev let rå, og hans ungdoms lidt undselige finfølelse var gået tabt allerede år tilbage. Han havde moret sig, nydt livet og tømt glædens bæger til bunden. Hjertets ømme følelser kendte han ikke noget til, at få tilfredsstillet sine kødelige lyster og drifter var ham nok. I grunden var og blev han den samme gode og brave knøs, som han altid havde været; han var bare ikke i stand til at fatte et så lidenskabeligt venskab som det, Guillaume bød ham.

Guillaume, der hidtil ikke havde set nærmere på vennen, blev nu forbavset over hans mandige, af sundhed og kraft struttende

udsende.

"Nå, ja, nu har jeg set på dig," sagde han i en urolig tone. Han forstod nok, hvor den anden ville hen.

"Så fornyer du heller ikke dit tilbud vel, kære Guillaume?" udbrød Jacques, idet han lo af fuld hals. "Jeg døde ganske simpelt, hvis jeg skulle leve i denne rolige atmosfære. Jeg fik ganske sikkert et slagtilfælde, inden det første år var gået."

"Nej, nej, lykken skænker nyt liv."

"Jamen hvad du kalder lykke, er ikke lykke for mig, du store barn! Jeg døde simpelthen af kedsomhed. Jeg taler rent ud, det tager vi jo ikke hinanden ilde op, gør vi vel?"

Da han så Guillaumes nedslåede ansigt, vedblev han:

"Jeg modtager jo med fornøjelse dit tilbud om gæstfrihed, det har jeg jo sagt. Jeg kommer og besøger jer, når det passer mig, i løbet af sommeren; men så snart det bliver koldt, drager jeg til Paris. Begrave mig herude i sneen, jo, det var såmænd nydeligt. Nej, det går ikke, kære ven."

Guillaume følte sig næsten såret af vennens højrøstede lystighed og spurgte stille:

"Hvad har du så tænkt at tage dig til i Paris?"

"Det ved jeg virkelig ikke endnu," svarede Jacques, "måske slet ingen ting. Jeg har såmænd måttet arbejde nok i min tid. Nu, da min brave onkel har gået hen og efterladt mig alle de rare skillinger, vil jeg nyde livet og slikke solskin. Jeg skal nok få tiden til at gå, det er jeg ikke bange for. Jeg vil spise og drikke godt, og alle smukke piger skal forsøde min tilværelse. Ser du, sådan vil jeg bære mig ad, min rare dreng!"

Dermed brast han på ny ud i en hjertelig latter.

"Du bliver sikkert ikke lykkelig på den måde," svarede Guillaume i en modfalden tone. "Hvis jeg var i dit sted, ville jeg gifte mig og drage herud, hvor den store fred venter, og hvor man er sikker på at finde lykken. Mærk den store tavshed, der omgiver os, og se, hvor fredeligt lampen lyser. Det er mit liv. Gør du ligesom jeg, gå hen og gift dig, og flyt herud."

Tanken om således at blive spærret inde i et kærlighedens korthus forekom lægen rent ovenud komisk; og han udbrød ivrigt:

"Hvor du dog har et herligt temperament! Man har vanskeligt ved at tro, at din ligemand findes her på Jorden! Nej, ser du, min rare dreng, hvis jeg for eksempel giftede mig, varede det sikkert ikke otte dage, før jeg lå og bankede min kone, skønt jeg egentlig ikke er ondskabsfuld af naturen. Husk dog på, at vi to ikke har samme blod i årerne. Du nærer en ganske latterlig respekt for kvinden, mens jeg derimod betragter hende som et ekstrafint nydelsesmiddel, som man bare ikke må være for grådig efter. Jeg beklager det stakkels væsen, som skulle dele min ensomhed."

"Nu må du heller ikke gøre dig værre, end du er," sagde Guillaume, idet han trak på skuldrene; "og du skal ikke håne min respekt for kvinden. Der kommer også nok en tid, da du bliver forelsket i en kvinde."

Jacques havde allerede åbnet munden for at give et letfærdigt svar; så betænkte han sig imidlertid og spurgte smilende:

"Lever du da lykkeligt sammen med din kone?"

"Ja, det gør jeg," svarede Guillaume med bævende stemme. "Du kan ikke tænke dig en sådan lyksalighed, en salig ro, en

forfriskende skygge, i hvilken man drømmer en evigvarende, lykkelig drøm."

Mens han talte, betragtede Jacques ham med en højst fornøjet mine. Han følte en brændende lyst til at forhøre vennen om den rare sjæl, der delte denne idyl med ham.

"Er din kone smuk?" spurgte han.

"Det ved jeg såmænd ikke," svarede Guillaume. "Jeg elsker hende, som hun er. Du kan selv se på hende i morgen."

"Har du lært hende at kende i Véteuil?"

"Nej, vi traf hinanden i Paris. Vi elskede hinanden, og jeg giftede mig med hende."

Jacques så, hvorledes en svag rødme farvede Guillaumes kinder. Han gættede straks, hvad der var i vejen, og trængte ind på vennen.

"Så var hun altså din elskerinde, før hun blev din kone?" spurgte han i en tør tone.

"Ja, over et år," svarede Guillaume.

Jacques rejste sig op og gik nogle skridt frem og tilbage i stuen, hvorpå han standsede foran Guillaume og sagde i en alvorlig tone:

"Der har du gjort en stor dumhed, min dreng. Man gifter sig aldrig med sin elskerinde. Du kender ikke livet. Der kommer sikkert en dag, da du vil få øjnene op for den fejl, du har begået. Den slags ægteskaber begynder så dejligt; men de ender som regel altid skidt. Man tilbeder hinanden i nogle år, og så hader man hinanden resten af livet."

Guillaume fo'r op af stolen med uvant ivrighed og råbte med pludselig bestemthed i tonen:

"Nej, nu skal du tie stille! Jeg holder af dig, som du engang er; men jeg vil ikke finde mig i, at du bedømmer os efter andre ægteskaber. Når du først har set min kone, fortryder du sikkert, hvad du sagde før."

"Jeg fortryder allerede," sagde lægen i en alvorlig tone. "Det er egentlig alt for sent at komme med gode råd; men ved given lejlighed kan du jo tænke over, hvad jeg har sagt."

Der indtrådte en trykkende tavshed. I det samme trådte en tjener ind og meldte, at det blå værelse var i orden.

Guillaumes dårlige humør forsvandt straks. Han rakte smilende hånden ud imod vennen og sagde:

"Gå nu ind og sov! I morgen er der atter en dag, og så skal du få min kone og min lille Lucie at se. Det ender nok med, at du gifter dig alligevel og flytter ind hos os. Lykken er tålmodig, den venter såmænd også nok på dig."

De fulgtes passiarende ud gennem forhallen. Ved foden af trappen greb Jacques sin gamle vens hånd og sagde i en bevæget tone:

"Du må ikke tage mig mine ord ilde op. Jeg ønsker jo bare, at du skal være lykkelig."

"Åh," svarede Guillaume leende, "herude er vi alle sammen lykkelige. På gensyn i morgen tidlig!"

Da Guillaume kom ind i spisestuen, så han Madeleine stå midt på gulvet. Den unge kone havde hørt hele samtalen. Fortryllet af Jacques' stemme var hun blevet stående lige indenfor døren i salonen. Denne stemme, hvis ubetydeligste svingninger hun kendte så godt, øvede en sælsom indflydelse på hende. Hun mindedes de håndbevægelser og kast med hovedet, Jacques plejede at ledsage sin tale med. Døren, der var

imellem dem, eksisterede ikke for hende. Hun troede at se ham for sig ligesom i gamle dage i Rue Soufflot. Denne mands nærhed fyldte hende med en bitter vellyst.

Hendes hals snøredes sammen, og hendes læber blev tørre af angst, når han lo højt og støjende, som han plejede. Med hemmelig gysen mærkede hun, hvorledes hun følte sig tiltrukket af ham. Hun ville flygte, men formåede ikke at røre et lem. Flere ting, som Jacques sagde, ramte hende dybt i hjertet. Da han sagde, at man burde aldrig gifte sig med sin elskerinde, begyndte hun at græde og var bange for, at nogen skulle høre hende. Hans måde at tale på, hans tanker om lykken, som han ville træde under fødder, og hans bekendelser sårede hende på det dybeste. Hun lagde næppe mærke til Guillaumes blide tale. Det var Jacques' mægtige stemme, der bruste i hendes øren, og som var ved at knuse hende.

Efter at de to mænd havde forladt stuen, tog hun sig med en voldsom kraftanstrengelse sammen. Der måtte gøres noget og det med det samme. Efter det, som hun havde hørt, turde hun ikke vente til næste morgen. Hendes retlinede natur gjorde oprør derimod. Hun gik ind i spisestuen. Hendes røde hår faldt hende ned over skuldrene, og hendes dødblege ansigt var fortrukkent af smerte. Hendes store øjne syntes at være blevet endnu større, og en vanviddets ild lyste ud af dem.

"Hvad er der dog i vejen med dig?" udbrød Guillaume forfærdet, idet han ilede hen til hende. "Hvorfor er du ikke gået i seng?"

"Nej, jeg stod derinde –" svarede hun med dump stemme og pegede på døren. Derpå lagde hun hænderne på sin mands skuldre, stirrede på ham med sine stive øjne og spurgte:

"Er Jacques din ven?"

"Ja, det ved du jo nok," svarede han. "Han er min broder, og du skal være hans søster."

Ved ordet søster tegnede et blegt smil sig om hendes læber. Hun lukkede øjnene, åbnede dem langsomt igen og spurgte:

"Det er altså din mening, at han skal bo hos os?"

"Selvfølgelig," svarede den unge mand. "Vi har én gang tilsvoret hinanden, at vi ville dele alt som brødre."

"Nå, så det har I svoret," mumlede Madeleine, der følte sig truffet af disse uskyldige ord.

Atter snørede hendes hals sig sammen, og det var hende umuligt at få et ord frem.

Geneviève kom ind i stuen, uden at de to ægtefolk lagde mærke til det. Hun så deres forvirring og blev stående i baggrunden, i skyggen. Hendes funklende øjne lyste, og hendes blege læber bevægede sig, som om hun mumlede en besværgelse.

"Hvorfor kommer du med disse underlige spørgsmål?" sagde Guillaume, der begyndte at blive urolig over Madeleines mærkelige væsen.

Den unge kone svarede ikke straks. Hendes hænder hvilede endnu på Guillaumes skuldre, og hun så ham bestandig stift ind i øjnene. Hun håbede, at han selv måtte kunne læse sandheden i hendes ansigt, så at hun slap for at tilstå ham sin skam. Hun nølede; endelig sagde hun langsomt:

"Jeg har kendt Jacques i Paris."

"Er det det hele?" udbrød Guillaume. "Hvor du dog gjorde mig bange! Nå, men så er I jo altså gamle bekendte. Troede du måske, at jeg ville blive forlegen over dét? Nej, jeg har allerede

fortalt ham hele vor historie; jeg er glad og stolt over vor kærlighed!"

"Jeg har kendt Jacques før," gentog Madeleine med hæs stemme.

"Nå, og så?" spurgte han.

Guillaumes blinde tillid pinte Madeleine. Han ville ikke forstå hende. Han tvang hende til at tale rent ud. Vreden bruste op i hende.

"Du forlangte i sin tid," råbte hun heftigt, "at jeg aldrig måtte tale om min fortid. Jeg adlød, og jeg havde så godt som glemt den. Men nu rejser fortiden sig og knuser mig! Jeg *kan* ikke tie længere! Jacques *må* ikke se mig – – jeg har jo kendt ham! Forstår du mig nu?"

Guillaume sank om på en stol henne ved kaminen. Det var, som om et voldsomt slag havde ramt ham i hovedet. Han strakte hænderne ud som for at tage for sig. En krampagtig skælven rystede hans legeme, og tænderne klaprede i munden på ham.

"Ham! Ham! Åh, ulykkelige, ulykkelige!" gentog han gang på gang med kvalt stemme.

Hans strittende hår, hans opspilede øjne, hans feberbrændende, hvide læber og hele hans forstyrrede ansigt syntes at trygle Himlen om ikke at ramme ham for hårdt. Han kom ikke med en eneste bebrejdelse, ikke så meget som et hårdt ord til Madeleine. Han betragtede hende blot i tavshed med sine store, forfærdede, bønfaldende barneøjne.

Den unge kone ønskede blot, at han ville slå hende. Hun ville da have genvundet hele sin energi. Hans fortvivlede blikke og

hans fuldstændige sønderknuselse tvang hende derimod i knæ for hans fødder.

"Tilgiv mig!" stammede hun med halvkvalt stemme, der blev afbrudt af hulken. "Tilgiv mig! Du lider så meget! Gud er frygtelig! Som en streng og uforsonlig hersker rammer han sine skabninger. Geneviève har ret, når hun skælver for ham og skræmmer mig med hans vrede. Jeg ville først ikke tro hende, jeg håbede bestandig på Himlens tilgivelse. Jeg sagde til mig selv: "Fortiden er død. Nu kan jeg leve i fred og ro." Fortiden var den mand; og nu havde havet opslugt ham og med ham min skændsel. Skæbnen bragte ham imidlertid i land og førte ham til os for at berøve os vor lykke. Hvad har vi dog forbrudt? Vi elskede hinanden, og vi var lykkelige. Gud vil ikke, at hans skabninger skal have lov at leve i fred!"

"Åh, ulykkelige, ulykkelige!" gentog Guillaume.

"Du ved jo, at jeg ville ikke gifte mig med dig. Der var noget, der advarede mig imod at stole på Himlens godhed. Åh, havde jeg dog bare lyttet til min hemmelige angst! Så havde du nu kunnet jage mig bort; men nu – nu har vi barnet! – Åh, tilgiv mig, det var fejt af mig at give efter for dig."

"Åh, ulykkelige, ulykkelige," mumlede Guillaume på ny.

"Ja, jeg var fej! Men hvis du vidste, hvor jeg var træt, hvor jeg trængte til ro! Jeg gør mig ikke bedre end de andre. Jeg havde bevaret min selvfølelse, og jeg gav kun efter, fordi jeg higede efter agtelse, fordi jeg ville have helet min stoltheds blødende vunder. Da du trængte ind på mig, havde jeg en følelse af, at Jacques' genfærd ville forfølge mig; men jeg søgte at bilde mig ind, at jeg var fri, og jeg var fej; og du kan ikke andet end hade mig."

"Åh, ulykkelige, ulykkelige!" gentog Guillaume med sin sagte monotone stemme.

"I fire år har Himlen hånet og spottet mig, idet den syntes at belønne min fejhed. Jeg troede mig renset ved din kærlighed, ved vort barns kærlighed. Åh, hvilke dejlige dage, hvilken uforstyrret lykke! Men det var en stjålen lykke! ... Ja, jeg stjal din kærlighed, din agtelse, vort livs renhed og mit barns kys! – – Jeg har løjet ved min tavshed, og nu kvæler skammen mig! Det var min agt at bevare min hemmelighed; og kanhænde var du en gang død i mine arme, uden at ane, at din broder før i tiden havde trykket mig til sit bryst. Min tilståelse forstener dig, og du tænker med afsky på vore fem lykkelige år. Jeg har været slet, jeg – –"

Hun holdt pludselig inde og lyttede. Døren ude til vestibulen stod halvt åben, og hun troede at høre støj på trappen.

"Hør," hviskede hun, "Jacques kommer ned ad trappen. Mon han kommer her ind?"

Guillaume vågnede op af sin døs og lyttede. De stod begge foroverbøjede nogle øjeblikke, mens hjertet bankede i deres bryst, som om det skulle sprænges. Guillaume rystede endnu stærkere end Madeleine. Nu, da han havde fået sandheden at vide, kunne han ikke udholde tanken om at befinde sig ansigt til ansigt med Jacques. Denne nye ophidselse bragte ham til fuld bevidsthed. Da han forgæves havde lyttet, så han atter på Madeleine. Hele hans væsen higede efter trøst.

Instinktmæssigt lod han sig glide ind i sin hustrus arme, og hun trykkede ham til sit bryst. De græd længe sammen og trykkede sig ind til hinanden, for at Jacques ikke skulle kunne skille dem ad. Guillaume havde foldet sine hænder bag

Madeleines ryg og græd som et barn ved hendes skulder. Ved disse tårer, ved denne omfavnelse skænkede han hende tilgivelse. Og Madeleine forstod ham; hun vidste, at han trængte til trøst. Hun måtte have medynk med denne nervøse natur. Hun måtte trøste ham.

En strøm af velvære gød sig igennem hende ved denne tavse tilgivelse under tårer og kys. Hun mandede sig først op. Klokken slog et. Der måtte tages en bestemmelse.

"Vi kan ikke vente, til han vågner" sagde hun. "Hvad agter du at gøre?"

Guillaume betragtede hende med et adspredt blik, men svarede ikke. Han så ikke ud til at kunne træffe nogen bestemmelse.

"Hvis vi fortalte ham alt," begyndte hun på ny, –"så rejste han vel sin vej og lod os passe os selv. Du skulle gå op til ham."

"Nej, nej," stammede Guillaume, "ikke nu, senere."

"Skal jeg da gå op til ham?"

"Du?"

Guillaume udtalte dette ord med en blanding af rædsel og forbavselse. Det var Madeleines klare, modige natur, der drev hende til at komme med et sådant forslag; men det forstod Guillaume ikke. Tanken om, at hans kone skulle mødes – tilmed alene – med sin tidligere elsker, sårede hans finfølelse, vakte hans skinsyge og forekom ham derfor ganske umulig.

"Hvad skal vi så gøre?" spurgte Madeleine.

Guillaume svarede ikke straks. Det forekom ham atter, at han hørte støj ude på trappen, og han lyttede bleg og skælvende af angst.

Jaques' nærhed og tanken om, at denne mand kunne komme og række ham hånden, forårsagede ham en stedse voksende angst. En eneste tanke lyste op i hans hjerne – det var tanken om flugt. Han ville for enhver pris undgå en forklaring, men derimod gemme sig på et ensomt sted, hvor han kunne komme til ro. Da han atter kom til besindelse, sagde han med sagte stemme:

"Min hjerne er tom, og jeg formår ikke for øjeblikket at fatte en beslutning. Han bliver her kun en dag; og når han først er borte, har vi en hel måned til at tage bestemmelse om fremtiden."

"Det var bedre at få en ende på det endnu i dag," sagde Madeleine.

"Nej, kom nu! Hører du!" sagde Guillaume indtrængende. "Vi går ned i vort lille hus, og der bliver vi, til han er rejst. Jeg har det på fornemmelsen, at hvis nogen af os genser ham, så er det ude med vor lykke."

Madeleine trak på skuldrene. Hun følte sig højst udmattet og så desuden, hvor oprevet Guillaume var; hun vovede derfor ikke at holde fast ved sin heltemodige beslutning.

"Ja, ja da, lå os så gøre som du vil," sagde hun i en mat tone.

De så sig begge endnu en gang om. Ilden i kaminen var gået ud, og lampen brændte lavt. Den store stue, i hvilken de havde tilbragt så mange rare aftener, lå mørk, skummel og kold. Udenfor hylede stormen og ruskede i vinduerne, så at de klirrede. Det var, som om et uvejr var faret gennem stuen og havde fordrevet al fred og glæde fra disse gamle mure. Da de vendte sig om imod døren, fik de øje på Geneviève, der stod stiv

og ubevægelig henne i skyggen og fulgte dem med sine funklende øjne.

Geneviève havde stået på samme plet under hele den tragiske scene. Hun følte en grufuld vellyst ved at høre disse smertensskrig. Nej, hun havde ikke taget fejl; dette fruentimmer stammede fra Satan, han havde sendt hende til Jorden for at ødelægge menneskene. For hende var Madeleines tårer at ligne ved en djævels tårer af raseri over at se sig afsløret. Det forekom hende, at der fra den unge kones røde, bølgende hår, fyldige, hvide barm og skønne lemmer, der vred sig i støvet, udstrømmede en Helvedes dunst. Madeleine var Lysten, uhyret med de hvide, lokkende arme, Djævelens væmmelige skøge, under hvis hvide, silkebløde hud skjulte sig modbydelighed og fordærvelse! –

Da Madeleine nærmede sig døren, trådte den gamle et skridt tilbage for ikke at komme til at røre ved hende.

De fo'r begge to sammen. Hun måtte have hørt det hele. Guillaume ville bede hende være tavs; men da han nærmede sig hende, sagde hun med sin barske stemme:

"Nå, og hvad skal jeg så sige til din ven i morgen? Skal jeg åbenbare ham din skam?"

"Ti dog stille, gamle tosse," svarede Guillaume forbitret.

"Hun har ret," sagde Madeleine. "Han må jo have en eller anden forklaring på vor fraværelse."

"Åh, lad hende sige, hvad hun har lyst til, jeg er ligeglad," svarede Guillaume. "Hun kan jo fortælle, at en af dine slægtninge er død pludselig, og at vi derfor måtte rejse med det samme."

"Ja, jeg skal nok lyve for dig, min dreng," sagde Geneviève, idet hun betragtede Guillaume med et udtryk af dyb sørgmodighed. "Men min løgn redder dig ikke ud af det virvar, du er kommet ind i. Vogt dig! – Jeg ser Helvede åbne sine porte for at modtage dig! Hvis du hengiver dig til utugt, er du fortabt ..."

"Men så ti dog stille, gale menneske!" skreg Guillaume næsten ude af sig selv, mens Madeleine gysende veg tilbage for den gamle kvindes funklende blikke.

"Hun er ikke så gal endda," stammede hun. "Du gør bedst i at lytte til hendes ord. Lad mig rejse alene. Bliv du her og glem mig! Fortørn ikke Himlen ved at dele min skændsel!"

"Nej, jeg slipper dig *ikke*!" svarede Guillaume med uvant bestemthed. "Vi vil lide *sammen*, hvis vi i det hele taget skal lide. Jeg har imidlertid det bedste håb, for jeg elsker dig! Kom og lad os se at blive roligere! Vi finder nok tilgivelse."

I det samme rettede Geneviève sig endnu højere i vejret og sagde med sin ubønhørlige skæbnerøst:

"Gudfader tilgiver ikke!"

Disse ord, som Madeleine havde hørt som en spådom umiddelbart før Jacques' komme, og som hun nu altså hørte igen netop i det øjeblik, da hun søgte at glemme, sendte en gysen af rædsel gennem hendes legeme. Kræfterne svigtede hende, og hun måtte støtte sig til sin mands skulder.

"Kan du høre?" mumlede hun. "Gud tilgiver mi aldrig! Vi undgår ikke hans straffende hånd."

"Åh, bryd dig ikke om hende, hun lyver!" svarede Guillaume, idet han trykkede sin hustru ind til sig. "Himlen er nådig; den tilgiver dem, som elsker og græder."

Madeleine bøjede hovedet og gentog: "Aldrig! Aldrig!"

Dermed gik de ud gennem forhallen og forlod Noiraude. De havde en ubestemt følelse af, hvor latterlig sådan en flugt var, men det kraftige slag havde ramt dem ret dybt. De følte ligesom det sårede dyr en instinktmæssig trang til at redde sig ved flugten.

Det var en bælgmørk nat. Blæsten sendte Dem en syndflod af regn i ansigtet og hylede og tudede i træerne. Jorden var opløst af regn, overalt stod store vandpytter, og vejen lignede nærmest et stort morads.

Arm i arm kæmpede Madeleine og Guillaume sig frem imod stormen. De gled i dyndet og trådte ned i hullerne i vejen. Idet de gik gennem parken, vendte de sig instinktmæssigt om og så tilbage på Noiraude. Jacques sov, og der var mørkt i alle vinduerne. De så kun en stor, mørk masse. Ufortrødent vandrede de videre, og skønt de kendte vejen ud og ind, gik de dog vild to gange i mørket. Da de omtrent havde nået deres mål, fik de en byge, – eller rettere et skybrud – der næsten blindede dem og gennemblødte dem til skindet.

Endelig nåede de deres bestemmelsessted. De var så våde og stive af kulde, at de næppe formåede at tænde lys. De låsede døren af og gik op i sovekammeret. Her, hvor de havde tilbragt så mange salige nætter, håbede de at genfinde den gamle, søde fred.

Da de åbnede døren, standsede de forfærdede. De havde glemt at lukke vinduerne den foregående morgen, og nu havde blæsten pisket regnen ind gennem vinduet, således at der stod en hel sø på gulvet. De tørrede vandet op; men brædderne vedblev at være våde. Vinteren huserede i værelset. Den havde

haft tid nok den hele dag til at trænge ind gennem de åbne vinduer. Vægge, møbler og alle andre genstande i værelset var fugtige. Guillaume hentede brænde op, og snart blussede et mægtigt bål i kaminen. Efter at ægtefællerne derpå havde taget tørt tøj på, satte de sig hen ved ilden.

Lidt efter slog klokken tre.

"Jeg ville dog ikke kunne falde i søvn," sagde Guillaume lidt efter, "så jeg bliver siddende her i lænestolen. Men du må jo være meget træt, Madeleine, du skulle virkelig gå i seng."

Den unge kone rystede på hovedet, og tavsheden sænkede sig atter over stuen.

Udenfor rasede stormen endnu voldsommere end før og rystede det lille hus, så at døre og vinduer klirrede. Det var, som om en flok hylende ulve ville tiltvinge sig adgang. Regndråberne slog tungt imod taget med en lyd, som om de trommede en sørgemarch på det. Både Madeleine og Guillaume led under vejrets rasen, og dog kunne de ikke lade være at lytte til det. Hver gang der kom et lidt stærkere vindstød, løftede de hovedet og så sig halvt forbavsede omkring. Var det deres hyggelige, fortryllende tilflugtssted? Alt, både møbler og tapeter, så ud til at være forandret.

Guillaume havde engang sagt om det lille hus: "Hvis der nogensinde skulle ramme os en ulykke, så vil vi kunne glemme den her i denne vor ensomhed, og her vil vi finde styrke til at modstå prøvelserne."

Efter at det skrækkelige slag havde ramt dem, og de var ilet herhen, fandt de ikke andet end det jamrende genfærd af deres kærlighed. De følte bestandig vægten af slaget, den

forstærkedes blot yderligere ved kummeren over den bortvigende lykke.

Lidt efter lidt betoges de af en sløv mathed. Turen gennem blæsten og regnen havde stillet feberen i deres blod og kølet deres hede hjerner. Det våde hår lagde sig som is om deres brændende pande. Kakkelovnsvarmen gjorde deres trætte, udmattede lemmer tunge. De var begge dødtrætte, men de kunne dog ikke falde i søvn.

Madeleine havde skiftet klæder og taget en løs, lyseblå frisérkåbe på. Hun havde sat sine bare fødder, der stak i et par små tøfler, op på kamingesimsen og sad foroverbøjet og stirrede ind i flammerne.

Foroven var kåben gledet en smule tilbage, således at man så halsen og en del af den blændende hvide nakke. Det røde skær fra kaminilden kastede dansende lysglimt henover Madeleines ene runde, skønt formede arm, som hun holdt op over hovedet.

Guillaume lå mageligt tilbagelænet i sin stol. Han så ud, som om han sov; men gennem sine halvt lukkede øjne betragtede han ufravendt Madeleine. Han var helt fordybet i betragtningen af denne herlige skabning, hvis pragtfulde, fyldige former voldte ham en smertelig uro. Han syntes pludselig, at hun lignede en skøge, og at hendes ansigt var hårdt som hos en overmæt kvinde.

Madeleine bøjede sig endnu dybere frem og kradsede tankefuldt op i ilden. Fra hendes skuldre var den løse frisérkåbe gledet hende midt ned på ryggen. Guillaumes hjerte snørede sig sammen ved synet af denne pragtfulde skikkelse. Han fulgte barmens bløde og dog kraftige linjer og han blev grebet af en pinefuld hjerteangst. Alle hans minder, gode såvel som dårlige,

tumlede sig i én forvirret masse i hans hjerne. Han drømte om de fem kærlighedsår, som han havde henlevet sammen med Madeleine, om kærtegn og om kys. For ham havde hun været den første; i hendes arme havde han for første gang tømt kærlighedens bæger til bunds. Men hun! Mon hun ikke havde tænkt på den anden, når han kyssede hende? Hun måtte sikkert tænke på det forbigangne, når hun lå i hans arme. Måske drømte hun endogså, – ak, rædsomme tanke – når han favnede hende, at hun hvilede ved den andens bryst! Åh, frygtelige, grusomme skuffelse! Kan hænde, at denne kvinde havde bedraget ham hele tiden! – – Hun betragtede ham kun som et instrument til at kalde alle kærlighedens melodier til live!

Madeleine kradsede bestandig op i ilden. Hendes ansigt bar endnu sit strenge, uigennemtrængelige udtryk. For hver bevægelse, hun gjorde, gled frisérkåben endnu længere tilbage. Hun mærkede det slet ikke.

Guillaumes øjne hang som fortryllede ved hende. Enhver bevægelse, hun gjorde, forekom ham nu en utugtig leg. Han led, som han aldrig havde lidt før.

"Jeg er ikke den eneste, som kender hele dette legeme," hviskede det indeni ham, og han rystede over hele kroppen. Hans fintfølende natur krævede ubetinget eneherredømme over den elskede. Tanken om denne rival fra fortiden ophidsede ham så meget mere, fordi han ikke kunne kæmpe med ham. Hans ophidsede fantasi foregøglede ham alle mulige urimeligheder.

For yderligere at øge hans elendighed, skulle det så også vise sig, at denne rival var Jacques, hans ven og broder. Overfor enhver anden ville han have været rasende; overfor Jacques

derimod havde han en ganske ubeskrivelig følelse, en smertefyldt, afmægtig oprørsfølelse. At hans kone i sin tid havde stået i forhold til netop den mand, som han i sin ungdom havde set op til som en guddom, forekom ham at være en forhånelse af den slags, som berøver menneskene deres forstand.

Mens han græd blodige tårer, tilgav han Jacques. Han tænkte på ham med en slags angst, som på et væsen, hans hævn ikke kunne nå, men som havde såret ham til døden. Som han sad dér og drømte, forekom det ham, at han havde mistet Madeleine. Med en forunderlig forskydning af virkeligheden betragtede han Madeleine som Jacques' hustru og turde ikke mere røre ved hende. Hvis hans kone i dette øjeblik havde kaldt på ham, ville han være veget tilbage for hende som for en forbryder.

I det samme slap Madeleine ildrageren; hun trak frisérkåben sammen om skuldrene, lænede sig tilbage i stolen og stirrede i mørk tavshed på en bronzeskål, der stod på kakkelovnen.

Selv om Guillaume end tilgav vennen, sved hans sår dog bestandig. De to eneste væsner, som han elskede, havde forrådt ham. Nu havde han slet ingen tilbage, som han kunne elske. Han følte sig ensom, han frøs, og for hans indre øje steg alle hans tidligere lidelser frem. Det forekom ham, at skæbnen var skrigende uretfærdig imod ham. Han led, fordi han var en højere, en finere natur end de andre. – Han forstod at elske, de andre forstod kun at såre. Denne stolte tanke trøstede ham og tilførte ham ny energi, som strammede ham op og satte ham i stand til at optage kampen med skæbnen. Denne nyvakte

selvfølelse beroligede ham noget, og han betragtede nu Madeleine med en rest af foragt, blandet med øm medynk.

Den unge kone sad stadig ubevægelig. Hvad tænkte hun mon på? Selvfølgelig på Jacques! Denne tanke pinte ham.

I virkeligheden tænkte Madeleine slet ikke på noget. Hun sad og halvsov med åbne øjne, mens hun mærkede, hvorledes den planløse angst fra før lidt efter lidt svandt bort.

Således sad de uden at veksle et ord, indtil morgenen gryede. Udenfor vedblev stormen at hyle og tude. Det syntes, som om denne nat aldrig ville få ende. Det var en af disse frygtelige nætter, hvor man længes så brændende efter morgenrøden, der aldrig lader til at ville komme. Endelig brød dagen frem, tåget og grim. Den kom med knugende langsomhed. Først viste den sig gennem vinduesruderne som grå røgskyer. Derpå fyldtes værelset lidt efter lidt med en gullig tåge, der indhyllede vægge og møbler ligesom i et smudsigt slør.

Guillaume rejste sig op og gik hen til vinduet. Blæsten havde lagt sig, og regnen var hørt op. Jorden var forvandlet til et fuldstændigt morads, og himlen dækkedes af lavthængende, grå tågemasser. En sådan trist morgenstund lagde sig som en blyvægt på de mennesker, der havde våget den forløbne nat.

Guillaume stirrede sløvt op på den grå himmel. Han frøs, var overtræt og følte sig både legemligt og sjæleligt utilpas.

Madeleine, der også var træt og udmattet, frøs ligesom sin mand. Hun kom ligeledes hen til vinduet for at se ud. Hun gjorde en gebærde af modløshed, da hun så moradset.

"Det er jo et helt morads," sagde hun.

"Ja, det har regnet meget," svarede Guillaume uden rigtig at vide, hvad han selv sagde. Derpå stod de en stund tavse ved

vinduet.

"Se," sagde den unge kone, "stormen har væltet et træ i vor have, og jorden er skyllet bort fra rabatterne og ud på gangen. Det ligner en kirkegård."

"Regnen har hærget alt," svarede Guillaume monotont.

De trak gardinerne for for ikke at se solen. De frøs og satte sig atter hen ved ilden. Det blev lysere og lysere. Værelset forekom Dem uendelig trøstesløst. De havde aldrig set det gøre så trist et indtryk. Hjertet trak sig sammen i brystet på dem.

De forstod, at denne følelse af trøstesløshed og kedsommelighed ikke stammede fra den grå himmel alene. De tænkte begge: "Vi skulle ikke være gået herhen. Vi skulle have gemt os på et fremmed værelse, så ville mindet om vor tidligere lykke ikke været så grusomt levende hos os."

Lidt efter lidt blev de imidlertid roligere igen. Guillaumes slemme mareridt måtte vige for en fornuftig betragtning af de virkelige forhold. Da han sad hensunken i sin feberlignende halvslummer, havde hans forvirrede hjerne skabt alle mulige vanvittige drømmebilleder. Den klare dag tvang hans forstand til at jage alle disse på flugt. Kendsgerningerne gjorde atter deres magt gældende. Han så, hvor langt Madeleines kærlighed lå tilbage i fortiden. Hun var atter hans hustru, og han var parat til at kæmpe for hende. Han led endnu under det frygtelige slag; men den første, voldsomme smerte begyndte at stilne af. Hans opblussende hidsighed var kølnet, og han skred nu med tålelig lethed henover hindringer, som før var forekommet ham uoverstigelige. Han betragtede Madeleine, hos hvem der var foregået en lignende forvandling, med et vemodigt smil. Hun følte dog endnu en tung byrde, som var lige ved at knuge hende

til jorden, og som hun ikke kunne ryste af sig. Hun begyndte ganske vist at fatte håb og mod, men byrden kunne hun ikke komme udenom. Det var, som om hun skulle dø af den.

De blev siddende ved kaminilden en del af morgenstunden og forsøgte at tale om andre ting. Pludselig kom Guillaume i tanker om, at den lille Lucies amme undertiden tog barnet med over på forpagtergården. Han følte en uimodståelig lyst til at se barnet og anvende hende som et fredens bud mellem sig selv og Madeleine. I den første ophidselse havde han helt glemt barnet. Men var hun måske ikke et pant på deres forbindelses evighed?

"Du skulle hente Lucie, Madeleine," sagde Guillaume. "Hun kunne være hos os i dag."

"Ja, du har ret," svarede den unge kone. "Vi kan jo heller ikke blive her hele dagen uden at få noget at spise. Nu skal jeg sørge for frokost."

I løbet af to minutter var hun klædt på. Hun kastede et sjal over skuldrene og løb over på forpagtergården. Imedens satte Guillaume et lille bord hen foran kaminen og bredte en serviet ud på det.

Disse forberedelser til en frokost alene med Madeleine mindede ham om de lykkelige dage, da hun bød ham forfriskninger i sit lille hus. Værelset antog atter sin vante, diskrete hygge. Han glemte alt det grimme, der var udenfor; han sagde til sig selv, at de skulle have det varmt og godt og tilbringe en dejlig dag sammen med deres lille datter.

Madeleine blev længe borte. Endelig kom hun da. Guillaume gik ned for at hjælpe hende af med fødemidlerne, som hun bar på. Den lille Lucie bar et stort stykke brød, som hun af al magt trykkede ind til sit spæde bryst. Barnet var tre et halvt år

gammelt og meget stort af sin alder. Hendes trinde, kraftige lemmer gav hende udseende af en lille bondepige, der er vokset op ude i den friske luft.

Da hun fik øje på faderen, råbte hun til ham:

"Tag mig og bær mig op!"

Guillaume løftede hende straks op på armen. Han var lykkelig over at bære hende, at smile til hende og at sluge hende med øjnene.

Det lille legeme, der trykkede sig op mod hans skulder, varmede ham lige ind i hjertet.

"Du kan bare tænke dig, fa'er, den unge dame dér ville slet ikke med," sagde Madeleine. "Det varede et helt kvarter, før hun kunne bestemme sig til at følge med mig. Hun skulle stege æbler derovre, og jeg måtte putte to i lommen og love hende højt og helligt, at jeg skulle stege dem herhjemme på vor kakkelovn."

"Jeg vil selv stege dem," råbte Lucie. "Jeg ved godt, hvorledes jeg skal bære mig ad!"

Da de var kommet op i soveværelset, fik hun behændigt listet æblerne op af Madeleines lomme, hvorpå hun omhyggeligt skrabede asken bort og lagde dem på den varme marmorplade. Hun lagde sig derpå ned på gulvet foran kaminen og slap ikke æblerne af syne.

Forældrene betragtede hende smilende. Hun førte sig fuldstændig som en travl husmoder. Barnets fredelige leg og den friske duft, der udgik fra hende, virkede både forfriskende og beroligende på de to voksne. De sad ved det lille bord og spiste med næsten helt god appetit. De dristede sig endogså til at tale om ubetydeligheder.

Barnets tilstedeværelse forjog mindet om Jacques.

"Æblerne brænder på," råbte Madeleine leende.

"Nej, de gør ikke," svarede Lucie vigtigt. "Nu skal jeg riste mit brød."

Hun havde løftet æblet og så på moderen med et alvorligt, gammelklogt udtryk. Nu, da hun ikke smilede, blev hendes læber faste, næsten hårde, og hendes øjenbryn rynkede sig ubetydeligt.

Guillaume så hen på hende. Lidt efter blegnede han og gav sig til at studere det lille ansigt med stigende angst.

"Hvad er der i vejen?" spurgte Madeleine, der begyndte at blive urolig.

"Ikke noget," svarede han og vedblev at se på Lucie. Han kunne ikke løsrive sit blik fra hende; men samtidig krøb han dybere og dybere sammen i stolen, som om han ville undgå et eller andet frygteligt syn. Hans ansigt udtrykte en voksende, frygtelig lidelse. Han gjorde selv en ubestemt bevægelse med hånden, som om han ville bortskræmme et eller andet syn. Madeleine, der blev forskrækket over hans blege udsende, kunne ikke forstå, hvad der gik af ham. Hun skød bordet tilbage og satte sig på armen af hans lænestol.

"Svar mig dog," sagde hun. "Hvad er der i vejen med dig? Vi havde det jo så fredeligt og rart, og du så så glad og fornøjet ud. Jeg troede, at vor lykke var vendt tilbage, Guillaume, og at vi skulle til at begynde på et nyt liv."

Han bøjede hovedet, og en gysen gennemfo'r hans legeme.

"Se på Lucie," sagde han ganske sagte, som om han var bange for, at nogen andre skulle høre ham.

Barnet lå stadig på knæ henne foran kaminen. Hun havde stukket sit stykke brød på en gaffel og holdt det meget alvorligt henover flammen. Hendes læber var knebet sammen, og hendes bryn let rynkede. Hun var fuldt optaget af sit vigtige arbejde.

"Hvad mener du?" spurgte Madeleine.

"Kan du ikke se det?" spurgte Guillaume ivrigt.

"Jeg kan ikke se noget –"

Den unge mand skjulte ansigtet i hænderne og hulkede højt. Endelig fremstammede han med besvær:

"Hun ligner Jacques."

Madeleine fo'r sammen. Hendes store øjne, som angsten gjorde endnu større, fæstede sig på barnet.

Guillaume havde ret. Lucie mindede virkelig om Jacques, og denne lighed blev slående, når barnet kneb munden sammen og rynkede brynene.

"Du tager fejl," mumlede Madeleine. "Lucie ligner mig. Vi måtte jo sikkert have set den lighed, du taler om, tidligere, hvis den virkelig fandtes."

"Nej, nej, jeg tager ikke fejl," svarede Guillaume. "Det ved du også godt. – når barnet vokser til, bliver det en fuldstændig genpart af ham. – Åh, jeg bliver gal!"

Han tørrede den kolde sved af tindingerne og pressede hænderne imod panden, som om han var bange for, at den skulle sprænges.

Hans kone vovede ikke at sige noget. Halvt afmægtig lænede hun sig til hans skulder og betragtede Lucie, der slet ikke lagde mærke til, hvad der foregik omkring hende. Hendes æbler

stegte, og hendes brød dampede og antog en nydelig, brun farve.

"Du tænkte altså på ham?" mumlede Guillaume med dump stemme.

"Jeg – –" stammede Madeleine. Pludselig gik det op for hende, hvor han ville hen; og hun udbrød i en indigneret tone:

"Åh, det er jo rent sindssvagt, hvad du dér tænker på. Kom dog til fornuft! Og gør mig ikke mere ulykkelig, end jeg er! Jeg har ikke skænket den mand så meget som en tanke, siden jeg blev din."

"Lucie ligner ham," gentog Guillaume ubarmhjertigt.

"Jeg ved ikke, hvordan det kan være," svarede Madeleine, idet hun fortvivlet vred sine hænder. "Det er et tilfælde, der slår mig ihjel ... Åh, jeg har aldrig, aldrig gjort det, du tænker dig. Det er uværdigt!"

Guillaume trak på skuldrene; og nu sad de nogle øjeblikke uden at tale.

"Åh, mine æbler er stegte!" råbte Lucie pludselig. Hun havde hidtil i dybeste tavshed passet sine æbler og sit brød. Nu rejste hun sig op, klappede i hænderne, tog en tallerken fra bordet og lagde æblerne forsigtigt på den. De var imidlertid alt for varme endnu til, at hun kunne spise dem. For at få tiden til at gå, satte hun sig atter ned på gulvtæppet, betragtede de dampende æbler med længselsfulde blikke og følte fra tid til anden på dem.

Nu lod det til, at man kunne spise dem. Så fik hun imidlertid nye betænkeligheder. Det faldt hende pludselig ind, at hun måske burde byde sine forældre først. Der udkæmpedes en kort kamp imellem hendes lækkersultenhed og hendes gode hjerte;

dette sidste sejrede, og hun løb hen til sin fader med tallerkenen.

"Vil du smage, fa'er?" spurgte hun nølende, som om hun ventede, at han skulle sige nej. Da hun imidlertid så faderen græde, blev hun meget alvorlig og satte tallerkenen fra sig på gulvet.

"Græder du? Har du ikke været artig?" spurgte hun.

Hun gik helt hen til faderen og lagde sine små hænder på hans knæ. Da hun nu også så moderen græde begyndte hun at blive urolig. Hun betænkte sig et øjeblik, rakte så de små arme ud og sagde:

"Tag mig!"

Guillaume fo'r forfærdet tilbage og stirrede blot på hende. – Hvor hun dog lignede Jacques i dette øjeblik! Hvor dog de små barnehænder brændte på hans knæ som glødende kul! Han havde gerne skubbet dem bort.

Da faderen ikke besvarede barnets gentagne henvendelser, besluttede hun at klatre op til ham. Hun var allerede begyndt at hæve sig op i armene, da Guillaume, der nu var fuldkommen ude af sig selv, gav hende et puf, så hun tumlede tilbage og faldt. Det tykke gulvtæppe afbødede slaget, og den lille pige græd ikke straks. Hendes forbavselse var så stor, at hun blev siddende på gulvet og så på ham, med sammenknebne læber og rynkede bryn, fuldstændig ligesom lægen.

Madeleine var ilet hen til hende. Det var på et hængende hår, at barnet havde stødt hovedet imod bordbenet.

"Åh, Guillaume!" udbrød Madeleine. "Du er grusom! Så slem troede jeg dog ikke, at du havde været. Du kan puffe til mig, men ikke til det arme barn!"

Med disse ord tog hun Lucie op på skødet, og nu begyndte den lille at græde. Hun fejlede ikke noget; men det var tilstrækkeligt, at man beklagede hende. Madeleine gik op og ned ad gulvet med hende på armen, idet hun søgte at berolige hende og kyssede hende gang efter gang på kinderne.

Guillaume angrede straks sin råhed. Så snart han så barnet falde, kom han til besindelse. Han hulkede højt af skam og smerte og foregøglede sig, at han var skyld i, at barnet havde slået sig ihjel imod bordbenet. Mens Lucies tårer således fyldte ham med anger, forekom Madeleines kys ham derimod sindssvage. Han havde fået denne fjollede idé: "Så, nu tror hun, at hun kysser Jacques."

Denne tanke tog fuldstændig modet fra ham. Han kastede sig udmattet på sengen og skjulte ansigtet i puderne, for ikke at se, ikke at høre noget. Således lå han fuldstændig stille; han sov dog ikke, men fulgte gennem de halvt åbne øjenlåg barnets sammenknebne læber og rynkede bryn. Han turde aldrig mere driste sig til at kysse dette barneansigt; og han ville heller ikke – uden at lide frygteligt under det – kunne se sin hustru kysse dette blonde hoved.

Til sidst faldt han i søvn.

Da han vågnede, var det mørk nat. Han rejste sig op i halvsøvne og vidste lige straks ikke, hvor det kunne være, at han følte sig, som om han var mørbanket. Så huskede han det hele.

Hans ophidselse havde lagt sig. Han følte kun den dumpe håbløsheds knugende tryk. Lampen var slukket, og kun kaminildens gule skær oplyste delvist værelset.

Madeleine lå udstrakt i lænestolen foran kaminen og stirrede hen på ham. Barnet befandt sig ikke i værelset. Moderen havde

bragt hende over i forpagtergården. Guillaume syntes helt at have glemt hendes eksistens.

"Hvad er klokken?" spurgte han.

"Otte," svarede hun roligt.

"Har du sovet?" spurgte Guillaume efter en kort tids tavshed.

"Ja, lidt."

Madeleine var virkelig faldet i søvn for kort tid siden. Men hvor havde eftermiddagen dog været dræbende lang! Og hvilke frygtelige timer havde hun ikke tilbragt her i dette værelse, hvor hun tidligere havde sovet så fredeligt. Hun vidste ikke, hvorledes hun skulle modstå den truende skæbne.

"Hvis det ikke kan være anderledes, tager jeg livet af mig i morgen," tænkte hun; og ved tanken om, at hun, når som helst hun ønskede det, kunne frigøre sig for skammen og lidelserne, var hun ikke langt fra at genfinde sin tabte fred. Hun talte med blid stemme som en døende, der gudhengivent afventer dødens komme, og på hvem verdens bryderier og besvær ikke mere gør noget som helst indtryk.

Guillaume nærmede sig Madeleine, der stadig sad i lænestolen henne ved kaminen. Han syntes at overlægge et eller andet og nølede et øjeblik.

"Vi tager til Paris en måneds tid," sagde han endelig.

Madeleine rørte sig ikke.

"Vi rejser om en time," vedblev han.

"Det er godt," svarede hun roligt.

Det var hende ganske ligegyldigt, om de tog til Paris, eller de blev i Véteuil. Sorgen fulgte Dem overalt. Hun forstod, at Guillaume i nogen tid ville undgå synet af den lille Lucie; og hun

følte, at hun måtte forsøge på at glemme. Tanken om rejsen vakte et svagt håb om helbredelse hos hende.

Da ægtefællerne lukkede døren til det lille hus efter sig, følte de sig tunge og beklemte om hjertet. De var tyet herhen for at genfinde freden og deres gamle kærlighed, og de forlod det endnu mere forvirrede og nedbrudte end før.

På Noiraude erfarede de, at Jacques først var taget af sted for en halv time siden. De indtog et hurtigt måltid, ved hvilket de så godt som ikke rørte maden. Geneviève sagde ikke et ord til dem; hun betragtede Madeleine med en ildevarslende mine. Da klokken slog ni, lod Guillaume spænde for. Det var for sent til at nå toget; men den unge mand havde fået den fantastiske idé, at han ville køre til Paris midt om natten i sin egen vogn. Stilheden ude på den ensomme, mørke vej, ville, tænkte han sig, øve en beroligende indflydelse på dem begge. Han tilrådede Madeleine at pakke sig godt ind; og nogle minutter efter befandt de sig på vejen til Mantes.

7

Det var blevet bidende koldt. Blæsten havde fejet skyerne bort, og jorden var frossen og hård. Fuldmånen lyste over nathimlen, så at denne kom til at ligne blåligt anløbet stål. Guillaume kørte selv. Sædet, han og Madeleine sad på, var så smalt, at deres ben uafbrudt rørte ved hinanden. Til beskyttelse mod kulden havde de bredt et tykt, uldent dækken over deres knæ. I den dybe tavshed, der hvilede over den vidtstrakte slette, hørtes ingen anden lyd end hestens regelmæssige traven henover den frosne jord.

De rejsende nærmede sig Mantes. De havde ikke lukket munden op, siden de forlod Véteuil; de var begge hensunkne i deres egne tanker. Da de kørte forbi et hus, der lå tæt ved vejen, begyndte en hund pludselig at tude ynkeligt. Madeleine fo'r sammen.

"Sov du?" spurgte Guillaume.

"Ja," svarede hun, "og nu vækkede dyret mig. Hvor er vi?"

Han pegede på nogle tage, der funklede i måneskinnet, og sagde:

"Dér har vi Mantes."

Han piskede på hesten. I samme øjeblik sprang en kvindeskikkelse frem fra en hæk og løb ved siden af vognen, idet hun holdt fast i den ene af lygterne og råbte en masse forvirrede ord, som overdøvedes af hjulenes rumlen.

Guillaume tilkastede hende et pengestykke, som hun greb uden dog derfor at slippe lygten.

Da Madeleine i det samme lænede sig frem for bedre at se, udstødte den fremmede et vildt skrig og betragtede hende ufravendt.

"Forsvind!" befalede Guillaume, der så, hvorledes hans kone skælvede under den fremmedes blik.

Så forsvandt hun, og han sagde nogle beroligende ord til Madeleine.

"Åh, hvorfor mon hun så så underligt på mig?" sagde den sidstnævnte. "Jeg kunne ikke rigtig se hendes ansigt under tørklædet. Var hun ikke gammel?"

"Jo," svarede Guillaume.

"Hvor gammel kunne hun vel være?"

"Hvor skulle jeg dog vide det fra? Tror du, at hun kendte os? Jeg antager at hun ville redde nogle flere penge."

Madeleine tav. Kvinden med det stirrende blik havde vakt hendes uvilje. Hun lænede sig ud af vognen og så, at den mærkelige person fulgte efter dem. Dette forskrækkede hende; men hun sagde dog ikke noget til Guillaume om det. De kørte ind i Mantes' gader. Guillaume havde pludselig fået en ny idé. Klokken var over elleve, og de ville ikke nå Paris før hen ad morgenstunden. Den lange køretur om natten begyndte at trætte ham. Det ville måske være klogere at overnatte på en gæstgivergård i Mantes.

"Skal vi blive her?" spurgte han. "Du må jo være træt. Vi kan altid køre videre i morgen."

Den unge kone, der stadig troede at høre tiggerskens skridt bagved vognen, samtykkede gerne i dette.

"Ja, lad os bare blive her," udbrød hun. "Jeg er lige ved at sove allerede."

Guillaume bestemte sig til at tage ind på gæstgivergården "Den store Hjort". En søvnig opvarter åbnede den store port, der førte ind til gården. Guillaume holdt ved hesten, mens opvarteren hentede nøglen til et værelse og et lys.

Madeleine havde næppe befundet sig mere end et par minutter i gården, før en ejendommelig følelse af uro bemægtigede sig hende. Det forekom hende så bekendt alt sammen. Hun syntes, at hun havde set gården med de gulmalede staldbygninger før. Hendes store træthed, angsten for tiggersken og månens usikre lys forvirrede imidlertid hendes hoved i den grad, at hun ikke formåede at tænke klart.

Opvarteren kom løbende ud til dem. Han førte de rejsende op ad en mængde trapper og gjorde mange undskyldninger, fordi de måtte gå ad bagtrappen. Hvis herskabet var kommet ind fra den anden side, havde de kunnet nå op til deres værelse ad hovedtrappen. Endelig åbnede opvarteren en dør og begyndte på ny at gøre undskyldninger.

"Dette værelse vender ud til gården," sagde han; "men det stod færdigt; og vi kunne jo se, at herskabet havde travlt. Sengene er aldeles udmærkede."

"Det er udmærket," svarede Guillaume. "Tænd nu blot op! Her er jo hundekoldt."

Mens opvarteren tændte op i kaminen, gik Guillaume og Madeleine op og ned ad gulvet. De længtes blot efter at blive alene. Madeleine, der havde taget sit overstykke af, nærmede sig kaminen, hvor ilden blussede godt op, og varmede sine fødder. Idet opvarteren rejste sig op, betragtede han opmærksomt hendes ansigt. Hun betragtede sine støvlesnuder

og lagde ikke mærke til det. Derpå så fyren hen på Guillaume, smilede spydigt og forsvandt.

"Vil De sørge omhyggeligt for hesten," råbte Guillaume. "Jeg kommer ned og ser efter, om alt er i orden, før jeg går i seng."

Værelset var et firkantet rum med smudsiggråt tapet. Møblementet bestod af en tykmavet kommode med kobberbeslag, et kæmpemæssigt klædeskab, et rundt bord med stole og en enkelt seng, der var temmelig smal til to. For vinduet hang blå gardiner med borter af hvide blomster. På kommoden stod et ur af glas, der forestillede et slot. På væggene hang farvetryk, på hvilke Pyramus' og Thisbes sørgelige historie var fremstillet.

Guillaume havde drømt om at finde et behageligt, ugenert skjul. Han blev noget skuffet, da han så dette tarvelige værelse; men der var jo intet valg. Egentlig havde han fundet, hvad han søgte, et fremmed værelse, en smutkrog, i hvilken ingen kunne forstyrre ham.

Han fandt sig altså i skæbnen; ja, han smilede endogså ved tanken om, at de var taget bort fra Noiraude for at sove i denne lade.

Han satte sig hen ved kaminen og drog Madeleine ned på sit skød.

"Er du træt, du lille stakkel?" spurgte han i en øm tone.

"Åh, ikke så meget," svarede hun. "Jeg vil først have varmet mine fødder, før jeg går i seng."

Han havde slået begge arme om hendes liv og trykkede hende fast ind til sig. Hun sad og stirrede modfaldent ind i ilden uden at besvare hans ømme blikke. Ilden kastede et rosenrødt skær

over hende. Lyset, der stod henne i baggrunden på kommoden, oplyste kun en del af værelset.

"Hvor er her dog fredeligt," sagde Guillaume med dæmpet stemme. "Man hører ikke en lyd. Denne klosterstilhed må da berolige det bankende hjerte. Synes du ikke, at du trækker vejret lettere her i dette værelses kolde luft?"

Madeleine tænkte på gården med de gule døre.

"Det forekommer mig," mumlede hun, "at jeg en gang før har set en lignende gårdsplads! Jeg ved det ikke rigtigt – det må være længe siden."

"Du drømmer vist allerede," sagde Guillaume med sin bløde stemme, idet han smilede overbærende. "Vi befinder os jo på et fremmed sted. Siden i går har jeg tænkt meget på, at vi skulle trække os tilbage fra verden og gemme os bort et eller andet sted. – dette værelse er rædsomt; men for os har det den store fordel, at det taler kun til os om nutiden."

Madeleine bøjede hovedet. Hendes blik forlod ikke flammerne. Med besvær fremstammede hun:

"Jeg ved ikke, hvad der er i vejen. – – Jeg er lige ved at kvæles, jeg føler mig så utilpas. – – Jeg er bange for, at der skal tilstøde os noget ubehageligt."

Guillaume trykkede hende endnu fastere ind til sig.

"Hvad er du bange for?" sagde han. "Jeg holder dig jo i mine arme. – – Åh, hvor det er dejligt at tænke på, at intet menneske på Jorden ved, at vi to befinder os i dette værelse! Hvor er det herligt at være så fuldstændig ukendt, at leve i et stille skjul og at vide, at ingen, hverken ven eller fjende, kan banke på vor dør! Er det måske ikke den dybe fred, som vi to trænger til? – – Jeg

har altid drømt sådanne drømme, selv i hine barndommens dage, da jeg led under kammeraternes råhed og forfølgelse."

Han blev mere og mere veltalende, og i livfulde farver oprullede han et billede af sine drømme fra barndommen og til nutiden. Han udmalede den stille skovensomhed mellem beskyttende klipper, og han skildrede en kærlighedens ø midt ude i det spejlklare hav. Ved slutningen af hvert af billederne sagde han:

"Vi har kun os selv her i verden. Jeg overgiver mig i dine hænder, jeg er lykkelig over at være svag. Jeg siger dig, at du har gjort mit liv til en jammer, og dog elsker jeg dig, Madeleine."

Således talte han sig varmere og varmere. Udtalte med hans sagte stemme lød ordene næsten som en bøn.

Lidt efter lidt mærkede Madeleine, hvorledes den ømme hvisken bragte hende lindring. Udtrykket i hendes grå øjne opklaredes, og hendes læber antog en fyldigere farve. Hun smilede ganske vist ikke endnu, hun havde blot en uendelig sød følelse ved at vide sig elsket. Hun vendte ansigtet om imod sin mand.

Da denne mødte hendes blik, vedblev han endnu mere ivrig:

"Hvis du synes, Madeleine, så kan vi jo rejse. Vi forlader Frankrig og strejfer rundt på Jorden, indtil vi finder vore drømmes fredsrige."

Madeleine smilede og lænede hovedet op til Guillaumes skulder.

"Du er et barn," mumlede hun. "Du drømmer vågne drømme."

Hun kyssede ham.

"Det er sandt, jeg er et barn," svarede han; "men børn forstår at elske, Madeleine ... Og vær vis på," vedblev han i en nølende, halvt undselig tone, "jeg tror på mine drømme. Salighedens øer findes sikkert! Vi vil søge dem, og vi vil også finde dem."

"Da vi jo desværre ikke kan fæste bo i dine luftslotte, min kære digter," svarede hun smilende, "må lykken bo i os. Det er ingen nytte til at søge den udenfor. Husk på, vi har tiden for os, og vi kan leve mange gode timer med hinanden. Vi vil kæmpe mod ulykken, Guillaume. Dine venlige ord har stillet min ængstelse. Jeg har fattet nyt håb."

"Ja, hold modet oppe, Madeleine," svarede Guillaume. "Ser du, nu er vi to ganske enige, og intet i verden kan skille os ad."

Klokken slog tolv.

"Det er allerede midnat!" udbrød Madeleine. "Vi må i seng og sove, hvis vi vil afsted i god tid i morgen."

Hun hoppede ned fra Guillaumes knæ, og han rejste sig op.

"Jeg vil bare ned og se, hvorledes det går med hesten," sagde han. "Du er da vel ikke bange for at være alene?"

"Nej, da!" svarede hun smilende. "Når du kommer op, sover jeg sandsynligvis. Skynd dig nu bare lidt."

Hun kyssede ham endnu en gang, hvorpå Guillaume gik ned og lod nøglen sidde i døren.

Da Madeleine var blevet ene, stod hun et øjeblik i dybe tanker foran ilden. Smilet spillede endnu om hendes læber. Derpå vendte hun sig om for at pakke sit nattøj ud. Hun så sig omkring og blev atter betaget af en lignende ubehagsfornemmelse som nede i gården.

Det forekom hende, at hun kendte værelset. Det tarvelige lys formåede imidlertid ikke at oplyse rummet, så at hun kunne

skelne de enkelte genstande tydeligt.

Hun kaldte sig selv en tosse og mente, at hun drømte allerede. Hun flyttede bagagen hen i en krog. Der manglede en rejsetaske. Hun så sig om og fik øje på den henne på kommoden. Hun flyttede den derfra og opdagede nu først uret. Hun blev ligbleg og stod, som om hun var naglet fast til gulvet. Hun havde altså ikke taget fejl, hun kendte både gæstgivergården og værelset, hun havde boet her en gang sammen med Jacques.

Denne sidste var en ivrig roer, der ofte roede op ad floden til Rouen sammen med nogle venner. På sådanne ture tog de deres kærester med. Madeleine havde også en gang været med. I Mantes var hun blevet angrebet af et forbigående anfald af feber, og hele selskabet havde i den anledning slået sig ned på gæstgivergården "Den store Hjort".

Ligesom forstenet stod den unge kone og mønstrede uret. En genstand af denne art måtte ubetinget nedslå enhver tvivl. Den slags slotte af fint glas er meget sjældne. Hun genkendte selv de ubetydeligste enkeltheder og huskede endnu, hvorledes hun havde stået længe sammen med Jacques og moret sig over de små dukker, der boede i dette slot.

Hun tog lyset og skred rundt i værelset. Hvert skridt, hun tog, vakte et minde til live hos hende. Hun genkendte de brogede billeder af Pyramus og Thisbe. Nogle pletter på tapetet tiltrak sig hendes opmærksomhed. Hvert eneste af møblerne talte til hende om fortiden.

Hun gik omkring som en søvngængerske med vidt opspilede øjne og mønstrede de forskellige genstande.

Da hun kom til sengen, sank hun sammen. Hun kunne aldrig sove i den seng.

Hun tog sig til hovedet med begge hænder og et mørkt raseri steg op i hende. Skulle fortidens genfærd da fra nu af vedblive at forfølge hende? Hvad skulle hun sige til sin mand? Denne mand, hvis ømme ord for få øjeblikke siden havde lullet hende ind i en skuffende drøm om hvile og fred! Ville hun have mod til at tilråbe ham: "Lad os komme bort! Du tager fejl! Dette værelse er forbandet! Jeg har boet her sammen med *ham*!"

I sin angst iagttog hun døren og lyttede skælvende til hver en lyd. Hendes mand kunne komme, hvad øjeblik det skulle være; og hun vidste slet ikke, hvad hun skulle sige til ham. Da hørte hun pludselig sagte skridt ude på gangen, og der blev banket forsigtigt på værelsets dør.

"Kom ind!" sagde hun mekanisk. Hun var så forvirret, at hun ikke vidste, hvad hun selv sagde.

Døren åbnedes, og Jacques trådte ind.

8

Da Jacques vågnede på Noiraude, blev han højligt forbavset over ægteparrets pludselige afrejse. Han havde naturligvis intet begreb om det frygtelige drama, der var udspillet i løbet af natten. Geneviève fortalte ham en lang historie om et pludseligt dødsfald, og Jacques skænkede det ikke en tanke, hvorvidt denne historie var sand eller ej. Han ræsonnerede som så: "Jeg får jo nok mine to turtelduer at se, når jeg kommer tilbage fra Toulon." Hans eneste sorg var, hvorledes han skulle slå tiden indtil afrejsen ihjel på den behageligst mulige måde.

For at forslå tiden, gik han en tur gennem Véteuils små, stille gader, men traf desværre ikke en eneste af sine gamle kammerater. Hen imod aften, nogle minutter før postvognen skulle gå, traf han på en brav mand, der genkendte ham og ikke ville slippe ham, før han havde givet Jacques en yderst detaljeret beretning om hans onkels sidste sygdom og død. Da Jacques endelig slap fri, var postvognen kørt; og han måtte nu for alvor bruge benene for at finde en anden vogn. Endelig nåede han da Mantes netop i samme øjeblik, som toget under en lydelig piben rullede ud fra stationen. Han måtte altså, enten han ville eller ej, afvente morgentoget, og han slog sig så ned for natten i "Den store Hjort", som han kendte fra sine studenterdage.

Han forefandt den samme opvarter, som havde betjent ham i sin tid, da han var der med Madeleine.

Fyren, der mente at vise Jacques en tjeneste, betroede ham straks under fire øjne, at frøken Madeleine befandt sig på

gæstgivergården sammen med en fin herre og boede på nr. 7.

Jacques smilede blot ligegyldigt af opvarterens ord. Med det antal forbindelser, han havde haft, gjorde det ikke noget særligt indtryk på ham at møde en eller anden af sine gamle kærester.

Da opvarteren havde forladt ham, begyndte han at gå op og ned ad gulvet i sit værelse. Erindringen om Madeleine begyndte atter at blive levende hos ham. Hun havde jo dog været mere for ham end alle de andre pigebørn. Han syntes, det var ganske naturligt, at han genfandt hende i en anden mands arme. Han følte heller ikke noget samvittighedsnag, fordi han i sin tid havde ladet hende sejle sin egen sø. Når hun nu kunne være her på gæstgivergården i Mantes, tydede det på, at hun måtte have fundet en rig elsker.

Til sidst blev han grebet af en uimodståelig lyst til at trykke sin gamle kærestes hånd. Hans værelse lå på samme gang som hendes, der var kun tre værelser imellem dem.

Han spekulerede endnu over et middel til at komme til at hilse på hende uden at skaffe hende bryderier med den nye elsker, da han pludselig hørte en dør blive åbnet ude på gangen. Han stak hovedet udenfor og så i mørket de ubestemte omrids af en mandsskikkelse komme ud fra Madeleines værelse og forsvinde nedad trappen. Et øjeblik efter befandt Jacques sig overfor Madeleine.

Denne fo'r forfærdet i vejret. Synet af Jacques overvældede hende dog ikke i den grad, som det måske ville have gjort under andre omstændigheder. Hendes bange anelser havde spået hende en ulykke, og – nu stod Jacques for hende. Hun tænkte ikke engang over, hvorledes han var kommet her. Hun følte blot hele sit væsen forstenes.

Stående ret op og ned, med øjnene stift hæftede på Jacques ventede hun mærkværdig roligt på, at han skulle tale.

"Ja, det er virkelig Madeleine," sagde han endelig med dæmpet stemme, idet han smilede venligt til hende. "Det er dog en forbavsende hukommelse, han har, den fyr! Du husker nok Joseph, som serverede for os, da vi to var her sidst. Det var ham, der fortalte mig, at du var her, og så ville jeg da gerne trykke din hånd."

Han gik hen imod hende med fremstrakte hænder og med det samme venlige smil om læberne.

"Nej, nej," hviskede Madeleine, idet hun veg tilbage.

"Vil du ikke give mig hånden?" spurgte han og så noget forbavset ud. "Men hvor kan det dog være? Er du bange for, at jeg skal sladre af skole til din nye kæreste? Vær bare rolig, Madeleine, jeg er kun din gamle ven og kammerat, slet ikke andet. – – Jeg opdagede, at din kavaler forsvandt, derfor kom jeg ind til dig; men jeg skal nok stikke af, inden han kommer tilbage. Sig mig, er det den lange Raoul?"

Den lange Raoul var den student, som havde bejlet til Madeleine straks efter Jacques' afrejse.

Madeleine gyste, hun følte sig dybt såret af den formodning, som lå til grund for hans ord.

"Skulle jeg fortælle ham det hele?" tænkte hun ved sig selv. Hendes gamle energi rejste hovedet. Hun ville fortælle ham hele historien i al korthed og bede ham om ikke mere at krydse hendes vej.

"Du svarer ikke? Men du gode Gud, hvor du er blevet fintfølende! Har du for resten selv valgt dette værelse? Du husker det vel? Åh, mit stakkels barn, det var herlige dage! Du

er vel klar over, at du spiller et ret voveligt spil ved at tage den ny mand netop herind?"

Han lo højt. Madeleine så bestyrtet på ham.

"Hør, sig mig engang," vedblev han i en fortrolig tone, "hvorfor fanden har du valgt dette værelse? – Du svarer ikke? Er vi da skiltes i vrede?"

"Nej," svarede hun med dump stemme. Hun vaklede og måtte støtte sig til væggen for ikke at falde om. Hun mærkede, at hun alligevel ikke havde mod til at tale rent ud. Hun følte sig atter draget helt ned i smudset, og alt hendes mod svandt bort. Hun bøjede hovedet og stod skælvende som en angergiven synderinde for ham.

"Hvad ryster du dog for? Du skal ikke være bange, jeg skal nok forsvinde, så snart jeg hører ham komme." – Han lyttede et øjeblik ved døren. – "Du elsker ham altså?"

"Ja."

"Så meget desto bedre! Hvor længe har du kendt ham?"

"Fem år!" Madeleine hørte og svarede rent maskinmæssigt.

"Fem år! Det må min salighed være alvorligt! Det er altså ikke Raoul? Men så Georg da? Heller ikke? Åh, så er det måske den blonde Durand? Heller ikke? Så kender jeg ham altså ikke?"

Hun blev en tone blegere, og hendes ansigt antog et udtryk af den dybeste smerte.

"Lad dog være med at ryste sådan!" udbrød Jacques. "Jeg har jo lovet dig at forsvinde, inden han kommer tilbage. Jeg kan forbandet godt lide at få mig en lille passiar med dig; men du er så frygtelig kold. Jeg havde ventet, at du var faldet mig om halsen. Du ser altså aldrig mere nogen af vore gamle kammerater?"

"Nej!"

Jacques begyndte imidlertid at blive ærgerlig over hendes kulde. Han vedblev i en ret gnaven tone:

"Åh, du vil ikke sige mig sandheden. – Nå, men sådan er jo nu livets gang! Man holder af hinanden, man skilles, og man mødes igen! Du tager alt for højtideligt på tingene og behandler mig som en fjende. Tidligere var du altid så sorgløs og glad. – – Du er blevet så smuk. – – Kom og giv mig et kys til afsked."

Han strakte armene ud imod hende.

Hun veg forfærdet tilbage.

"Hvad for noget? Vil du ikke engang kysse mig, før jeg går?"

"Nej, lad mig være, hører du!" fremstammede hun med bævende stemme.

Jacques følte sig truffet af den fortvivlelse, som indeholdtes i tonen. Han blev pludselig alvorlig. I virkeligheden var han jo en rigtig brav fyr. Han mærkede, at han – uden egentlig at ville det – måske havde været en smule for brutal og grusom.

"Nå, men så giv mig i det mindste din hånd!" sagde han i en venlig tone. "Jeg går jo lige med det samme."

"Nej, nej!" svarede Madeleine i en ophidset tone.

Han stod nogle øjeblikke med udstrakt hånd. Derpå trak han på skuldrene og gik. Han behandlede hende som en hysterisk tosse, og hans kortvarige anger over den udviste brutalitet forvandlede sig til en tung bitterhed imod dette fjollede pigebarn, som ikke engang ville give ham hånden.

Da Madeleine var blevet alene, begyndte hun rent mekanisk at flytte rejsetøjet frem og tilbage. Hun vidste ikke selv, hvad hun tog sig for. Der rasede et uvejr i hendes indre så voldsomt, at hun ikke formåede at tænke klart. Det ene øjeblik tænkte hun

på at løbe efter Jacques og fortælle ham, at hun var gift med Guillaume. Nu, da Jacques ikke mere stod for hende, følte hun sig stærk nok til det. Hele hendes væsen oprørtes ved Jacques' foragtelige fortrolighed og nedsættende latter. Hun ville fortælle ham, at hun levede som ærbar hustru, og at han måtte have agtelse for hende. Hun havde tabt sit klare overblik; i sin opblussende vrede følte hun blot trang til øjeblikkelig at få lettet sit hjerte.

Mens hun således gik frem og tilbage og gestikulerede heftigt, hørte hun døren, som Jacques havde ladet stå på klem, knirke. Hun troede, at det var Guillaume, der kom tilbage, og vendte sig om. Henne ved døren stod tiggersken nede fra vejen.

"Åh, jeg har ikke set fejl," sagde den fremmede, idet hun nærmede sig Madeleine og betragtede hende opmærksomt. "Jeg genkendte dig straks, Madeleine, da du sad nede i vognen. Kan du kende mig?"

Madeleine gjorde en bevægelse af overraskelse, da lysskæret faldt på den fremmedes ansigt.

"Ja, jeg kan godt kende Dem igen, Louise," svarede hun med en stemme, der dirrede af undertrykt vrede. Der havde blot manglet denne kvindes tilsynekomst for at gøre hende fuldstændig rasende.

Louise var navnet på den unge pige, sammen med hvem Madeleine havde foretaget den før omtalte lille udflugt samme dag, som Jacques forlod Paris. Hun var kendt i Quartier Latin under navnet "Den Grågrønne". Hun havde fået dette navn på grund af sin forkærlighed for absinth og sin grågrønne ansigtsfarve. Jacques, der godt kunne lide hendes grovkornede vid, havde i sin tid ført hende sammen med Madeleine. Hun var

meget hurtigt sunket dybere og dybere, indtil hun var nået det punkt, hvor Madeleine traf hende.

"De er næsten ikke til at kende igen," vedblev Madeleine barsk. "Hvad vil De?"

Louise betragtede hende med sine forvildede øjne, så opslog hun en fjollet latter og sagde:

"Du siger ikke mere du til mig. Du er blevet meget stolt. Det er vel, fordi jeg ikke har silkekjole på som du. Men du skulle tænke på, at lykken kan vende sig her i livet, min pige. I morgen kan du være lige så usselt stillet som jeg."

Disse ord ramte Madeleine som knivstik og ophidsede hende blot endnu mere. Hele fortiden dukkede frem for hendes indre blik. Hun måtte indrømme overfor sig selv, at denne kvinde havde ret. Også hun kunne være sunket til dette trin af fornedrelse.

"De tager fejl!" udbrød hun heftigt. "Jeg er gift! Gå Deres vej!"

"Så har du rigtignok haft lykken med dig. Mig kunne den slags ting såmænd ikke overgå. Da jeg så dig køre sammen med herren i vognen, troede jeg minsandten, at det var en millionær, du havde fisket. Nå, så den herre, der gav mig pengene, var din mand?"

Madeleine svarede ikke; hun led ubeskrivelige kvaler.

Louise syntes at kæmpe med sig selv. Hun rodede i en af sine lommer.

"Stop lidt," stammede hun; "du skal have pengene tilbage. En ægtemands penge er hellige. Jeg troede jo, at herren var din elsker; og at tage mod penge af en gammel venindes elsker, gør jo ikke noget, vel?"

"Behold bare pengene! Det er mig, der giver dig dem!" råbte Madeleine og rakte hånden af værgende ud. "Hvad vil du så mere?"

"Jeg? Ikke noget?" svarede Louise forvirret. Hun stod og tænkte sig om et øjeblik og brast så ud i en skraldende latter.

"Åh, nu husker jeg det!" sagde hun. "Men jeg må sige, du er virkelig ikke elskværdig, Madeleine. Du forvirrer ganske mit stakkels hoved med dit fornemme væsen. Jeg ville jo bare snakke og le en smule, passiare lidt med dig om gamle dage, da jeg så dig dernede, fik jeg en voldsom lyst til at være lidt sammen med dig. Jeg ser jo aldrig nogen mere fra vore gode, gamle dage. Det glæder mig så meget at høre, at du er lykkelig."

Hun havde sat sig ned, gabede op med sin skingrende stemme og førte sig med en fortrolighed, der oprørte Madeleines følelser. Mens hun bestandig hev efter vejret, fortalte Louise en lang lidelseshistorie, der handlede om politibetjente, prygl, sult og hospital.

"Nu opholder jeg mig herude på landet," sluttede hun. "Bønderne er ikke så slemme, de giver mig i alle tilfælde noget at spise. Det hænder rigtignok også tit, at gadedrengene dænger mig med sten."

Hendes stemme blev mørk og truende. Madeleine hørte rædselsslagen på hende og havde ikke mod til at jage hende bort.

"Nå, men lad os ikke snakke mere om det!" råbte Louise med sin skingrende latter, "jeg har jo haft min tid, lille du! Du ved nok selv, hvor mændene rendte efter mig. – Hvad blev der for resten af ham, din gode ven, hvad var det nu, han hed, Pierre, eller var det Jacques? Det var en lystig svend. Nu kan jeg godt

fortælle dig det – han gjorde vældig kur til mig, han syntes, at jeg var så komisk. Ser du noget til ham?"

Den unge kone kunne ikke styre sig længere. Vreden steg hende til hovedet,

"Jeg har jo sagt dig, at jeg er gift," skreg hun. "Vil du nu gå, øjeblikkelig!"

Den ulykkelige rejste sig skyndsomt op, som om hun havde hørt gadedrengenes skrigen og hylen efter sig.

"Hvorfor jager du mig bort?" stammede hun. "Jeg har jo ikke gjort dig noget. Vi skiltes jo da ikke som uvenner!"

"Nu skal De gå, hører De!" skreg Madeleine. "Jeg er ikke mere den samme, som De har kendt. Jeg har en lille datter."

"Jeg har også en lille pige. Jeg ved ikke rigtig –" hviskede den vanvittige. "Jeg havde glemt at betale for hende i nogle måneder, og så har de taget hende fra mig. Det er rigtignok ikke pænt af dig, at du behandler mig som en hund. Jeg har altid sagt, at du var en pyntedukke. Du skabte dig ved enhver lejlighed, som om du var af sukker."

Og mens Madeleine langsomt førte hende hen imod døren, blev hun mere og mere ophidset og skreg med skingrende stemme:

"Fordi man har haft lykken med sig, skal man ikke foragte andre mennesker. Hvis det var mig, din fine herre havde mødt, så var det nu mig, der gik med silkekjole, og dig, der løb på bare ben. Husk vel på det, min pige!"

I dette øjeblik hørte Madeleine Guillaumes skridt ude i gangen, og et blindt raseri bemægtigede sig hende. Hun greb Louise i armen og trak hende tilbage i værelset, idet hun halvt ude af sig selv skreg:

"Vent lidt! ... De har ret! ... Det er min mand, der kommer derude. Bliv her og fortæl ham, at jeg er en skøge!"

"Nej, nej," svarede Louise og rev sig løs. "Du gjorde mig jo bare vred ... Du er alt for spansk, ser du ... Nu går jeg. Jeg vil ikke genere dig."

I det samme, som hun åbnede døren for at gå ud, trådte Guillaume imidlertid ind. Han standsede forbavset foran tiggersken og tilkastede sin kone et spørgende blik.

"Det er en af mine gamle veninder," sagde Madeleine med skærende stemme. "Hun kom op for at få sig en lille passiar med mig. Du må invitere hende til at besøge os på Noiraude."

Guillaume vendte sig straks om til Louise og spurgte:

"Så De har kendt Madeleine?"

"Ja, det har jeg, min herre," svarede den vanvittige, "men det skal De såmænd ikke bryde Dem om. Hvis jeg havde vidst, at hun var gift, var jeg slet ikke gået herop."

"Vil De have penge?"

"Nej, tak! Hvis De blot havde været hendes elsker, så ville jeg nok have taget imod dem. – – Nå, nu forsvinder jeg. Godnat!"

Da hun var forsvundet ud af døren, betragtede ægtefællerne hinanden et øjeblik i tavshed. De følte, at så snart de åbnede munden, ville de uundgåeligt komme til at såre hinanden.

Det var Madeleine, der talte først.

"Vi har været feje," sagde hun i en brutal tone til sin mand.

"Hvad mener du med det?" spurgte han.

"Vi skulle ikke have taget flugten som et par skyldbetyngede forbrydere," svarede hun, idet hun slog foragteligt med nakken. "Vi skulle have stået på vor ret, den ret, som fem års

uforanderlig kærlighed gav os. Nu er det for sent at stritte imod; vi har tabt slaget, det er forbi med freden for os to."

"Men hvad er der da sket, Madeleine?" spurgte Guillaume.

"Forstår du det virkelig ikke?" skreg hun. "Så du ikke den ulykkelige? Hun manede fortiden frem for mine øjne! Åh, jeg kvæles! Jeg kan ikke mere glemme!"

"Så, så, nu er hun jo borte. Tag den nu bare lidt med ro! Mellem dig og den ulykkelige skabning findes intet fællesskab. Jeg elsker dig jo!"

Madeleine lo bittert og trak på skuldrene.

"Intet fællesskab!" sagde hun hånligt. "Bare du havde været her for et øjeblik siden, så kunne hun have fortalt dig, at hvis du ikke havde samlet mig op, så ville jeg den dag i dag have strejfet rundt på Paris' gader."

"Men så ti dog Madeleine! Du må ikke tale sådan. Det er jo forfærdeligt at høre på! Du tilsøler vor kærlighed!" råbte Guillaume forfærdet.

Den unge kone blev imidlertid mere og mere ophidset og rasende over, at Guillaume forsvarede hendes kærlighed. Hun søgte beviser på sin skændsel for at kunne rive ham dem i næsen. Til sidst sagde hun:

"Jeg har set Jacques!"

Guillaume stirrede måbende på hende; han forstod hende ikke.

"Han var herinde for et øjeblik siden," vedblev hun. "Han sagde du til mig og ville kysse mig."

"Jamen, Jacques er jo bortrejst," stammede Guillaume, idet han satte sig på bordkanten.

"Nej, han er såmænd ikke. Han bor her på samme gang som vi. Jeg har som sagt lige set ham."

"Det er også satans med det menneske!" udbrød Guillaume. "Er han da allestedsnærværende?"

"Må jeg spørge," udråbte Madeleine med en tragisk mine, "om du endnu tror, at du kan slå fortiden ihjel? Du mente, at dette værelse var en skjult krog, et hemmeligt tilflugtssted, hvor ingen kunne komme ind til os. Ak, men dette værelses mørke og stilhed er kun løgn og bedrag! – Åh, vi skulle slet ikke være flygtet! Hvad hjalp det os? Den hylende flok er jo allerede på sporet! Jeg kan mærke Deres kløer i mit kød! Åh, hvor jeg lider! Erindringerne sønderriver mig!"

Med disse ord trykkede hun sine hænder ind imod sit bryst, som om hun følte en virkelig legemlig smerte.

"Lad os glemme fortiden," sagde Guillaume. "Vi vil søge lykken i fremmede lande."

Hun vred fortvivlet sine hænder og nærmede sit gråblege ansigt til hans.

"Tror du da virkelig," skreg hun, "at jeg kan falde til ro, når jeg støder mig ved hvert skridt, jeg gør? ... Åh, jeg må have fred, ellers bliver jeg gal!"

"Kom og lad os gå til ro," sagde han og greb efter hendes hænder. Derpå trak han gardinerne til side fra sengen og gentog: "Kom og lad os gå til sengs, vi trænger til hvile."

"Nej, jeg sover aldrig mere i denne seng! Aldrig, aldrig, aldrig!" råbte Madeleine forfærdet, idet hun afværgende holdt hænderne frem for sig.

Han så forbavset på hende og kunne ikke forstå grunden til denne ny ophidselse. Hendes øjne mødte hans ængsteligt

spørgende blik.

"Ja, jeg har genkendt værelset," fremstammede hun. "Jeg har boet – sovet – her – sammen med Jacques."

Derpå faldt hun sammen og begyndte at græde.

Guillaume tumlede tilbage imod bordet. Slaget var for hårdt. Han formåede ikke at sige et eneste ord.

Madeleine vedblev at hulke; endelig fremstammede hun:

"Ja, ja, jeg kan nok forstå, at imellem os er alt forbi! – Jeg har blot at forsvinde! Åh, døden må være herlig."

"Døden," mumlede Guillaume, idet han så i vejret. "Hvem taler om døden? Det er alt for tidligt endnu."

Han så hen på sin kone og følte sig bevæget ved tanken om at se hende død. Han håbede ikke mere, og han følte sig ramt af et ulægeligt sår; men så hovedkulds og brutal en løsning veg dog hele hans vege og nervøse natur tilbage for. Han følte en vis bitter vellyst ved at lide for denne kærlighed, som engang havde været hans livs fryd.

"Åh, vær nu oprigtig!" sagde hun, og hendes stemme havde atter en brutal klang. "Genér dig ikke for at være grusom. Fra nu af står der en mand imellem os. Tør du kysse mig endnu, Guillaume?"

Han tav.

"Kan du se, du svarer ikke," vedblev hun. "Jeg vil ikke mere udsætte mig for at møde fortiden og dens skygger. Det er bedre at få en ende på det med det samme."

Pludselig dukkede imidlertid tanken om hendes lille pige op hos hende og holdt hende tilbage. Hun vendte sig derfor om til Guillaume og sagde:

"Hør, lov mig, at du ikke vil hindre mig i at dø, hvis livet bliver mig uudholdeligt. – – Vil du love mig det?"

Han nikkede og greb sin hat.

"Du bryder dig vel ikke om at blive her til i morgen?" spurgte han Madeleine.

"Nej," svarede hun gysende; "lad os endelig komme af sted!"

Det kneb med at få vækket opvarteren, der var i yderst dårligt humør over det. Da de sad i vognen, råbte fyren i den mest uforskammede tone:

"På gensyn, frøken Madeleine!"

Den unge kone græd sagte. Guillaume lod tømmen hænge over hestens hals og overlod dyret selv at finde vej hjem. De havde helt glemt, at de ville til Paris. Mekanisk slog de ind på vejen hjemad som dødsramte dyr, der kryber ned i deres smuthul for at dø i fred.

Det var en trist køretur. Den lavt hængende måne forlængede træernes skygger hen ad vejen til rene kæmper. Nu og da gav Guillaume hesten et rap med pisken, mens Madeleine sløvt stirrede ind i lygten, hvis gule skær fulgte ved siden af vognen.

Hen ad morgenstunden blev det så koldt, at deres hænder stivnede under det uldne dækken.

9

Hjemme på Noiraude optog ægteparret atter deres tidligere liv; men deres ensomheds smilende fred var borte.

Der kom kun få og sjældne dage, hvor de sad ved kaminilden og udvekslede ømme blikke. Som regel havde de intet at tale med hinanden om, når de var alene; og en knugende kedsomhed, måske en hemmelig angst forfulgte dem. Udvortes set var der intet i deres liv, der havde forandret sig. De levede lige så roligt, lige så regelmæssigt og i samme drømmende ensomhed som tidligere. Men deres hjerter forblev lukkede, deres øjne mødtes ikke mere med det gamle, glade smil, og derfor stivnede og døde også alt hen omkring dem. Tit og mange gange rejste de sig fra deres stole, gik hen til vinduet og kastede fortvivlede blikke ud på parkens nøgne træer og bundløse gange, hvorpå de vendte gysende tilbage til kaminen, for at varme deres hænder ved ilden. De vandrede rundt i en tilstand af fuldstændig sløvhed, og når et eller andet skræmte dem op af deres drømme, trøstede de sig blot med, at de jo havde en måned tilbage endnu, hvorpå de atter sank hen i sløvhedstilstanden. Det eneste, der afholdt dem fra helt at synke hen i en dump rugen, var Genevièves vanvid. Denne gamle kvinde, der var stolt af sit lange, arbejdsomme og kyske liv, viste sig skånselsløs mod synderinden. Tanken om de evige glæder, der ventede hende, drev hende frem. Hun havde aldrig sat pris på Madeleine, og nu betragtede hun hende nærmest med en følelse af afsky og rædsel.

Denne skønne, kraftige kvinde med det pragtfulde, rødblonde hår stod for hende som en Helvedes datter, der var steget op til Jorden for at drikke de unge mænds blod.

Hun levede på samme fortrolige fod som tidligere med ægteparret, og tilbragte sine aftener sammen med dem i den store dagligstue. Hendes strenge, truende holdning virkede knugende, og hun benyttede enhver lejlighed til at lægge sin harme og afsky for Madeleine for dagen.

Hun undgik således omhyggeligt at bruge genstande, som Madeleine havde rørt ved. Ved bordet ville hun ikke have brød, hvis Madeleine havde skåret det.

Guillaume bad hende om at sætte sig ind i sit eget værelse, når hun ville læse. Hun svarede imidlertid, at Guds ord rensede dagligstuen og uddrev djævlene. Hun læste aldrig andet end sådanne historier, i hvilke syndige kvinder fik deres straf. Beretningen om Sodomas undergang og Jesabels skrækkelige endeligt lød næsten hver dag fra hendes læber. Samtidig vedblev hun uafbrudt at stirre på Madeleine med sine funklende øjne. Den unge kone ville ikke høre på hende, men alligevel trængte ordene ind i hendes øren; og skønt de absolut ikke gjorde hende til noget troende menneske, forblev de ikke helt uden virkning. Undertiden kunne den unge kone spørge sig selv, om Helvede, alle synderes pinested, måske dog eksisterede. – Angstens sved kunne perle på hendes pande, når hun tænkte på døden; og hun kunne da sige til sig selv:

"Ja, jeg er en skændig kvinde. Geneviève har ret, når hun kalder mig en synderinde. Jeg besmitter dette hus, og jeg fortjener den strengeste straf."

Om aftenen kunne hun så sidde i angst og bæven og lytte til den gamles grufulde ord. Hendes fantasi begyndte at arbejde med disse gyselige billeder, der atter dukkede frem for hende i drømme om natten og skræmte hende op af søvnen.

En anden gang, da Geneviève ved bordet ikke ville røre ved fadene, som Madeleine rakte hende, svulmede den sidstnævntes stolthed som husets frue, og hun viste harmglødende den gamle døren.

Geneviève rørte sig imidlertid ikke af pletten, men sagde blot: "Jeg har været tres år her i huset, og jeg hører til her. Det er dig, der trænger dig ind. Hvem er du? Hvor stammer du fra?"

Hvad skulle Madeleine svare på dette? Under den slags scener bøjede Guillaume hovedet og sank helt sammen; eller han rejste sig op og stod og trommede med fingerspidserne på en vinduesrude, indtil stormen var forbi.

Der fandtes endnu en ting, der gav ægtefællerne anledning til bekymringer og kvaler; og det var barnet, den lille Lucie. Hendes amme var flyttet ind til byen, og barnet opholdt sig derfor til stadighed på slottet.

Guillaume turde ikke sige, at hun ængstede ham, og at han ønskede hende langt bort. Han tvang sig til at glemme hendes nærværelse, skønt hun opholdt sig hele dagen inde i dagligstuen, hvor han selv befandt sig.

Madeleine, der så, at synet af barnet pinte Guillaume, sagde tit til hende, at hun skulle være stille.

Med et barns sikre instinkt mærkede Lucie også snart, at hendes fader ikke mere kunne lide hende. Hun længtes efter de vante kærtegn, og det endte med, at hun blev tavs og stille. Hun holdt meget af at sætte sig ned på tæppet foran kaminen. Idet

hun holdt sig med hænderne i de små fødder kunne hun sidde her og gynge frem og tilbage i timevis.

Til andre tider sad hun ganske stille og stirrede ind i ilden. Ofte kunne hun så – uden nogen påviselig grund – fare op af sin drøm, løfte hovedet og se hen på sin fader. Hun kneb læberne sammen og rynkede brynene, som om hun ville læse i hans ansigt, hvad det var, hun havde gjort ham.

Guillaume troede i sådanne tilfælde at se Jacques for sig; han rejste sig op og gik uroligt frem og tilbage på gulvet.

Ofte listede hun sig hen til ham, rakte armene op og sagde i en bedende tone: "Tag mig!" og når Guillaume ikke bukkede sig, gentog hun mere og mere ivrigt: "Tag mig! Tag mig!" Hvis hun så mærkede, at hendes fader undgik at komme til at røre ved hendes hænder, fortrak et anfald af nervøs vrede hendes lille ansigt, og hun kastede sig grædende i moderens arme. Madeleine led lige så meget som barnet. Hun dristede sig ikke til, når hun så den lille sidde hensunken i disse drømmerier, at tage hende op til sig og sprede hendes tanker, af frygt for at irritere Guillaume. Når barnet derimod efter faderens kolde afvisning søgte trøst hos hende, trykkede hun det ind til sig og kyssede dets tårer bort.

En aften blev Lucie syg. Hun havde feber og var helt mørkerød i ansigtet. Madeleine lod barnets seng bære ind i soveværelset og satte sig ved siden af den. Hun bad Guillaume om at gå til ro. Han sov imidlertid ikke den hele nat, men vedblev ufravendt at holde øje med Madeleine, der med bekymret mine vågede over barnet.

Da lægen kom dagen efter, fandt han barnets tilstand meget betænkelig. Det var kopper, hun havde. Moderen veg ikke fra

barnets sygeleje og tilbragte nætterne i en lænestol. Guillaume kunne ikke finde hvile om natten; han gik fra dagligstuen ind i soveværelset og derfra tilbage til dagligstuen. Undertiden stod han stille ude i gangen, som om han grundede over et eller andet, skønt hans hjerne ikke rummede en eneste fornuftig tanke. Disse søvnløse nætter var en tortur for ham; og han troede hver aften at høre barnet drage sit sidste suk.

Hvis han havde kunnet trænge til bunds i grunden til sin uro, ville han have grædt af skamfuldhed og vrede. Inderst inde gik han nemlig og var vred på Madeleine, for hvem han ikke lod til at eksistere mere. Det var jo muligt, tænkte han, at hun tog sig det så nær med barnet, fordi dette lignede Jacques. Hvis den lille derimod havde lignet ham, Guillaume, ville hun måske have været mindre fortvivlet. Han gik ikke til bunds i disse grimme tanker, men de pinte ham blot i al uklarhed. En dag, da han sad og spekulerede nede i spisestuen, spurgte han pludselig selv, hvad indtryk det ville gøre på ham, hvis Madeleine nu pludselig trådte ind og fortalte ham, at Lucie var død. Hele hans indre jeg svarede, at han ville føle det som en stor lettelse. – Så tog han sig selv i skole og kaldte sig en morder.

Når Geneviève fik øje på ham, greb hun ham bestandig i ærmet og holdt lange prædikener for ham om den vrede Guds straffedom, der allerede var begyndt nu med barnets sygdom.

Tit vovede han ikke at gå ind i sygeværelset af frygt for, at antipatien atter skulle bemægtige sig ham.

Barnet råbte mange gange: "Fa'er! Fa'er!" og når han så bøjede sig ned over hende, så hun på ham med store, forskræmte øjne og gentog blot: "Fa'er! Fa'er!"

Kopperne skjulte helt barnets ansigt med undtagelse af øjnene og den lille vege mund.

Guillaume spekulerede meget på, om sygdommen måske skulle kunne udviske ligheden mellem barnet og Jacques; men selv under de hæslige kopper troede han at spore denne lighed.

En morgenstund erklærede lægen, at barnet var udenfor fare. Madeleine var gerne faldet på knæ og havde kysset hans hænder for de ord. Helbredelsen skred meget langsomt frem. Guillaume blev atter grebet af en ubetvingelig uro. Han studerede bestandig barnets ansigt og følte sig helt beklemt om hjertet, da kopperne begyndte at skalle af.

"Tror De, at barnet får ar i ansigtet efter kopperne?" spurgte Guillaume en dag, da lægen var ved at gå.

Madeleine overhørte hans ord; hun blev meget bleg og nærmede sig for at høre svaret.

"Tag den blot med ro," svarede lægen. "Jeg tror ikke, at kopperne vil efterlade sig ar."

Guillaumes ansigt antog et så påfaldende udtryk af skuffelse og modløshed, at hans kone bemærkede det og tilkastede ham et bebrejdende blik.

Han bøjede hovedet. Han led i øjeblikket af et af disse anfald af fortvivlelse, som altid greb ham, når han greb sig selv i at falde hen i disse grusomme, egoistiske tanker.

I den sidste tid havde han yderligere skabt sig en ny kilde til lidelse. En dag lagde han mærke til, at Madeleine gjorde en bevægelse, der mindede ham om Jacques. Fra det øjeblik af iagttog han sin kone og opdagede lidt efter lidt forskellige manerer, som hun havde optaget efter sin første elsker.

Der var ikke tale om nogen fejltagelse. Det var jo tværtimod så ganske naturligt, at Madeleine under et helt års samliv måtte blive en hel del påvirket af Jacques' livlige væsen. Efter at han var rejst, havde alt dette slumret; og samlivet med Guillaume i de fornemme omgivelser havde næsten helt udvisket det. Nu var hun derimod på ny kommet i berøring med ham og med fortiden. Nedbrudt, slap og ligegyldig, som hun var blevet, tabte hun herredømmet over sig selv, således at disse gamle vaner og manerer atter trådte frem hos hende. Hvis Guillaume ikke havde været pint af skinsyge, ville han sikkert ikke have lagt mærke til det. Nu kom han ofte til at ryste når han hørte hende udtale et eller andet ord. Han vovede da ikke at se op af angst for at få Jacques at se. Selv hans kones minespil mindede ham om vennen. Hun gjorde undertiden en drejning med hovedet, en bevægelse med skuldrene, som han genkendte. Enkelte ord, som hun ofte gentog, når hun talte, berørte ham pinefuldt. Til sidst så han bestandig Jacques for sig, når han betragtede sin kone.

Nu ville det have været ham umuligt at trykke hende til sit bryst. Han blev ligefrem grebet af gru ved tanken om det. Ikke desto mindre vedblev han – af en sygelig lyst til at pine sig selv – at spejde efter Jacques i hvert eneste af hendes ord, i hver eneste af hendes bevægelser. Hans iagttagelser gjorde ham mere og mere sindssyg for hver time der gik. Ikke nok med, at hans datter var denne mands udtrykte billede, men også hans kone havde stemme og gestus fælles med ungdommen, som han gjorde alt for at glemme.

Efterhånden som Madeleines væsen omformedes, dukkede mange af manererne fra hendes ungpigedage op igen hos

hende. Den blide og fornøjelige værdighed, som fem års agtelse og kærlighed havde forlenet hende med, forsvandt, da minderne om hendes tidligere liv slog sammen om hende.

Hun mistede den blide ro og kyskhed, der var udbredt over hende, og den ynde og smagfuldhed i sit ydre, som udmærkede damen af det gode selskab. Hun kunne gå hele formiddagen uden at rede sig ligesom i gamle dage i Rue Soufflot. Hendes rødgyldne hår faldt ned over hendes skuldre, og hendes morgenkjole stod hyppigt åben foran, således at man kunne se hendes fyldige, hvide barm. Hun glemte tit sig selv og brugte udtryk og vendinger, som var ukendte på Noiraude, eller overraskede Guillaume med gestus, som hun havde lært af sine fordums veninder. Uden selv at vide af det nedsatte hun på den måde sig selv i sine omgivelsers øjne.

Guillaume betragtede alt dette med stigende bekymring. Når han så hende komme gående tungt og klodset som en gammel kone, var det ham næsten umuligt i hende at genkende den sunde og statelige kvinde, som i fire år havde været hans hustru. Han følte sig nu bundet til en skabning, der var behæftet med en forbigangen tids smuds.

Skæbnen syntes blot at have kastet hende i armene på ham for at vise, at hans kys ikke ejede magt nok til at redde hende fra følgerne af hendes tidligere livsførelse.

Om dagen kunne hun endda mane Djævelen bort. Hun sørgede for at have så meget at bestille som muligt og i sine ledige øjeblikke talte hun med feberagtig livlighed. Så længe hun var vågen, lystrede tankerne hendes faste vilje; men når hun sov og drømte, tilhørte hun igen Jacques, og morgenen efter en sådan nat kunne hun ikke se på sin mand uden at

rødme. Når hun så var alene, vred hun sine hænder og hulkede: "Geneviève har ret! Der bor en djævel i mig, og denne djævel er Jacques."

Imidlertid nærmede tiden for Jacques' tilbagekomst sig. Ægteparret gik omkring som to dødsdømte fanger uden at have mod til at foretage noget afgørende. Nu havde de kun nogle få dage tilbage.

Da kom der en dag et brev fra Jacques, hvori denne fortalte, at vennen var død, men at han selv havde truffet en dejlig pige, som han ikke kunne slippe fra før om en fem-seks uger.

Guillaume rakte tavs sin kone brevet, og begge trak befriet vejret.

En dag, da de spadserede nede i parken, hørte de med ét en skingrende kvindestemme synge en gadevise. Madeleine begyndte at ryste; da de kom nærmere, genkendte hun den fordrukne Louise, der trykkede sit oppustede ansigt ind imod gitterportens jernstænger. De ilede skyndsomst tilbage til slottet.

Nu turde de ikke mere gå udenfor huset. At lade den vanvittige jage bort kunne nemt give anledning til skandale. Så var der da ikke andet at gøre end på ny at flygte for fortiden.

Da den lille Lucie imidlertid var blevet helt rask, besluttede de at tilbringe slutningen af sæsonen i Paris og at styrte sig ud i selskabslivets og fornøjelsernes malstrøm, for på den måde at prøve på at finde glemsel.

De kom til Paris og flyttede atter ind i den lille pavillon i Rue de Boulogne som en gammel tjener fra Noiraude beboede og sørgede for at holde i orden.

De små værelser, denne lille rede, som de engang havde indrettet for at nye deres kærlighedslykke, forekom dem nu alt for trang. De følte her mere end nogensinde før, hvor fremmede de var blevet for hinanden. Som fornemme folk havde de nu hver sit soveværelse.

Dagen efter deres ankomst opsøgte de familien de Rieu, der boede i nabolaget, men traf ingen hjemme.

Allerede samme aften aflagde de Rieus genvisit hos Guillaume og Madeleine. Først kom Helene, støttet til Tiburces arm, derefter fulgte hr. de Rieu, der så meget svag og lidende ud. Han havde i lang tid lidt af en pinefuld leversygdom; men hans gule, furede ansigt bevarede stadig sit hovmodige og foragtelige udtryk. Tiburce, der fuldstændig havde strøget provinsboeren af sig optrådte med en fortrædelig mine som en mand, der opfylder en pligt, han ikke kan knibe ud fra.

Helene var i den grad forandret, at Guillaume og Madeleine uvilkårligt gjorde en bevægelse af forbavselse ved synet af hende. Hun forsømte sit ydre og syntes ikke engang at sminke sig. Fra at være en barnagtig dukke var hun pludselig blevet en gammel kone. Tiburce, der som sædvanlig ville storme hen til Guillaume under overdrevne glædesytringer, syntes åbenbart ikke, at hun slap hans arm hurtigt nok. Han sendte hende et rasende blik, trådte hende i kjolen og gav hende et puf i siden med albuen. Helene, der netop skulle til at neje for Madeleine, trak sig forskrækket ind til væggen og så ulykkelig ud, mens hr. de Rieu smilende betragtede scenen gennem sine halvt lukkede øjne.

Selskabet tog plads. Efter nogle øjeblikkes almindelig samtale opfordrede Guillaume Tiburce til at følge med ind i

værelset ved siden af og ryge en cigar. Han følte ligefrem væmmelse ved synet af Helene. Da de to damer var blevet alene med den gamle mand, havde de ikke noget at tale med hinanden om. Efter en længere pause begyndte Helene at tale om det, der interesserede hende mest, nemlig Tiburce. Hun talte ganske åbent om sit forhold til ham, som noget enhver vidste besked med, og beklagede sig i bitre ord over, at han var så styg imod hende, og at han endogså rendte efter andre kvinder. Viste hun sig så skinsyg og bebrejdede ham hans utroskab, blev han rasende. Hun blev ved at snakke, og Madeleine hørte på hende i tavshed. Til sidst syntes hun dog, at hun burde sige noget; og hun sagde derfor: "En kæreste af den kaliber giver man simpelthen sin afsked!" – – "Men hvad tænker De dog på, kæreste!" udbrød Helene. "Han ville såmænd aldrig kunne undvære mig. Hvis jeg vovede at antyde noget i den retning, slog han mig simpelthen ihjel."

Hr. de Rieu sad, som om han sov.

Imidlertid sad Guillaume og Tiburce inde i sideværelset og røg. For dog at sige noget, spurgte Guillaume sin gæst, om han var fornøjet med sit ophold i Paris. Dette uskyldige spørgsmål ramte den anden på et ømt sted; og efter at han havde taget et par drag af cigaren, gav han sin forbitrelse luft i en strøm af bitre ord:

Her havde denne gamle tosse holdt ham i sine garn i over fire år uden at bringe ham hans mål så meget som et skridt nærmere. Han forstod efterhånden, at hun aldeles ikke besad den indflydelse, som hun pralede med, ellers ville hun jo sikkert have kunnet skaffe ham en passende stilling. Nu var han led og ked af hele historien: men han vidste bare ikke, hvorledes han

skulle blive den gamle tosse kvit. Sandheden var i virkeligheden den, at hr. de Rieu bag Helenes ryg modarbejdede alle hendes forsøg på at skaffe sin elsker indpas.

Guillaume hørte med stigende modbydelighed på sin tidligere plageånds vredesudbrud. Til sidst sagde han, at han gennem sine forbindelser skulle forsøge på at skaffe ham en passende stilling. Da han ikke selv mente at have noget at leve for, syntes han dog, at han ville gøre, hvad der stod i hans magt, for andre; og personen var ham ligegyldig.

Da de to herrer var færdige med deres cigarer, gik de atter ind i dagligstuen og afbrød således Helenes hjerteudgydelser. Lidt efter brød de fremmede op. Ved afskeden omtalte hr. de Rieu Tiburce som en brav ung mand, hvis venskab han slet ikke kunne undvære. Det regnede, og Tiburce måtte løbe efter en vogn. Han kom aldeles gennemblødt tilbage. Hr. de Rieu havde helst ladet ham sætte sig op hos kusken. Det passede imidlertid ikke med hans planer, og den unge mand fik derfor lov til at komme med ind i vognen.

Guillaume og Madeleine kunne nok indse, at den slags visitter ikke ville adsprede dem i tilstrækkelig høj grad.

Hr. de Rieu indførte dem i en seks-otte familier, hvor man var henrykt over at stifte bekendtskab med en ætling af slægten de Viargue. Det varede ikke længe, før ægtefællerne havde alle deres aftener optaget. De fulgtes ad ud hen ad aften, spiste altid ude og kom kun hjem for at sove.

Deres aftener var der således sørget for; men dagene faldt dem hyppigt lange og kedelige.

Madeleine kastede sig med feberagtig iver ind i pariserlivet. Hun gik i butikker, hos dameskrædderinder og hos

modehandlerinder. Hun blev koket og begyndte at interessere sig for de nye moder. Hun stiftede bekendtskab med en lille nar, der – lige efter at være kommet ud af skolen – havde giftet sig og nu stod i begreb med at ruinere sin mand ved sin grænseløse ødselhed. Denne lille modenar slæbte endogså Madeleine med rundt i kirkerne for at høre på modepræsterne og fra kirken tog de ud i Boulogneskoven for at præsentere deres sidste nye dragter. Denne flagrende tilværelse berusede hende på en vis måde og lagde et tomt, drukkent smil om hendes læber. Guillaume levede imidlertid som en rig ungkarl; han indtog sin frokost på restauration, red sin tur hver formiddag og forsøgte at interessere sig for alle de ubetydeligheder, der blev drøftet i klubberne. Han holdt fast ved kun at ville se sin hustru om aftenen, når han fulgte hende hjem fra selskab.

Således levede de en måned.

De tvang sig til at leve som ægtefolk af det gode selskab lever; – et af den slags ægteskaber, hvor manden gifter sig for at forøge sin formue, og pigen for at vinde sin frihed. Natten tilbringer de sammen, ellers lever de hver for sig. Manden optager efterhånden på ny sine ungkarlevaner, og konen begynder at blive en efterstræbt dame. De veksler kun løsrevne ord og hilsner. Hos nogle af dem, hvor kærligheden endnu ikke er helt forsvundet, findes der dør imellem herrens og fruens sovekammer.

Guillaume og Madeleine var alt for meget under påvirkning af en dyb lidenskab, til at de ret længe kunne udholde en sådan tilværelse. De kunne ikke finde sig i verdens utrolige egoisme; og de formåede ikke at lære, hvorledes de skulle bære sig ad med at skille hjerte og sanser ad. De savnede deres vante

levevis. De lidelser, som de begge to måtte bære, hindrede dem i at glemme hinanden og hver for sig at skabe sig en selvstændig tilværelse. Hvor meget de end anstrengte sig, mødtes de dog bestandig i de samme tanker, de samme følelser. Deres liv var ét, det kunne de ikke komme uden om.

Imidlertid fortsatte de deres farten fra salon til salon. Inden ret længe kendte de alle de små skandaler, som der snakkedes mere eller mindre højt om i det gode selskab. De vidste, at den dame derhenne var denne herres elskerinde, og at ægtemanden kendte forholdet, men lukkede øjnene. De hørte, at en anden ægtemand levede sammen med sin elskerinde hjemme hos sin hustru, og at denne sidste af gode grunde fandt sig i forholdet. Disse historier gjorde et dybt indtryk på dem. Hvorledes kunne disse mennesker leve så roligt i al denne lavhed? De – Guillaume og Madeleine – følte sig fordømte for en blot og bar erindrings skyld og var lige ved at dø af angst, fordi de ikke formåede i den grad at blive til ét som tidligere. Sandheden måtte sikkert være den, at de var mere fintfølende, mere rene og stolte af hjertet end de ægtefæller, som levede i skam og skændsel; og de foragtede menneskene, de så omkring sig, – disse mennesker, der var mere strafbare end de selv, og som smilede midt i al deres fornedrelse.

En dag, da humøret hos dem begge var meget langt nede, fik både Guillaume og Madeleine den samme tanke. De ville søge sig kærester for bedre at glemme.

Allerede ved det første forsøg oprørtes imidlertid deres stolthed. Madeleine, hvis skønhed stod i sin fuldeste blomst, var overalt omsværmet af en hærskare af tilbedere. Disse fine herrer med deres hvide handsker og høje flipper forekom hende

imidlertid nærmest latterlige. Guillaume gik en aften med til en lille fest med "damer", men synet af disse tarvelige pigebørn, der slikkede tallerkenerne med fingrene og behandlede deres tilbedere som lakajer, forekom ham blot ækelt.

Efter en måneds forløb opgav Guillaume og Madeleine disse forgæves forsøg og spærrede sig atter inde i deres villa.

Guillaume følte ved sig selv, at Madeleine ejede ham helt. Lige fra den første dag havde hun i kraft af sin stærke natur behersket ham. Han var, som han engang i spøg havde sagt til hende, den kvindelige part i deres forhold. Hans svagere natur måtte bukke under for hendes legemlige og sjælelige indflydelse. Det var det samme, som havde fundet sted mellem Madeleine og Jacques; kun, at det her var den sidstnævnte, der havde været den stærkeste, og at Madeleine havde efterlignet hans måde at tale på og hans manerer. Guillaume greb ofte sig selv i med rædsel at tænke på, at han tilhørte ikke blot sin kone, men også hendes tidligere elsker. Han var en slave af hendes kraftige natur, på samme måde, som hun uvægerligt tilhørte den anden, endnu kraftigere personlighed.

Denne tilstand fyldte dem begge med en dødelig angst, en håbløs fortvivlelse.

De indså snart, at de ikke egnede sig for selskabslivet; og de besluttede derfor hellere at lide i stilhed på det ensomme Noiraude.

Aftenen før deres afrejse gik de endnu en gang hen til de Rieus, som de ikke havde set noget til i den sidste tid. Af tjenerskabet erfarede de, at hr. de Rieu var meget syg, men dog ønskede at se dem. De fandt ham liggende til sengs inde i et stort, skummelt værelse. Den syge vidste godt, at det lakkede

mod enden med ham. Tiburce sad nede ved fodenden af sengen. Oppe ved hovedgærdet sad Helene, der så ud, som et frygteligt slag havde ramt hende. Den syges blikke vandrede fra den ene til den anden. Hans gule, af smerte fortrukne ansigt bevarede dog bestandig sit overlegne smil.

Han strakte hånden ud imod ægtefællerne og sagde:

"Det glæder mig, at jeg dog nåede at få Dem at se endnu en gang. Jeg kommer aldrig mere til Noiraude."

Der gik en understrøm af beklagelse gennem hans tone, som var det eneste, der brød den dybe tavshed omkring dødslejet. Guillaume og Madeleine stod som på nåle og vidste ikke, hvorledes de skulle slippe bort. Helene og Tiburce sad tavse og ubevægelige. De beherskedes begge af en angst, som de ikke mere forsøgte at dølge. Hr. de Rieu syntes at fryde sig ved synet af dem.

Pludselig sagde han til Guillaume og Madeleine:

"Jeg var netop i færd med at ordne mine små familieanliggender. Det gør slet ikke noget, at I er til stede, så jeg fortsætter bare. Jeg har lige meddelt vor ven Tiburce indholdet af mit testamente, ifølge hvilket jeg har udnævnt ham til min universalarving på betingelse af, at han gifter sig med min stakkels Helene."

De Rieu sagde de sidste ord med en stemme, der dirrede af ironisk rørelse.

Han døde, som han havde levet, med et ironisk, uforsonligt smil om læberne. I sin dødsstund hånede han endnu en gang denne verden med al dens usselhed og skændsel. Han glædede sig ved tanken om alle de kvaler, han beredte de to mennesker i fremtiden.

"Mit barn," sagde han i en spydig tone til Tiburce, "jeg har vænnet mig til at betragte Dem som min søn, og jeg vil derfor gøre Dem lykkelig. Til gengæld forlanger jeg kun, at De skal vise min kære kone ømhed og hengivenhed. Selv om også hun er noget ældre end De, så vil De dog altid kunne finde hjælp og støtte hos hende."

Derpå vedblev han henvendt til Helene:

"Du vil jo være som en moder for ham, ikke sandt? Du har jo altid holdt ungdommen højt! Gør en mand af ham! Sørg for, at han ikke søler sig i skændsel, men at han udretter noget her i verden!"

Helene skælvede. Mandens ord lød som den blodigste hån og spot. Havde han da mon virkelig vidst besked med hendes lastefulde liv?

Hun tænkte med rædsel på dette ægteskab, der gav hende redningsløst til pris for hendes elskers brutalitet; og dog havde hun ikke kraft nok til at sætte sig op imod det.

Tiburce faldt lidt efter lidt til ro. Han skød Helenes person til side og beregnede, hvor meget de Rieus arv, når den lagdes sammen med hans egen formue, ville give. Summen, han fik ud, var så enorm, at hans indvendinger mod ægteskabet med den aldrende dame straks svandt bort.

Hr. de Rieu læste den fattede beslutning i hans funklende øjne og det kolde, onde træk om hans mund og lod hovedet synke tilbage på puden.

Et sidste hånligt smil gled henover hans ansigt, der allerede fortrak sig i dødskampen.

"Godt," mumlede han, "nu kan jeg dø roligt."

Guillaume og Madeleine så til med stigende ubehag. De forstod hele denne modbydelige komedie og skyndte sig at tage afsked med den døende. Helene, der sad som en stenstøtte, ænsede slet ikke deres bortgang. Tiburce derimod fulgte dem helt ned i vestibulen. Da de gik ned ad trappen, kom han pludselig i tanker om den mindre pæne måde, han havde omtalt fru de Rieu på til Guillaume.

"Jeg har vist gjort denne stakkels kvinde uret," sagde han for at bøde på sine tidligere udtalelser. "Hun er dybt nedbøjet over sin mands nær forestående endeligt. Hun kommer til mig som et helligt arvestykke, og jeg skal anstrenge mig for at gøre hende lykkelig. – – Forresten traf jeg en af vore gamle skolekammerater i dag."

Madeleine blegnede.

"Så, hvem var det da?" spurgte Guillaume med dirrende stemme.

"Åh, det var ham, Jacques Berthier, den lange knægt, kan De nok huske, som altid tog sig af Dem. Han har nok arvet en hel del penge. Det er en uges tid siden, han kom hertil fra syden."

Ægtefællerne tav. Der var temmelig mørkt i vestibulen, så Tiburce lagde ikke mærke til deres uro.

"Han har lejet sig en dejlig lejlighed i Rue Taitbout," vedblev Tiburce. "Han anede ikke noget om, at de var her i byen. Nu har jeg imidlertid givet ham deres adresse, og han talte om, at han ville besøge Dem i morgen aften."

Guillaume var allerede ude ved vognen og i færd med at åbne døren. Madeleine spurgte blot endnu om, hvilket nummer det var i Rue Taitbout; og derpå tog de afsked med Tiburce.

På hjemvejen vekslede de ikke et eneste ord. Da de befandt sig hjemme i villaen, lå der et brev til dem fra Geneviève, hvori hun skrev, at barnet havde fået et tilbagefald, og at de endelig måtte komme hjem så hurtigt som muligt. Alt drev således på dem, for at de skulle forlade Paris; og de bestemte sig da til at rejse næste morgen. Madeleine lukkede ikke et øje hele natten. Da hun den næste morgen skulle til at sætte sig op i vognen, opdagede hun, at hun havde glemt en pakke, og var meget ked af det. Guillaume søgte at trøste hende og sagde, at portneren kunne sende den efter dem. Det ville hun imidlertid ikke have. Guillaume tilbød så at hente den; men heller ikke det syntes hun om. Da klokken ringede til afgang, skød hun Guillaume ind i kupéen og sagde, at hun ville føle sig roligere, når hun vidste, at han var hos barnet. Hun selv kom med næste tog. Da hun var blevet alene, forlod hun skyndsomst banegården og slog ind på vejen til boulevarderne.

Det var en dejlig morgenstund i april måned. En lun forårsvind strøg gennem gaden, hvis ene side lå hen i blålig skygge, mens den anden side funklede som forgyldt af solen.

Madeleine gik lige midt i solen. Så snart hun befandt sig udenfor banegården, sagtnede hun sine skridt og gik nølende, ligesom hensunken i dybe tanker. Mens hun lå i den forløbne nat og ikke kunne sove, havde hun fattet en beslutning.

Hun ville opsøge Jacques og fortælle ham det hele. Hun tænkte ved sig selv: "Hvis han lover mig, at han helt vil holde sig bort fra os, så vil jeg igen kunne forestille mig, at han er død ... Guillaume skal aldrig få noget at vide om dette besøg; han skal have lov til at tro, at det er skæbnen, der beskytter ham. Jeg kan

aftale med Jacques, at han skriver nogle breve, hvori han bryder med os."

Denne plan havde hun tænkt frem og tilbage på i løbet af natten. Hun var ked af at gå og bære på denne angst, disse lidelser; det måtte have en ende. Faren kaldte den gamle arbejder Férats hårde og praktiske datter til live i hende.

Nu havde hun gjort begyndelsen, hun var alene. Klokken havde lige slået otte. Før middag kunne hun imidlertid ikke gå hen til den unge mand, og hun havde således fire timer at vente i endnu. Denne ventetid generede hende ikke det mindste. Hendes beslutning var jo resultatet af mange timers grundige overvejelser.

Hun syntes, der var herligt i solen, og besluttede at spadsere lige til middag. Det var flere år, siden hun havde spadseret alene på gaden. Det var ikke sket, siden hun havde lært Guillaume at kende.

Hun gav sig god tid og standsede ud for alle butiksvinduerne for at betragte de udstillede genstande. Da hun nåede Madeleine-kirken, blev hun helt glad ved synet af alle de mange blomster, som torvet rummede. Hun spadserede ganske langsomt mellem rækkerne af potteplanter og kurve med afskårne blomster; og hun blev stående længe stille foran de mægtige dynger af roser.

Lidt efter lidt begyndte hun igen at tænke på det møde, der forestod hende. Hun så sig selv komme ind hos Jacques, hun gentog ved sig selv ordene, hvormed hun ville sige ham, at hun var Guillaumes hustru. Hun udmalede sig, hvad der ville følge efter denne tilståelse. Hun nærede de bedste forhåbninger. Let om hjertet og næsten fuldstændig helbredet ville hun vende

tilbage til Véteuil for sammen med sin mand at genoptage det tidligere, fredelige liv.

Efterhånden glemte hun helt den pinlige scene, der ventede hende. Beruset af blomsterduft og solskin lullede hun sig ind i rosenfarvede drømme om en ny, fredelig lykke, som hun skulle nyde sammen med Guillaume. Da folk betragtede hende med en vis nysgerrighed, gik hun videre hen ad boulevarden, hvor der var ganske mennesketomt. Pludselig opdagede hun, at klokken kun manglede et kvarter i tolv, således at det var på tiden for hende at begive sig hen i Rue Taitbout. Da hun nåede sit bestemmelsessted, var hun rød i hovedet og beklemt om hjertet.

Uden at nøle gik hun dog op på første sal og ringede på. Det var Jacques selv, der kom og lukkede op.

"Nej, er det dig, min tøs!" udbrød han forbavset. "Det må jeg sige, at dig havde jeg virkelig ikke ventet i dag!"

Han lukkede døren og gik i forvejen gennem forskellige elegant udstyrede værelser. Madeleine fulgte ham i tavshed. Da de var nået ind i det sidste af værelserne, hans soveværelse, vendte Jacques sig om, greb fornøjet begge hendes hænder og sagde:

"Nå, vi er altså ikke vrede længere? ... Hør, ved du hvad, nede i Mantes var du rigtignok alt andet end elskværdig imod mig! ... Men nu er du vel kommet for at slutte fred, ikke sandt?"

Hun betragtede ham stadig uden at sige et ord. Han var i skjorteærmer og dampede på en hvid kridtpibe. Under de forandrede forhold havde han bibeholdt sine gamle vaner fra studenterdagene. Madeleine genfandt ham ganske, som hun i

sin tid havde kendt ham, og som han var på det portræt, der havde kostet hende så mange tårer.

Jacques satte sig på den uredte seng, hvis tæpper hang ned på gulvet. Han vedblev at holde den unge kones hænder i sine.

"Hvor fanden har du fået min adresse fra?" udbrød han. "Elsker du mig virkelig endnu? Åh, du har måske mødt mig på gaden og er fulgt efter mig! Kom, lad os besegle vor forsoning!"

Han trak hende ned til sig og kyssede hende på halsen. Hun gjorde ingen modstand, men lå i hans arme som bedøvet.

Hun kastede et fortumlet blik rundt i værelset, og da hun fik øje på en vissen buket henne på kaminen, smilede hun; hun tænkte på blomstertorvet. Så kom hun pludselig i tanker om, at hun var kommet for at fortælle Jacques, at hun var gift med Guillaume. Hun vendte sig om og så på ham.

"Hør mit kære barn," sagde Jacques, idet han leende trykkede hende ind til sig, "nu kan du tro mig, om du vil; men siden den aften, da du ikke ville give mig hånden, drømmer jeg hver eneste nat om dig. Kan du huske vor lille rede i Rue Soufflot?"

Da Madeleine mærkede, at hun sad på Jacques' knæ, og følte sig ham så nær, blev hun svagere og svagere. Hun følte en uimodståelig trang til at sove, der trykkede hendes øjenlåg i. Hendes tanke var stadig: "Jeg vil fortælle ham det hele, jeg er jo kommet for at fortælle ham det hele."

Efterhånden døde den tanke bort i hendes hjerne, og hun sansede intet mere.

Da hun atter kom til sig selv, så hun Jacques gå op og ned ad gulvet. Hun søgte at samle sine tanker og at forstå, hvorfor hun havde sovet på denne mands seng. Med ét forstod hun det hele.

Hun rejste sig op, ordnede sit hår foran spejlet og tog sin hat på.

"Du bliver vel hos mig i dag?" spurgte Jacques.

"Nej, jeg har travlt," svarede hun og rystede på hovedet. "De venter på mig hjemme."

"Nå, men så kommer du en anden dag, når du kan slippe afsted," sagde Jacques leende, idet han fulgte hende ud. "Du skulle komme fra morgenstunden, så vi kunne tage til Verrières."

Hun svarede ikke, men rev sig blot løs fra ham og ilede ned ad trappen.

Hele hendes besøg hos Jacques havde kun varet tyve minutter.

Da hun kom ned på gaden, stormede hun blot afsted uden at vide, hvor hun kom hen. Hun standsede et par gange ud for et butiksvindue og stirrede på de udstillede genstande uden dog at se nogen af dem. Derpå fortsatte hun sit vilde løb uden at se hverken til højre eller venstre.

Folk vendte sig om og så efter hende. Mens hun ilede afsted, mumlede hun halvhøjt: "Men hvad er jeg dog for en elendig skabning! Jeg gik til ham for at hæve mig selv i hans øjne; og i stedet for falder jeg i armene på ham som en almindelig rendetøs. Og det værste er jo, at jeg ikke følte nogen modbydelighed, men tværtimod en skammelig glæde ved hans kærtegn." Hun ilede videre i tavshed. Lidt efter fortsatte hun sin enetale: "Og jeg var dog så stærk i morges; jeg havde gennemtænkt det hele og var klar over, hvad jeg skulle sige til ham. Ja, Geneviève har ret, der hviler en forbandelse over mig. Åh, hvor er jeg dog ussel!" Hun gjorde en bevægelse af

modbydelighed og fortsatte sit vanvittige løb langs med husrækken.

Således løb hun over en time, indtil hun med ét standsede brat. Tanken om morgendagen, om alle de efterfølgende dage, som hun skulle igennem, dukkede pludselig op hos hende. Hun løftede hovedet og så sig omkring. Uden at tænke over det, var hun vendt tilbage til blomstertorvet og så nu atter alle de duftende blomster for sine fødder. Hun gik atter henover torvet, idet hun tænkte ved sig selv: "Jeg vil dø, så er det hele da forbi, og jeg slipper for at lide mere."

Derpå slog hun ind på vejen til Rue de Boulogne. Nogle dage i forvejen havde hun set, at der lå en stor jagtkniv inde i et af skabene. I tankerne så hun det blottede knivsblad, hun målte dets længde, mens hun med ilsomme skridt nærmede sig villaen. Hun tænkte videre: "Jeg kan gøre det lige med det samme; jeg tager den ud af skabet og jager den i brystet på mig."

Efterhånden som hun gik, forekom tanken om selvmordet hende mere og mere utiltalende. Hun foretrak først at mødes med Guillaume og fortælle ham, hvorfor hun måtte dø. Hun tog derfor vejen til banegården og steg ind i et tog, der gik til Mantes. I de to timer, turen varede, summede kun en eneste tanke gennem hendes hjerne, nemlig den: "Jeg dræber mig på Noiraude, så snart jeg har overbevist Guillaume om nødvendigheden af dette skridt."

I Mantes tog hun plads i dagvognen og sad og så ud over landskabet; og både dette og husene og markerne syntes at gentage: "Jeg vil dræbe mig! Jeg vil dræbe mig!" Lidt før de nåede Véteuil, steg hun ud af dagvognen og slog ind på en

fodsti, der førte lige over til Noiraude. Da hun åbnede havelågen, så hun, at der var lys oppe i laboratoriet. Hun havde aldrig før set lys i dette værelse, og synet af de oplyste vinduer fyldte hende med en vis ubestemt angst.

10

På Noiraude ventede der hende et nyt slag. Den lille Lucie var død.

Da Guillaume kom hjem, fandt han barnet liggende i dødskampen. Det var en akut lungebetændelse, der således brat rev hende bort.

Barnet kendte ham ikke mere, da han bøjede sig ned over sengen, hvori hun lå. Han følte sig sønderknust af anger og samvittighedsnag; og af den smerte, der betog ham, sluttede han, at hun dog var hans. Han havde gerne revet hende til sig og kæmpet med døden om hendes liv.

Men døden var den stærkeste.

Forinden Lucie gik bort, kom hun dog et øjeblik til sig selv. Hun syntes at kende sin fader, rakte armene ud efter ham og sagde i en bønlig tone:

"Tag mig! Tag mig!"

Guillaume bøjede sig ned over hende; han troede, at hun var reddet. Da han ville løfte hende i vejret, følte han imidlertid, hvorledes en krampagtig skælven gennemløb det lille legeme. Hun var død. Da han havde lagt hende tilbage på lejet, knælede han i tavshed ned ved sengen, han kunne ikke græde.

Ret længe vovede han ikke at betragte hende. I døden antog det lille ansigt Jacques' alvorlige mine. Guillaume tvang sig til at bede en bøn; derpå forlod han værelset og lod Geneviève blive alene tilbage med liget.

Da Madeleine trådte ind i forstuen, blev hun grebet af en anelse om, at der var sket en ulykke.

Spisestuen var mørk og kold, og hele huset gjorde et øde og tomt indtryk. Da den unge kone kom ind i værelset, hvor Geneviève mumlede bønner ved barnets lig, blev hun stående som forstenet henne ved døren.

Hun havde ikke skænket barnet en tanke siden i morges. Hun følte nærmest en slags glæde ved at finde den lille død. Nu var der jo en hindring mindre for hendes egen død. Hun kunne roligt gå bort uden at efterlade et stakkels væsen, der allerede som følge af sin fødsel var hjemfalden til sorg og elendighed. Da hun stod ved den lille seng, fældede hun ikke en eneste tåre. Hun sagde blot til sig selv, at om få timer ville hun selv være stiv og kold som dette lille lig. Da hun bøjede sig ned over barnet, troede hun at se Jacques; og hun fo'r forfærdet tilbage.

"Således straffes de skyldiges børn," sagde Geneviève, idet hun betragtede Madeleine med sine ubarmhjertige øjne. "Gud Herren hævner forældrenes synder på deres afkom i tredje og fjerde led!"

Hun blev grebet af raseri imod denne gamle kvinde, der bestandig trådte op og mindede hende om den fortid, hun så gerne ville glemme.

"Hvorfor ser du sådan på mig?" udbrød hun. "Åh, jeg glemte jo, at dig må jeg se lige til min sidste stund, med opløftede arme, ubarmhjertig som selve skæbnen. Ja, du er skæbnen, du er straffen!"

Den gamle kvindes øjne funklede af vild glæde, og med en stemme som en af Gud inspireret sagde hun:

"Timen nærmer sig! Timen nærmer sig!"

"Åh, jeg har lidt nok," svarede Madeleine. "Jeg vil ikke lide længere, jeg straffer mig selv."

"Nej," svarede den gamle, "dine tårer må flyde, for at du kan erholde nåde af hånden, der revser dig."

"Kan du sørge for, at Guillaume på ny elsker mig ligesom tidligere, og at han genvinder sin tabte fred? Kan du love mig, at jeg kommer til at lide alene, hvis jeg ydmyger mig?"

"Nej, når Guillaume lider, er det, fordi han har syndet. Gud Herren ved nok, hvem han skal straffe."

"Ja, ja, da," svarede Madeleine, idet hun stolt rettede sig i vejret; "når du slet ikke kan hjælpe mig, skulle du hellere passe dig selv! Hvorfor piner du mig? Jeg trænger ikke til din Gud! Jeg dømmer, jeg fordømmer mig selv!"

Hun standsede forpustet, bøjede hovedet og så ned på det lille lig, der syntes at høre på hende med gabende mund. Hun skammede sig over sine ubeherskede ord. Hun fortabte sig et øjeblik i synet af liget, hvis dybe fred og ro lovede hende en evig slummer.

En sælsom tanke steg op i hende. Hun ville vide, hvor lang tid der skulle til for at blive kold og stiv som barnet; og hun spurgte derfor:

"Hvornår døde hun?"

"I middags," svarede den gamle.

Dette korte svar ramte Madeleine som et knusende slag. Geneviève havde ret; det var hendes skyld at barnet var død. Ved middagstid hvilede hun i Jacques' arme, og akkurat på samme tid døde Lucie.

I første øjeblik stod hun som forstenet. Derpå spurgte hun sig selv, hvad hun egentlig ville her på Noiraude, og hvorfor hun

havde skyndt sig så meget med at komme bort fra Paris.

Pludselig vågnede hendes hukommelse.

"Åh, nu husker jeg det," tænkte hun. "Jeg ville jo tage livet af mig."

"Hvor er Guillaume?" spurgte hun derpå Geneviève.

Den gamle rystede blot på hovedet og vedblev at mumle sine bønner.

Så kom Madeleine i tanker om lyset, hun havde set nede fra vejen. Hun forlod værelset og skyndte sig ovenpå.

Guillaume befandt sig ganske rigtig oppe i laboratoriet. Han havde sat sit lys på bordet og stod og ventede. Det var, som om en anelse sagde ham, at der ville ske noget frygteligt her mellem disse ruiner.

Som han stod dér, drog hele hans triste liv, der havde ødelagt både hans legeme og sjæl, lige siden han var ung, forbi ham, han så endnu en gang sin frygtelige barndom, han gennemlevede de kvalfulde skoleår og de sidste måneders dårskab og angst. Det kædede sig alt sammen så logisk sammen, at det sikkert måtte være skæbnens værk.

Han indså, at der ikke gaves nogen vej udenom; og han følte sig rede til at dø. Han stod endnu i samme stilling, da der lød skridt ude på gangen, og Madeleine trådte ind.

Hun havde endnu sit overtøj på, og hun gik lige hen til sin mand.

"Jeg kommer for at tale med dig, Guillaume," sagde hun med fast og rolig stemme. Al hendes uro og ophidselse var borte, og med sit kækt løftede hoved og bestemte blik lignede hun en ubønhørlig dommer.

"For nogle måneder siden," vedblev hun, "hin nat i Mantes, bad jeg dig om at lade mig dø i fred, hvis livets byrde skulle blive mig alt for tung. Jeg kan ikke finde fred, og jeg er nu kommet for at minde dig om dit løfte."

Guillaume tav. Han gættede de grunde, som hans kone ville anføre; og han tænkte ikke mere på at gendrive dem.

"Ser du," sagde Madeleine, "nu befinder vi os altså her i dette værelse, og længere kan vi ikke komme. Dag for dag er vi blevet drevet længere og længere tilbage. Skæbnens jernhårde ring har trukket sig tættere og tættere sammen om os. Lidt efter lidt er hvert et sted blevet ubeboeligt for vore syge hjerner. Nu sidder vi altså her i dette dystre skjul, vort sidste fristed, en værdig ramme for vor dårskab. Hvis vi forlader dette værelse sammen, bliver det kun for at synke endnu dybere, for at føre et endnu mere usselt og fejt liv. Er det ikke sandt?"

"Jo, det er sandt," svarede Guillaume.

"Her står vi ansigt til ansigt, og vi kan næppe veksle et ord eller et blik uden at såre hinanden. Jeg tilhører ikke dig længere; jeg tilhører minderne, der piner mig som et knugende mareridt om natten. Det ved du jo godt selv. En nat vækkede du jo mig selv af en sådan drøm, da jeg råbte et vist navn højt. Siden den nat vover du jo knapt at røre ved mig. Har jeg ikke ret, Guillaume? Der er en anden, der helt og fuldstændig behersker mig. Du er skinsyg, du er fortvivlet, og du føler dig draget ned i snavset ligesom jeg. – Er det måske ikke sandt?"

"Jo, det er sandt."

"Fra nu af ville vor kærlighed være en skændsel. Vi må se tingene i øjnene: vi kan ikke længere leve sammen. Er det måske ikke sandt?"

"Jo, det er sandt."

Guillaume svarede ganske mekanisk som et ekko, og hvert af hans svar faldt skarpt og skærende som et øksehug.

"Hin nat på gæstgivergården ville jeg tage livet af mig," sagde Madeleine; "men da holdt tanken om min datter mig tilbage. Nu er Lucie død, og jeg er altså fri. Jeg har dit løfte."

"Ja," svarede Guillaume, "vi vil dø sammen."

Hun betragtede ham på én gang forbavset og forfærdet og udbrød:

"Hvad er det, du siger? Du skal virkelig ikke dø, Guillaume. Det har jeg rigtignok aldrig tænkt mig. Jeg vil ikke have, at du må dø. Det ville bare være en ganske unødvendig forbrydelse."

Guillaume mistede med ét sin kolde, sløve ro. Tanken om, at han skulle blive alene tilbage med sine lidelser, forfærdede ham.

"Hvad skulle jeg vel gribe til, når jeg var alene?" udbrød han. "Når du dør, så må jeg også dø. Jeg har jo desuden gjort mig ganske særlig fortjent til straf, fordi jeg har været svag og ikke har forstået at redde dig. Du er ikke den eneste skyldige! Du ved jo, Madeleine, at jeg er et nervøst barn, som har sit eneste fristed i dine arme ... Lad os vente! Lad os se at finde en anden udvej!"

"Hvorfor kommer du dog med disse tomme udflugter?" svarede Madeleine. "Det er jo unyttigt at søge, eftersom der ingen anden udvej findes. Jeg ved også, at du kun taler sådan for at overdøve dine egne tanker, der skriger sandheden til dig."

"Nej, nej!" skreg Guillaume, idet han vred sine hænder. "Du må ikke dø! Jeg elsker dig jo! Jeg vil aldrig tillade, at du begår selvmord for mine øjne."

"Der er ikke tale om selvmord," svarede den unge kone højtideligt. "Det er en henrettelse. Jeg har dømt, fordømt mig selv! Lad mig dog øve retfærdighed!"

Hun tav et øjeblik og vedblev derpå med bydende stemme:

"Det var min faste bestemmelse at dræbe mig selv i formiddags inde i Paris; og jeg ville også have gjort det, hvis jeg havde tænkt mig, at du kunne være så svag. Jeg troede ikke, at jeg havde lov til at råde over mig selv, før jeg havde klargjort dig årsagerne til min død. Du ser altså, at jeg er ved min fulde fornuft."

"Så skulle du minsandten have dræbt dig uden at sige noget til mig om det," skreg Guillaume. "Jeg havde da uden videre kunnet følge dit eksempel! Du er grusom med al din fornuft!"

"Lad os nu ikke tale mere om det," svarede hun. "Jeg må dø, ikke sandt? Ti nu bare stille og lad mig gøre, som jeg vil."

Mens Madeleine steg opad trappen til laboratoriet, havde hun tænkt ved sig selv: "Jeg styrter mig ud fra vinduet; og fra denne højde knuses jeg sikkert imod stenbroen ..." Nu fik hun imidlertid pludselig øje på det lille glasskab med giftflaskerne, der hang på væggen; og synet af dem gav hendes tanker en ny retning. Hun gav et udbrud af glæde og ilede hen til skabet.

"Madeleine! Madeleine!" råbte Guillaume forfærdet.

Hun havde imidlertid allerede slået en glasrude i stykker. Splinterne skar hende i fingeren; hun ænsede det ikke, men greb blot den første, den bedste af de små flasker. Med et spring var Guillaume henne hos den unge kone og greb hende om håndleddet, så at det var hende umuligt at føre flasken op til munden.

"Hellere brækker jeg håndleddet på dig, end jeg lader dig drikke!" stønnede han. "Jeg vil, at du skal leve!"

"Du ved godt, at det ikke mere lader sig gøre," svarede Madeleine, idet hun så ham stift ind i øjnene.

De kæmpede videre i tavshed. Hun slog om sig for at befri sin hånd. Han holdt imidlertid fast på den og vedblev at råbe:

"Giv mig flasken! Giv mig flasken!"

"Slip mig nu!" udbrød Madeleine med barsk stemme. "Og vær ikke noget barn!"

Guillaume svarede ikke; han arbejdede på at få hendes fingre fra hinanden og at rive flasken fra hende. Hans hænder var fulde af blod fra såret i hendes finger; men han ænsede det ikke.

Da Madeleine mærkede, at kræfterne begyndte at svigte hende, fik hun pludselig en idé og spurgte:

"Alt, hvad jeg hidtil har sagt dig, har altså ikke formået at overbevise dig om, at døden er en nødvendighed for mig, og at det er grusomt af dig at hindre mig i at dø?"

Han svarede ikke.

"Jeg ville have skånet dig for at få hele sandheden at vide," vedblev hun; "men du nøder mig jo til at tale rent ud. Jeg løj i morges, jeg havde ikke glemt noget. Jeg ville blot blive i Paris for at aflægge Jacques et besøg. Jeg ville sige ham sandheden og fjerne ham fra os for bestandig; men i stedet for faldt jeg i armene på ham. Hører du, Guillaume, jeg kommer lige fra Jacques' arme."

Ved denne åbenhjertige tilståelse slap Guillaume uvilkårligt Madeleines arm. Hans arme sank slapt ned, og hans øjne fæstede sig sløvt på den unge kone. Skridt for skridt trak han sig langsomt tilbage fra hende.

"Der kan du se," sagde hun med et triumferende smil. "Nu lader du mig nok dø!"

Han trak sig bestandig længere tilbage; og da han havde nået væggen, lænede han sig opad den, uden at vende øjnene bort fra Madeleine. Skælvende af angst lænede han sig frem for bedre at kunne følge hver eneste af hendes bevægelser. Hun løftede den lille flaske i vejret og viste ham den.

"Nu drikker jeg giften, Guillaume," sagde hun. "Du har jo givet mig lov, ikke sandt?"

Han sagde ikke et eneste ord. Øjnene stod stive i hovedet på ham, og tænderne klaprede i hans mund. Han trak sig mere og mere ind i sig selv, søgte at gøre sig så lille som muligt for at undgå det rædselsfulde syn.

I det samme førte Madeleine langsomt den lille flaske op til munden og tømte den i ét drag. Mens hun drak, hvilede hendes øjne ufravendt på Guillaume.

Taget i så stor en portion virkede giften lynsnart. Madeleine vaklede et øjeblik og styrtede så næsegrus til jorden. I faldet løste hendes frisure sig, og det pragtfulde, rødgyldne hår flød hen ad gulvet som en blodpøl.

Guillaume havde ikke tabt en eneste enkelthed af denne scene. Da han så sin kone drikke giften, sad han på hug og krøb sammen henne ved væggen; og da hun faldt om, mærkede han, hvorledes gulvet rystede under ham. Det var, som om denne rystelse skulle sprænge hjernen på ham. I nogle øjeblikke betragtede han liget, der lå på gulvet ved siden af bordet; så brast han i en skingrende latter.

Han rejste sig rask op og begyndte at danse rundt i laboratoriet, idet han samtidig klappede takten i hænderne, der

var røde af hans hustrus blod. Han dansede rundt i hele værelset og sparkede skårene omkring på gulvet. Til sidst sprang han endogså over liget og lo som et barn.

I dette øjeblik viste Geneviève sig på dørtærsklen, skummel og mørk som selve den ubønhørlige skæbne. Da hun fik øje på Madeleines lig, der lå på gulvet, og så den vanvittige Guillaume danse leende omkring det, rettede hun sig endnu højere i vejret og sagde med myndig stemme:

"Gudfader tilgiver ikke!"

Om "Madeleine Férat"

Forfatter: Émile Zola (1840-1902).
Org.udgave: Føljeton i dagbladet *L'Evénement illustrée* 2. september til 20. oktober 1868 med titlen *La Honte*, bogudgave som *Madeleine Férat* på forlaget A. Lacroix, Verboeckhoven & Cie Bruxelles/Leipzig/Livorno 1868.
Denne udgave baseret på: Emile Zola: *Magdalene.* Oversat af Magnus Jensen. Det Dansk-Norske Forlagskompagni, København u. å. (1911).
Oversætter: Magnus Jensen (?–?).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: James Jebusa Shannon (1862-1923): *Springtime* (1896).

ISBN 978-87-7628-011-6
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-240-1 (Ølstykke 2012).

www.ebib1800.dk

